

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA DO DEPARTAMENTO DE XEOGRAFIA E HISTORIA

MATERIAS:

- **XEOGRAFIA E HISTORIA (1º,2º,3º e 4º E.S.O.)**
- **HISTORIA DO MUNDO CONTEMPORÁNEO (1ºBAC.)**
- **HISTORIA DE ESPAÑA (2º BAC.)**
- **XEOGRAFÍA (2º BAC.)**
- **HISTORIA DA ARTE (2º BAC.)**
- **INTRODUCCIÓN Á CULTURA VISUAL (1ºBAC.)**

ANO ACADÉMICO: 2019-20190

IES XOGRAR AFONSO GÓMEZ DE SARRIA

ÍNDICE

1. ASPECTOS XERAIS DA PROGRAMACIÓN	4
2. CONCEPTOS CLAVE DA PROGRAMACIÓN	5
3.1 Contexto do centro	6
3.1 Características do centro	6
3.2 Características do alumnado.....	7
3.3 Obxectivos adaptados ao contexto do centro e do alumnado.....	7
Obxectivos Educación Secundaria Obrigatoria	7
Obxectivos Bacharelato	8
4. Secuenciación e temporalización dos contidos	9
4.1 Xeografía e Historia 1ºESO.....	9
4.2 Xeografía e Historia, 2º ESO.....	11
4.3 Xeografía e Historia 3ºESO.....	12
4.4 Xeografía e Historia, 4º de ESO.....	13
4.5 Historia do Mundo Contemporáneo 1ºBAC.....	15
4.6 Historia de España, 2º BAC	18
4.7 Historia da Arte, 2º BAC.....	21
4.8 Xeografía de España, 2º BAC.....	23
4.9 Introducción á Cultura Visual 1º BAC.....	26
5. ASPECTOS CURRICULARES DE CADA UNIDADE.....	27
5.1 XEOGRAFÍA E HISTORIA 1º ESO.....	27
5.2 XEOGRAFÍA E HISTORIA, 2º ESO.....	29
5.3 XEOGRAFÍA E HISTORIA 3º ESO.....	33
5.4 XEOGRAFÍA E HISTORIA 4º ESO.....	36
5.5 HISTORIA DO MUNDO CONTEMPORÁNEO 1ºBAC.....	40
5.6. HISTORIA DE ESPAÑA 2º BAC.....	45
5.7. HISTORIA DA ARTE 2º BAC	54

5.8. XEOGRAFÍA 2º BAC.....	62
5.9 INTRODUCCIÓN Á CULTURA VISUAL 1º BAC.....	72
6. METODOLOXÍA.....	73
6.1 Estratexias metodolóxicas	74
6.2 Outras decisións metodolóxicas	75
7. AVALIACIÓN	76
7.1 Avaliación inicial.....	76
7.1.1 Procedementos de avaliación inicial.....	76
7.1.2 Acreditación de coñecementos previos (2ºBac) [Se procede].....	77
7.2 Procedemento avaliación continua. Criterios de cualificación.....	77
7.3 Procedemento de avaliación final.....	79
7.4 Procedemento de avaliación extraordinaria.....	80
7.5 Procedemento de recuperación e avaliación de pendedes	82
8. OUTRAS AVALIACIÓNS	83
8.1 Avaliación do proceso de ensino e da práctica docente.....	83
8.2 Avaliación da programación didáctica	84
8.2.1 Mecanismo de revisión	84
8.2.2 Mecanismo de avaliación e modificación da programación didáctica	84
9. MEDIDAS DE ATENCIÓN A DIVERSIDADE.....	85
9.1 Medidas ordinarias	85
9.2 Medidas extraordinarias	86
10. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES.....	86
11. DATOS DO DEPARTAMENTO.....	87
12. RELACIÓN COA RESOLUCIÓN	88

1. ASPECTOS XERAIS DA PROGRAMACIÓN

Esta programación baséase no seguinte marco normativo:

- Lei Orgánica 2/2006, do 3 de maio, de Educación (LOE)
- Lei Orgánica 8/2013, do 9 de decembro, para a mellora da calidade educativa
- Decreto 86/2015, do 25 de xuño, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia.
- Orde do 15 de xullo de 2015 pola que se establece a relación de materias de libre configuración autonómica de elección para os centros docentes nas etapas de educación secundaria obrigatoria e bacharelato, e se regula o seu currículo e a súa oferta.
- Orde ECD/65/2015, do 21 de xaneiro, pola que se describen as relacións entre as competencias, os contidos e os criterios de avaliación da educación primaria, a educación secundaria obrigatoria e o bacharelato.
- RESOLUCIÓN do 11 de maio de 2018, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa, pola que se ditan instrucións para a implantación, no curso académico 2018/19, do currículo establecido no Decreto 86/2015, do 25 de xuño, da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia.
- ORDE do 13 de xullo de 2016 pola que se amplía a relación de materias de libre configuración autonómica de elección para os centros docentes nas etapas de educación secundaria obrigatoria e bacharelato e se regula o seu currículo e a súa oferta.
- ORDE do 3 de agosto de 2017 pola que se amplía a relación de materias de libre configuración autonómica de elección para os centros docentes na etapa de educación secundaria obrigatoria, e se regula o seu currículo e a súa oferta.
- Orde do 7 de agosto de 2018 pola que se amplía a relación de materias de libre configuración autonómica de elección para os centros docentes nas etapas de educación secundaria obrigatoria e bacharelato, e se regula o seu currículo e a súa oferta.
- RESOLUCIÓN do 29 de maio de 2019, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa, pola que se ditan instrucións para o desenvolvemento, no curso académico 2019/20, do currículo establecido no Decreto 86/2015, do 25 de xuño, da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia.

2. CONCEPTOS CLAVE DA PROGRAMACIÓN

Desenvolvemento curricular	2ª nivel de planificación curricular. Elabora e revisa a CCP. Aproba o Claustro. Inclúese no PE
Programacións didácticas	3º nivel de planificación. Realizada polos departamentos didácticos
Programación de aula	4º nivel de planificación. Realizada polo profesorado.
Programación didáctica	Instrumento de planificación curricular específico de cada área que pretende ordenar o proceso de ensino-aprendizaxe do alumnado. Debe responder a estas cuestións: 1.- Que, cando e como ensinar / 2.- Que, cando e como avaliar / 3.- Como atender á diversidade
Criterios de avaliación	Son os que deben servir de referencia par valorar o que o alumno sabe e sabe facer en cada área/materia. Desglósanse en estándares
Estándares de aprendizaxe	Especifican os criterios de avaliación concretando o que alumno debe comprender, saber e saber facer Pretenden graduar o rendemento ou o logro acadado. Deben ser observables, medibles e avaliábeles. Poden concretarse a través dos indicadores de logro
Criterios de cualificación	
Indicadores de logro	Son especificacións dos estándares para graduar o seu nivel de adquisición. Forman parte dos criterios de cualificación do dito estándar. O instrumento máis idóneo para identificar esa graduación sería a rúbrica. (O docente é o responsable da súa definición e posta en práctica)
Grao de consecución dun estándar	Serve para sinalar o grao mínimo de consecución esixible dun estándar para superara a materia (Artº 13º, 3d da Resolución 27/7/2015) (Canto maior sexa o grao esixido de consecución máis imprescindible se considera o estándar)
Criterios de cualificación e instrumentos	Serven para ponderar o "o valor" que se dá a cada estándar e a proporción que cada instrumento utilizado para avaliálo achega a ese valor.
Procedementos e instrumentos	Foron fiixados no Proxecto curricular do Ministerios en 1992. Habería que engadir as Rúbricas ou escalas e os Portfolios . "Os procedementos de avaliación utilizables, como a observación sistemática do traballo do alumnado, as probas orais e escritas, o portfolio, os protocolos de rexistro ou os traballos de clase, permitirán a integración de todas as competencias nun marco de avaliación coherente" (Ver artº 7º, 6, terceiro parágrafo, da Orde OCD 65/2015 (BOE 29/1/2015)
Rúbrica	Instrumento de avaliación que permite coñecer o grao de adquisición dunha aprendizaxe ou dunha competencia
Portfolio	Achega de producións dun alumno/a
OUTROS ASPECTOS	
Graduación dos estándares	Para identificar o progreso dos mesmos ao longo dunha etapa
Perfil de área	Conxunto de estándares que ten unha materia. Son a referencia para a programación, a avaliación e o reforzo (Ver artº 5º, 6 Orde ECD 65/2015)
Perfil competencial	Conxunto de estándares de diferentes áreas relacionados coa mesma competencia clave (Ver artº 5º, 7 Orde ECD 65/2015)
Avaliación das competencias	"A avaliación do grao de adquisición das completencias debe estar integrada coa avaliación dos contidos, na medida en que supón mobilizar os coñecementos, destrezas, actitudes e valores (Artº 7º,3 da Orde ECD 65/2015)
Nivel de desempeño das competencias.	... "Poderanse medir a través dos indicadores de logro, tales como rúbricas ou escalas de avaliación ... que teñan en conta á atención á diversidade (Art 7º, 4 da Orde ECD/65/2015)
Tarefa	É a acción ou conxunto de accións oritentadas á resolución dunha situación ou problema, nun contexto definido, combinando todos os saberes dispoñibles para elaborar un produto relevante. As tarefas integran actividades e exercicios.
Identificación de contidos e criterios	Exemplo: B1.1 : B1: Bloque de contido / 1: Número de contido dun bloque
Identificación de estándares	Exemplo: XH B1.1 .2 XH: Abreviatura da área: Xeografía e Historia B1. Bloque de contidos do que xorde o estándar 1. Número do criterio de avaliación que orixina o estándar 2. Número de estándar dun determinado criterio de avaliación.

3.1 Contexto do centro

3.1 Características do centro

Situación

O Centro atópase situado no núcleo urbano da capital do concello de Sarria. E cabeceira da comarca do mesmo nome e formada polos concellos de Sarria, Láncara, Incio, Páramo Paradela, Samos e Triacastela, situándose 31 kms ao sur de Lugo.

Centros adscritos

- CEIP Frei Luís de Granada (Sarria)
- CEIP Eduardo Cela Vila (Triacastela)
- CEIP Ricardo Gasset (O Incio)
- CEIP de Samos

Ensinanzas que oferta o centro

No centro impártense as seguintes ensinanzas: ESO, Bacharelato de Ciencias da Natureza, Bacharelato de Humanidades e Ciencias Sociais e Ciclo Medio de Atención a Persoas en Situación de Dependencia.

Características singulares

O centro sitúase nun concello que ten unha poboación, segundo o censo de 2018, de 13.345 habitantes, 6.524 homes, o que representa un 48,89% e 6.821 mulleres, o 51,11%. A poboación inmigrante representa un 9,34%. A poboación en idade escolar representa un 10,85% do total, co cal o relevo xeracional antóllase complicado.

A densidade xeográfica do concello de Sarria é de 74 habitantes/km², unha das máis elevadas da provincia, isto é debido a que a capital do concello é un importante centro comercial, administrativo e de servizos cunha influencia que abarca unha ampla comarca. Os habitantes que se concentran na vila son un 63,54%, fronte a un 36,45%, que se distribúen nos distintos núcleos rurais. A isto debe engadirse que a este centro veñen alumnos e alumnas de Láncara, O Incio, Samos e Triacastela, zonas eminentemente rurais. Por todo o anterior, hai que sinalar que ao redor dun 60% do alumnado vive na vila de Sarria e o resto nas zonas rurais.

No Bacharelato, ao alumnado do propio centro, súmase o dos centros concertados de Sarria que decide seguir estudos no IES Xograr Afonso Gómez.

3.2 Características do alumnado

Lingua materna dominante

A lingua vehicular e materna do centro é a Lingua Galega. De todo o alumnado que compón o IES Xograr Afonso Gómez, hai un número mínimo de alumnos e alumnas que non teñen ningún coñecemento da lingua.

Alumnado con NEAE no curso actual

ESO	por discapacidade intelectual	0
	por dificultades físico-motoras	0
	por dificultades sensoriais	0
	por trastorno do espectro autista (TEA)	1
	por trastornos graves de conduta	0
	por dificultades específicas de aprendizaxe	25
	por altas capacidades	1
	por trastorno por déficit de atención e/ou hiperactividade (TDAH)	6
	por incorporación tardía ó sistema educativo	1
	por condicións persoais ou de historia escolar	14
	De entre este alumnado, 2 teñen ACI, 12 cursan en PMAR	
BAC	por trastorno por déficit de atención e/ou hiperactividade (TDAH)	1
CMAPSD	por dificultades físico-motoras	1

Problemas sociais destacados: abandono escolar, poboación emigrante, absentismo, violencia e/ou acoso escolar, ...

Casos illados de alumnado con familias desestruturadas e en situación socioeconómica desfavorecida, que adoitan presentar problemas educativos.

Outras características

Poboación inmigrante: número non relevante de alumnos/as, en xeral ben integrados.

3.3 Obxectivos adaptados ao contexto do centro e do alumnado

Obxectivos Educación Secundaria Obrigatoria

1	Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.
2	Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
3	Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.
4	Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.
5	Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
6	Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en materias, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas en diversos campos do coñecemento e da experiencia.
7	Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
8	Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.
9	Comprender e expresar nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.
10	Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas importantes á cultura e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo.
11	Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o das outras persoas, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coitado e saúde corporais, e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos

	sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e á súa mellora.
12	Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.
13	Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e na súa mellora, e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito.
14	Coñecer e valorar a importancia do uso da lingua galega como elemento fundamental para o mantemento da identidade de Galicia, e como medio de relación interpersonal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que permite a comunicación con outras linguas, en especial coas pertencentes á comunidade lusófona.

Obxectivos Bacharelato

1	Exercer a cidadanía democrática, desde unha perspectiva global, e adquirir unha conciencia cívica responsable, inspirada polos valores da Constitución española e do Estatuto de autonomía de Galicia, así como polos dereitos humanos, que fomente a corresponsabilidade na construción dunha sociedade xusta e equitativa e favoreza a sustentabilidade.
2	Consolidar unha madureza persoal e social que lle permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Ser quen de prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.
3	Fomentar a igualdade efectiva de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, analizar e valorar criticamente as desigualdades e discriminacións existentes e, en particular, a violencia contra a muller, e impulsar a igualdade real e a non discriminación das persoas por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, con atención especial ás persoas con discapacidade.
4	Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
5	Dominar, tanto na súa expresión oral como na escrita, a lingua galega e a lingua castelá.
6	Expresarse con fluidez e corrección nunha ou máis linguas estranxeiras.
7	Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e da comunicación.
8	Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de xeito solidario no desenvolvemento e na mellora do seu contorno social.
9	Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais, e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.
10	Comprender os elementos e os procedementos fundamentais da investigación e dos métodos científicos. Coñecer e valorar de forma crítica a contribución da ciencia e da tecnoloxía ao cambio das condicións de vida, así como afianzar a sensibilidade e o respecto cara ao medio ambiente e a ordenación sustentable do territorio, con especial referencia ao territorio galego
11	Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.
12	Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural.
13	Utilizar a educación física e o deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social, e impulsar condutas e hábitos saudables.
14	Afianzar actitudes de respecto e prevención no ámbito da seguridade viaria.
15	Valorar, respectar e afianzar o patrimonio material e inmaterial de Galicia, e contribuír á súa conservación e mellora no contexto dun mundo globalizado.

4. Secuenciación e temporalización dos contidos

4.1 Xeografía e Historia 1ºESO.

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS		Referencia Aula Virtual	Temporalización		Probas avaliación
	Tema U.D.	CONTIDOS (codificados)		Mes	Sesións	
1ª Avaliac.	BLOQUE 1. O MEDIO FÍSICO					
	1	B1.1. A Terra: a Terra no Sistema Solar	1	Setem.	6	x
		B1.2. Representación da Terra. Escala e linguaxe cartográfica.				
		B1.3. Proxeccións e sistemas de coordenadas. Imaxes de satélite e os seus principais usos.				
		B1.4. Localización. Latitude e lonxitude				
	2	B1.5. Trazos principais do relevo do mundo. Clima: elementos e factores. Diversidade climática no planeta.	2,3	Out//Nov.	18	x
		B1.6. Medio físico do mundo e de Europa: relevo e hidrografía				
	3	B1.7. Medio natural europeo: principais trazos.	4,5,6*	Nov/ Dec.	12	x
		B1.8. Unidades do relevo do espazo xeográfico europeo.				
		B1.9. Conxuntos bioclimáticos do espazo xeográfico europeo.				
		B1.10. Diversidade de espazos naturais europeos.				
B1.11. Medio natural: áreas e problemas ambientais.						

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS		Referencia Aula Virtual	Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	CONTIDOS (codificados)		Mes	Sesións	
2ª Avaliac.	BLOQUE 2:A HISTORIA					
	4	B2.1 Relación entre o pasado, o presente e o futuro a través da historia.	7	Xan.	3	x
		B2.2. Fontes históricas.				
		B2.3. Cambio e continuidade.				
		B2.4. Tempo histórico.				
		B2.5. Vocabulario histórico e artístico.				
	5	B2.6. Evolución das especies e a hominización.	8	Xan/ Feb	7	x
		B2.7. Periodización da Prehistoria e a Idade Antiga.				
		B2.8. Prehistoria e Idade Antiga: visión global.				
	6	B.2.9.1. Paleolítico: etapas; características das formas de vida; cazadores colectores.	9	Feb// Mar	20	x
		B.2.9.2. Neolítico: revolución agraria e expansión das sociedades humanas; sedentarismo; artesanía e comercio; organización social				
		B.2.9.3. Prehistoria galega: megalitos e petróglifos.				
		B.2.10. Aparición dos ritos: restos materiais e artísticos; pintura e escultura.				
		B.2.11. Idade Antiga: primeiras civilizacións urbanas. Mesopotamia e Exipto. Sociedade, economía e política.				
		B.2.12. Idade Antiga: invención da escritura.				
B.2.13. Idade Antiga: historia de Exipto.						
B.2.14. Idade Antiga: relixión exipcia.						
B.2.15. Idade Antiga: arte en Mesopotamia e Exipto.						

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS		Referencia Aula Virtual	Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	CONTIDOS (codificados)		Mes	Sesións	
BLOQUE 2: A HISTORIA						
3ª Avaliac.	7	B.2.16. Mundo clásico. Grecia: as "polis" gregas e a súa expansión.	9	Abril	12	x
		B.2.17. Mundo clásico. Grecia: expansión comercial e política das polis gregas.				
		B.2.18. Mundo clásico. Imperio de Alexandre Magno e os seus sucesores: helenismo.				
		B.2.19. Mundo clásico. Grecia e o helenismo: arte, ciencia, teatro e filosofía.				
	8	B.2.20. Mundo clásico: orixe e etapas da historia de Roma. República e imperio: organización política e expansión colonial polo Mediterráneo. Cristianismo.	10	Maio	12	x
		B.2.21. Mundo clásico. Arte romana: arquitectura, escultura e pintura.				
9	B.2.22. Península Ibérica: pobos prerromanos; Hispania romana; Gallaecia. Proceso de romanización. A cidade e o campo.	11	Xunio	6	x	

4.2 Xeografía e Historia, 2º ESO

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS		Referen- cia Libro texto	Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	CONTIDOS (codificados)		Mes	Sesións	
1ª Avaliac.	BLOQUE 1. O MEDIO FÍSICO					
	1	<ul style="list-style-type: none"> B1.1. Localización. Latitude e lonxitude. 		Sep.	7	
	2	<ul style="list-style-type: none"> B1.2. Características xerais do medio físico de España e de Galicia. B1.3. Medio físico de España: relevo e hidrografía. B1.4. Medio físico de Galicia: relevo e hidrografía. 		Oct./ Nov.	12	x
	3	<ul style="list-style-type: none"> B1.5. Clima: elementos e factores. Diversidade climática da Península Ibérica e de Galicia. B1.6. Diversidade de paisaxes. Zonas bioclimáticas da Península Ibérica e de Galicia. B1.7. Medio natural e problemas ambientais en España. 		Nov./ Dec.	12	
	BLOQUE 2. O ESPAZO HUMANO					
4	<ul style="list-style-type: none"> B2.1. Poboación mundial: modelos demográficos e movementos migratorios. B2.2. Poboación europea: distribución e evolución. B2.3. Poboación española: evolución, distribución e dinámica. Movementos migratorios B2.4. Poboación de Galicia: evolución, distribución e dinámica. Movementos migratorios. 	Temas 1/2 1º libro	Dec./ Xan.	12	x	

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS		Referen- cia Libro texto	Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	CONTIDOS (codificados)		Mes	Sesións	
2ª Avaliac.	5	<ul style="list-style-type: none"> B2.5. Proceso de urbanización no planeta. B2.6. A cidade e o proceso de urbanización europeo. B2.7. A cidade e o proceso de urbanización en España e en Galicia. 	Tema 3 1º libro	Feb	6	
	6	<ul style="list-style-type: none"> B2.8. Diversidade de medios naturais en España e en Galicia. B2.9. Paisaxes no territorio español e galego. B2.10. Principais retos e problemas ambientais en España. 		Feb	6	x
	BLOQUE 3. A HISTORIA					
	7	<ul style="list-style-type: none"> B3.1. Relación entre o pasado, o presente e o futuro a través da historia. B3.2. Fontes históricas. B3.3. Cambio e continuidade. B3.4. Tempo histórico B3.5. Vocabulario histórico e artístico. 		Mar.	1	
	8	<ul style="list-style-type: none"> B3.6. Idade Media: concepto e as subetapas (alta, plena e baixa Idade Media). B3.7. Caída do Imperio Romano en Occidente: división política e invasións xermánicas. Imperio Bizantino e reinos xermánicos. 	Tema 1 2ºlibro	Mar.	4	x

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS		Referen- cia Libro texto	Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	CONTIDOS (codificados)		Mes	Sesións	
3ª Avaliac.	9	B3.8. Feudalismo	Tema 2 2ºlibro	Abr.	10	
	10	<ul style="list-style-type: none"> B3.9. Islam. Península Ibérica: invasión musulmá. Evolución de Al-Andalus e dos reinos cristiáns. B3.10. Reconquista e repoboación. 	Temas 1/4/5 2º libro	Maio	10	x
	11	<ul style="list-style-type: none"> B3.11. Expansión comercial europea e recuperación das cidades. Crise da baixa Idade Media: a 'Peste Negra' e as súas consecuencias. 	Tema 3 2ºlibro	Xuño	10	
	12	<ul style="list-style-type: none"> B3.12. Arte románica, gótica e islámica. 	Temas 1/2/3/4/5 2ºlibro	Xuño	3	x

4.3 Xeografía e Historia 3ºESO.

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS		Referencia Libro texto.	Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	CONTIDOS (codificados)		Mes	Sesións	
1ª Avaliac.	BLOQUE 1. O MEDIO FÍSICO					
	1	B1.1. Localización. Latitude e lonxitude		Setem.	4	
	BLOQUE 3. A HISTORIA					
	2	B.3.1. Relación entre o pasado, o presente e o futuro a través da historia B3.2. Fontes históricas. B.3.3. Cambio e continuidade B.3.4. Tempo histórico B.3.5. Vocabulario histórico e artístico		Sep./ Oct.	3	
	3	B3.6. Idade Moderna: concepto e datación B3.7. Renacemento e Humanismo: alcance posterior. B3.10. Estado moderno: monarquías autoritarias. B.3.11. Monarquías modernas: unión dinástica de Castela e Aragón. Posición de Galicia B.3.12. Descubertas xeográficas: Castela e Portugal. Conquista e colonización de América	Temas 1, 2 y 3	Oct.	15	X
	4	B.3.8. Arte renacentista e barroca. B.3.9. Principais manifestacións da cultura dos séculos XVI e XVII.	Temas 1, 2 y 3	Nov.	10	
5	B3.13. Os conflitos europeos nos séculos XVI e XVII a través das políticas dos Austrias: reforma, contrarreforma e guerras de relixión; loita pola hexemonía e guerra dos Trinta Anos. B3.10. Estado moderno: monarquías parlamentarias e absolutas	Temas 1, 2 y 3	Dic	5	X	

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS		Referencia Libro texto	Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	CONTIDOS (codificados)		Mes	Sesións	
2ª Avaliac.	BLOQUE 2. O ESPAZO HUMANO					
	6	B.2.2. Sectores de actividade económica.	Tema 4	Dic./Ene	4	
		B2.6. Recursos naturais e actividades agrarias.	Tema 5	Ene	4	
		B. 2.7. Pesca: tipos e problemática.	Tema 5	Ene	1	
	7	B.2.8. Sector industrial. Rexións industrializadas do mundo	Tema 6	Ene/Feb	6	X
		B.2.9. Actividades terciarias: transporte.	Tema 7	Feb.	5	
		B.2.10. Actividades terciarias: comercio.	Tema 7	Feb./Ma	5	
	8	B.2.11. Turismo.	Tema 7	Maz.	5	X

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS		Referencia Libro texto	Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	CONTIDOS (codificados)		Mes	Sesións	
3ª Avaliac.	BLOQUE 2. O ESPAZO HUMANO					
	9	B2.3. Sectores económicos en Europa, en España e en Galicia.	Tema 8, 9 y 10	Maz./Abr	12	
		B2.5. Aproveitamento e futuro dos recursos naturais. Desenvolvemento sustentable.	Tema 10	Abr.	5	X
	10	B.2.12. Causas do desenvolvemento desigual no mundo. Débeda externa entre países en desenvolvemento e os desenvolvidos.	Tema 11	Abr./My	8	
		B2.13. Tensións mundiais e subdesenvolvemento. Solucións ao problema.	Tema 11	My	6	
B.2.1. Organización política e territorial de España.		Tema 11	Xñ	6	X	

4.4 Xeografía e Historia, 4º de ESO

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS		Referencia Libro texto	Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	CONTIDOS (codificados)		Mes	Sesións	
1ª Avaliac.	BLOQUE 1. O SÉCULO XVIII EN EUROPA ATA 1789					
	1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Século XVIII en Europa: do feudalismo ao absolutismo e o parlamentarismo das minorías. Francia, Inglaterra, España e Galicia. ▪ B1.2. Ilustración. ▪ B1.3. Arte e ciencia en Europa no século XVIII. 	Tema 1	Sep.7 Oct	8	
	BLOQUE 2. A ERA DAS REVOLUCIÓNS LIBERAIS					
	2	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Revolucións burguesas nos séculos XVIII e XIX: bases ideolóxicas (liberalismo, nacionalismo e rexionalismo), económicas e sociais; principais consecuencias. ▪ B2.2. Revolucións burguesas nos séculos XVIII e XIX: periodización e feitos principais. Restauración. Procesos unificadores e independentistas. O caso español 	Tema 2	Oct.	9	x
	BLOQUE 3. A REVOLUCIÓN INDUSTRIAL					
3	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Revolución Industrial: concepto; factores económicos, sociais e ideolóxicos que a fan posible. ▪ B3.2. Revolución Industrial: desde Gran Bretaña ao resto de Europa. ▪ B3.3. Consecuencias da Revolución Industrial. Movemento obreiro (orixes, ideoloxías e formas de organización). ▪ B3.4. Discusión en torno ás características da industrialización en España e Galicia: éxito ou fracaso? ▪ B3.5. A ciencia no século XIX. 	Tema 3	Nov.	9		
BLOQUE 4. O IMPERIALISMO DO SÉCULO XIX E A I GUERRA MUNDIAL						
4	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. O imperialismo no século XIX: concepto. ▪ B4.2. Imperialismo: causas, desenvolvemento e consecuencias. ▪ B4.3. Causas e consecuencias da Gran Guerra (1914-1919) ou I Guerra Mundial. ▪ B4.4. Revolución Rusa. ▪ B4.5. A arte no século XIX. 	Tema 4, 5	Nov./ Dec.	9	x	

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS		Referencia Libro texto	Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	CONTIDOS (codificados)		Mes	Sesións	
2ª Avaliac.	BLOQUE 5. A ÉPOCA DE ENTREGUERRAS (1919-1945)					
	5	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Período de entreguerras: do final da Gran Guerra ao crac do 29 e a Gran Depresión ▪ B5.2. Fascismo italiano e nazismo alemán. ▪ B5.3. II República española e a Guerra Civil. 	Tema 6, 7	Xan	10	
	BLOQUE 6. AS CAUSAS E CONSECUENCIAS DA II GUERRA MUNDIAL (1939-1945)					
	6	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B6.1. Orixes da II Guerra Mundial. ▪ B6.2. Desenvolvemento da II Guerra Mundial: extensión, fases, formas de guerra e principais consecuencias. ▪ B6.3. O Holocausto. ▪ B6.4. Nova xeopolítica mundial: Guerra Fría e plans de reconstrución posbélica. ▪ B6.5. Procesos de descolonización en Asia e África. 	Tema 8, 9	Feb./ Mar.	10	x
BLOQUE 7. A ESTABILIZACIÓN DO CAPITALISMO E O ILLAMENTO ECONÓMICO DO BLOQUE SOVIÉTICO						
7	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B7.1. Evolución dos bloques soviético e capitalista. O "Welfare State". ▪ B7.2. Crise do petróleo (1973). ▪ B7.3. Ditadura de Franco en España. 	Tema 9, 10	Mar.	10	x	

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS		Referencia Libro texto	Temporalización		Probos avaliación
	Tema / U.D.	CONTIDOS (codificados)		Mes	Sesións	
3ª Avaliac.	BLOQUE 8. O MUNDO RECENTE ENTRE OS SÉCULOS XX E XXI					
	8	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B8.1. Formas económicas e sociais do capitalismo no mundo. ▪ B8.2. Colapso dos réximes soviéticos e as súas consecuencias. ▪ B8.3. Transición política en España: da ditadura á democracia (1975-1982). ▪ B8.4. Camiño cara a Unión Europea: desde a unión económica a unha futura unión política supranacional. 	Tema 11	Abr.	15	
	BLOQUE 9. A REVOLUCIÓN TECNOLÓXICA E A GLOBALIZACIÓN A FINAIS DO SÉCULO XX E PRINCIPIO DO XXI					
	9	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B9.1. A globalización económica: concepto e características. ▪ B9.2. Papel da Revolución Tecnolóxica na globalización. ▪ B9.3. Consecuencias da globalización. Relacións interrexionais; focos de conflito. ▪ B10.1. Relación entre o pasado, o presente e o futuro a través da historia e a xeografía 	Tema 11, 12	Maio	10	x
	BLOQUE 10. A RELACIÓN ENTRE O PASADO, O PRESENTE E O FUTURO A TRAVÉS DA HISTORIA E A XEOGRAFÍA					
10	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B10.2. Cambio e continuidade. ▪ B10.3. Tempo histórico. ▪ B10.4. Vocabulario histórico e artístico: Idade Contemporánea. 		Xuño	12	x	

4.5 Historia do Mundo Contemporáneo 1ºBAC.

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS		Referencia Libro texto S.M	Temporalización		Probos avaliación
	Tema / U.D.	CONTIDOS (codificados)		Mes	Sesións	
1ª Avaliac.	BLOQUE 1. O ANTIGO RÉXIME					
	1	B1.1. Trazos do Antigo Réxime.	Tema 1	Setem	8	
		B1.2. Transformacións no Antigo Réxime: economía, poboación e sociedade.				
		B1.3. Revolucións e parlamentarismo en Inglaterra.				
		B1.4. O pensamento da Ilustración.				
		B1.5. Relacións internacionais: equilibrio europeo.				
		B1.6. Manifestacións artísticas do momento.				x
	BLOQUE 2. AS REVOLUCIÓN INDUSTRIAIS E AS SÚAS CONSECUCENCIAS SOCIAIS					
	2	B2.1. Revolución industrial: concepto, factores que a fan posible (económicos, sociais e ideolóxicos).	Tema.1,2, 5	Oct.	15	
		B2.2. Revolución ou revolucións industriais: características. Transformacións técnicas e novas fontes de enerxía.				
		B2.3. Protagonismo de Gran Bretaña e extensión do proceso de industrialización a outras zonas de Europa. Industrialización extraeuropea. Industrialización española e galega.				
		B2.4. Cambios debidos á Revolución Industrial: transportes, agricultura, poboación (migracións e novo concepto de cidade).				
		B2.5. Economía industrial: pensamento e primeiras crises.				
		B2.6. Nacemento do proletariado e organización da clase obreira: orixes do sindicalismo e correntes de pensamento; partidos políticos obreiros.				X
	BLOQUE 3. A CRISE DO ANTIGO RÉXIME					
	3	B3.1. Crise do Antigo Réxime: visión global	Tema 1,3,4	Nov.	14	
		B3.2. Nacemento dos EEUU.				
		B3.3. Revolución Francesa de 1789: aspectos políticos e sociais.				
		B3.4. Imperio Napoleónico.				
		B3.5. O Congreso de Viena e o Absolutismo.				
B3.6. Revolucións liberais ou burguesas de 1820, 1830 e 1848. O caso español.						
B3.7. O Nacionalismo: unificacións de Italia e Alemaña.						
B3.8. Cultura e Arte: Europa entre o neoclasicismo e o romanticismo.						
B3.9. Independencia das colonias hispano-americanas.		x				
BLOQUE 4. A DOMINACIÓN EUROPEA DO MUNDO E A I GUERRA MUNDIAL						
4	B4.1. Tránsito do século XIX ao XX: visión global.	Tema 6,7	Dic	10		
	B4.2. Evolución dos principais Estados en Europa, América e Asia: Inglaterra vitoriana; Francia (III República e II Imperio); Alemaña bismarckiana; o Imperio Austro-húngaro; Rusia; os Estados Unidos (da Guerra Civil ata comezos do século XX) e Xapón (transformacións de finais do século XIX).					
	B4.3. Expansión colonial dos países industriais: causas; colonización e reparto de Asia, África e outros enclaves coloniais; consecuencias.				x	
	B4.5. I Guerra Mundial: causas, desenvolvemento e consecuencias.					
	B4.5. I Guerra Mundial: causas, desenvolvemento e consecuencias.					

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS		Referencia Libro texto	Temporalización		Probas avaliación	
	Tema / U.D.	CONTIDOS (codificados)		Mes	Sesiões		
2ª Avaliac.	BLOQUE 5. O PERÍODO DE ENTREGUERRAS, A II GUERRA MUNDIAL E AS SÚAS CONSECUCIÓNS						
	Unidad 5	B5.1. Economía, sociedade e cultura da época: os anos vinte.		Tema8,9 10 e 11	Xaneir,	14	
		B5.2. Revolución Rusa; formación e desenvolvemento da URSS. consecuencias.					
		B5.3. Tratados de Paz e reaxuste internacional: Sociedade de Nacións.					
		B5.4. Estados Unidos e a crise de 1929: a Gran Depresión e o "New Deal".					
		B5.5. Fascismos europeos e nazismo alemán					
		B5.6. Relacións internacionais do período de entreguerras; viraxes cara á guerra.					
		B5.7. II Guerra Mundial: orixes do conflito e características xerais.					
		B5.8. Desenvolvemento da II Guerra Mundial.					
		B5.9. Consecuencias da II Guerra Mundial.					
		B5.10. Antisemitismo: o Holocausto.					
B5.11. Preparación da Paz e a ONU.							
BLOQUE 6. EVOLUCIÓN DE DOUS MUNDOS DIFERENTES E OS SEUS ENFRONTAMENTOS							
Unidad 6	B6.1. Formación do bloque comunista fronte ao bloque capitalista: Guerra Fría.		12,13,14	Febreir	12		
	B6.2. Evolución das relacións entre as dúas superpotencias. Conflitos: da Guerra Fría á coexistencia pacífica e a distensión.						
	B6.3. Evolución da economía mundial de posguerra.						
	B6.4. Características sociais e culturais de dous modelos políticos diferentes: comunismo e capitalismo.						
BLOQUE 7. A DESCOLONIZACIÓN E O TERCEIRO MUNDO							
Unidad 7	B7.1. Orixes, causas e factores da descolonización		15,	Marzo	12		
	B7.2. Etapas e modelos de descolonización.						
	B7.3. Desenvolvemento do proceso descolonizador : papel da ONU.						
	B7.4. O terceiro mundo e o Movemento de Países Non Aliñados: problemas dos países do terceiro mundo.						
	B7.5. Relacións entre os países desenvolvidos e non desenvolvidos; nacemento da axuda internacional.						

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS		Referencia Libro texto	Temporalización		Probas avaliación	
	Tema / U.D.	CONTIDOS (codificados)		Mes	Sesiões		
3ª Avaliac.	BLOQUE 8. A CRISE DO BLOQUE COMUNISTA						
	8	B8.1. A URSS e as democracias populares.		16	Abril	16	
		B8.2. Irrupción de M. Gorbachov : Perestroika e Glasnost.					
		B8.3. Desintegración da URSS: CEI-Federación Rusa e as novas repúblicas exsoviéticas.					
		B8.4. Caída do muro de Berlín e evolución dos países de Europa central e oriental.					
		B8.5. Problema dos Balcáns. Guerra de Iugoslavia.					
BLOQUE 9. O MUNDO CAPITALISTA NA SEGUNDA METADE DO SÉCULO XX							

	9	B9.1. Pensamento e cultura da sociedade capitalista na segunda metade do século XX.	17	Maio	15		
		B9.2. Estado do benestar.					
		B9.3. Proceso de construción da Unión Europea: das Comunidades Europeas á Unión.					
		B9.4. Obxectivos e institucións da Unión Europea					
		B9.5. Evolución dos Estados Unidos: dos anos 60 aos 90.				X	
	BLOQUE 10. O MUNDO ACTUAL DESDE UNHA PERSPECTIVA HISTÓRICA						
	10	B10.1. Globalización e medios de comunicación: impacto científico e tecnolóxico. Caída do muro de Berlín. Atentados de Nova York. A inmigración como fenómeno globalizado.	18	Xuño	8		
		B10.2. A ameaza terrorista nun mundo globalizado.					
		B10.3. Europa: reto e unión.					
		B10.4. Trazos salientables da sociedade norteamericana a comezos do século XXI, tras os atentados do 11 de setembro de 2001.					
		B10.5. Hispanoamérica: situación actual.					
		B10.6. O mundo islámico na actualidade.					
		B10.7. África islámica, subsahariana e Sudáfrica.					
		B10.8. A India e China do século XX ao XXI: evolución política, económica, social e de mentalidades.				X	
	BLOQUE 11. A HISTORIA CONTEMPORÁNEA: O TEMPO HISTÓRICO. MÉTODOS E FERRAMENTAS PROPIAS DA DISCIPLINA						
11	B11.1. Tempo histórico.	Tema 0					
	B11.2. Fontes históricas.						
	B11.3. Vocabulario histórico e artístico da Idade Contemporánea.				X		

4.6 Historia de España, 2º BAC

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS		Referencia Libro texto	Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	CONTIDOS		Mes	Sesións	
1ª Avaliac	BLOQUE 0: COMO SE ESCRIBE A HISTORIA. CRITERIOS COMÚNS					
	1	<ul style="list-style-type: none"> B0.1. Método histórico. Fontes e perspectivas. B0.2. Análise e comentario de fontes. B0.3. Utilidade das fontes. B0.4. Mapas e liñas do tempo. 		Sep	3	
	BLOQUE 1. A PENÍNSULA IBÉRICA DESDE OS PRIMEIROS HUMANOS ATA A DESAPARICIÓN DA MONARQUÍA VISIGODA (711)					
	2	<ul style="list-style-type: none"> B1.1. Da prehistoria á monarquía visigoda: prehistoria (evolución do Paleolítico ao Neolítico; pintura cantábrica e levantina; importancia da metalurxia); configuración das áreas celta e ibérica (Tartesos, indoeuropeos e colonizadores orientais; cultura castrexa); Hispania romana (conquista e romanización da Península; legado cultural romano; exemplo galego); monarquía visigoda (ruralización da economía; poder da Igrexa e a nobreza). 		Sep/	1	
	BLOQUE 2. A IDADE MEDIA: TRES CULTURAS E UN MAPA POLÍTICO EN CONSTANTE CAMBIO (711-1474)					
	3	<ul style="list-style-type: none"> B2.1. Al-Andalus: conquista musulmá da Península; evolución política de Al-Andalus; revitalización económica e urbana; estrutura social; relixión, cultura e arte. B2.2. Os reinos cristiáns do século XIII ao XV: evolución política; nacemento das Cortes. Os reinos cristiáns na baixa Idade Media (séculos XIV e XV); diferente evolución e organización política das coroas de Castela, Aragón e Navarra. Proceso de reconquista e repoboación. B2.3. Os reinos cristiáns na Idade Media: réxime señorial e sociedade estamental. Tensións sociais. B2.4. Os reinos cristiáns na Idade Media: do estancamento á expansión económica. Crises agraria e demográfica. B2.5. O Camiño de Santiago. Unha cultura plural: cristiáns, musulmáns e xudeus. Manifestacións artísticas. 		Sep/ Oct	2	
	BLOQUE 3. A FORMACIÓN DA MONARQUÍA HISPÁNICA E A SÚA EXPANSIÓN MUNDIAL (1474-1700)					
	4	<ul style="list-style-type: none"> B3.1. Os Reis Católicos: unión dinástica de Castela e Aragón; reorganización do Estado; política relixiosa; conquista de Granada; descuberta de América; incorporación de Navarra; relacións con Portugal. B3.2. Auxe do Imperio no século XVI: dominios de Carlos I e de Filipe II; modelo político dos Austrias; conflitos internos; conflitos relixiosos no seo do Imperio; conflitos exteriores; exploración e colonización de América e do Pacífico; política económica respecto a América; a revolución dos prezos e o custo do Imperio B3.3. Crise e decadencia do Imperio no século XVII: os validos; expulsión dos mouriscos; proxectos de reforma de Olivares; guerra dos Trinta Anos e perda da hexemonía en Europa en favor de Francia; rebelións de Cataluña e Portugal en 1640; Carlos II e o problema sucesorio; crise demográfica e económica B3.4. Século de Ouro español: do Humanismo á Contrarreforma; Renacemento e Barroco na literatura e na arte. 		Oct	2	
	BLOQUE 4. ESPAÑA NA ÓRBITA FRANCESA: O REFORMISMO DOS PRIMEIROS BORBÓNS (1700-1788)					
	5	<ul style="list-style-type: none"> B4.1. Cambio dinástico e Guerra de Sucesión: unha contenda civil e europea; a Paz de Utrecht e o novo equilibrio europeo; os pactos de familia con Francia. B4.2. Reformas institucionais: novo modelo de Estado; Administración en América; Facenda Real; relacións Igrexa-Estado B4.3. Economía e política económica: recuperación demográfica; problemas da agricultura, a industria e o comercio; liberalización do comercio con América. B4.4. Engalaxe económica de Cataluña. Estancamento económico de Galicia. B4.5. A Ilustración en España e Galicia: proxectistas, anovadores e ilustrados; despotismo ilustrado; novo concepto de educación; Sociedades Económicas de Amigos do País; prensa periódica. B4.5. A Ilustración en España e Galicia: proxectistas, anovadores e ilustrados; despotismo ilustrado; novo concepto de educación; Sociedades Económicas de Amigos do País; prensa periódica. 		Oct	2	

BLOQUE 5. A CRISE DO ANTIGO RÉXIME (1788-1833): LIBERALISMO FRONTE A ABSOLUTISMO					
6	<ul style="list-style-type: none"> B5.1. Impacto da Revolución Francesa: relacións entre España e Francia; Guerra da Independencia. B5.2. Primeiro intento de revolución liberal, Cortes de Cádiz e Constitución de 1812. B5.3. Reinado de Fernando VII: restauración do absolutismo; trienio liberal; reacción absolutista. B5.4. Emancipación da América española: protagonismo crioulo; fases do proceso; repercusións para España. B5.5. A obra de Goya como testemuño da época. 		Oct/ Nov.	8	
BLOQUE 6. A CONFLITIVA CONSTRUCCIÓN DO ESTADO LIBERAL (1833-1874)					
7	<ul style="list-style-type: none"> B6.1. O carlismo como derradeiro bastión absolutista: ideario e apoios sociais; as dúas primeiras guerras carlistas. B6.2. Triunfo e consolidación do liberalismo no reinado de Isabel II: primeiros partidos políticos; protagonismo político dos militares; lexislación económica de signo liberal; nova sociedade de clases. B6.3. Proceso constitucional. B6.4. Sexenio Democrático: revolución de 1868 e caída da monarquía isabelina; procura de alternativas políticas e monarquía de Amadeo I; primeira República; guerra de Cuba, terceira guerra carlista e insurrección cantonal. B6.5. Inicios do movemento obreiro español: condicións de vida da poboación obreira e labrega; a Asociación Internacional de Traballadores e o xurdimento das correntes anarquista e socialista. 		Nov	8	x
BLOQUE 7. A RESTAURACIÓN BORBÓNICA: IMPLANTACIÓN E AFIANZAMENTO DUN NOVO SISTEMA POLÍTICO (1874-1902)					
8	<ul style="list-style-type: none"> B7.1. Teoría e realidade do sistema canovista: inspiración no modelo inglés; a Constitución de 1876 e o bipartidismo; quenda de partidos, caciquismo e fraude electoral. B7.2. Oposición ao sistema: catalanismo, nacionalismo vasco, rexionalismo galego e movemento obreiro. B7.3. Éxitos políticos: estabilidade e consolidación do poder civil; liquidación do problema carlista; solución temporal do problema de Cuba. B7.4. Perda das derradeiras colonias e crise de 1898: guerra de Cuba e con Estados Unidos; Tratado de París; rexeneracionismo. B8.1. Lento crecemento da poboación: mantemento dun réxime demográfico antigo; excepción de Cataluña. 		Nov.7 Dec	4	
BLOQUE 8. CONTINUIDADE E TRANSFORMACIÓNS ECONÓMICAS NO SÉCULO XIX: UN DESENVOLVEMENTO INSUFICIENTE					
9	<ul style="list-style-type: none"> B8.2. Economía española no XIX: agricultura protexida e estancada (efectos das desamortizacións; baixos rendementos); deficiente industrialización (industria téxtil catalá, siderurxia e a minaría); dificultades dos transportes (condicionamentos xeográficos; rede de ferrocarrís); comercio (proteccionismo fronte a librecambismo); finanzas (a peseta como unidade monetaria; desenvolvemento da banca moderna; problemas da Facenda; investimentos estranxeiros. O caso galego. 		Dec	7	x

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS		Referencia Libro texto	Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	CONTIDOS (codificados)		Mes	Sesións	
2ª Avaliac.	BLOQUE 9. A CRISE DO SISTEMA DA RESTAURACIÓN E A CAÍDA DA MONARQUÍA (1902-1931)					

	10	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B9.1. Intentos de modernización do sistema: revisionismo político dos primeiros gobernos de Afonso XIII; oposición de republicanos e nacionalistas cataláns, vascos, galegos e andaluces. ▪ B9.2. Quebra do sistema: impacto dos acontecementos exteriores (intervención en Marrocos; I Guerra Mundial; Revolución Rusa); crecente axitación social (Semana Tráxica de Barcelona; crise xeral de 1917; "trienio bolchevique" en Andalucía). ▪ B9.3. Ditadura de Primo de Rivera: directorio militar e directorio civil; remate da guerra de Marrocos; caída da ditadura; afundimento da monarquía. ▪ B9.4. Crecemento económico e cambios demográficos no primeiro terzo do século: efectos da Guerra Mundial na economía española; intervencionismo estatal da ditadura; transición ao réxime demográfico moderno; movementos migratorios; transvasamento de poboación da agricultura á industria. 		Xan.	10	
BLOQUE 10. A II REPÚBLICA. A GUERRA CIVIL NUN CONTEXTO DE CRISE INTERNACIONAL (1931-1939)						
	11	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B10.1. A II República como solución democrática ao afundimento do sistema da Restauración. ▪ B10.2. Evolución política durante a II República: bienio reformista (Constitución de 1931; política de reformas; Estatuto de Cataluña; forzas de oposición á República); bienio radical-cedista (política restauradora e radicalización popular; revolución de Asturias); Fronte Popular (primeiras actuacións do Goberno; preparación do golpe militar). ▪ B10.3. Guerra Civil: sublevación e desenvolvemento da guerra; dimensión internacional do conflito; evolución das dúas zonas; consecuencias da guerra. ▪ B10.4. Idade de Prata da cultura española: da xeración do 98 á do 36. 		Feb./ Maz.	20	x

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS		Referencia Libro texto	Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	CONTIDOS (codificados)		Mes	Sesións	
3ª Avaliac.	BLOQUE 11. A DITADURA FRANQUISTA (1939-1975)					
	12	<p>B11.1. Características e evolución do franquismo: postguerra (grupos ideolóxicos e apoios sociais do franquismo; oscilantes relacións co exterior; configuración política do novo Estado; represión política; autarquía económica); anos do "desenvolvemento" (plans de desenvolvemento e o crecemento económico; transformacións sociais; reafirmación política do réxime; política exterior; crecente oposición ao franquismo); fin do franquismo (inestabilidade política; dificultades exteriores; efectos da crise económica internacional de 1973).</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ B11.2. Cultura española durante o franquismo: cultura oficial; cultura do exilio; cultura interior á marxe do sistema. 		Abr.	12	
	BLOQUE 12. NORMALIZACIÓN DEMOCRÁTICA DE ESPAÑA E INTEGRACIÓN EN EUROPA (DESDE 1975)					
	13	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B12.1. Transición á democracia: crise económica mundial; alternativas políticas ao franquismo, continuismo, reforma ou ruptura; o papel do Rei; a lei para a reforma política; primeiras eleccións democráticas. ▪ B12.2. Período constituínte: Pactos da Moncloa; preautonomías de Cataluña e o País Vasco; Constitución de 1978 e Estado das autonomías. O caso de Galicia. 		Abr./ Maio	6	x
BLOQUE 12. NORMALIZACIÓN DEMOCRÁTICA DE ESPAÑA E INTEGRACIÓN EN EUROPA (DESDE 1975)						
14	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B12.3. Gobernos constitucionais: problema do terrorismo; golpe de Estado frustrado de 1981; ingreso na OTAN; plena integración en Europa. ▪ B12.4. Papel de España no mundo actual. 		Maio.	2	x	

4.7 Historia da Arte, 2º BAC

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS		Referencia Libro texto	Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	CONTIDOS (codificados)		Mes	Sesións	
1ª Avaliac.	BLOQUE 1. RAÍCES DA ARTE EUROPEA: O LEGADO DA ARTE CLÁSICA					
	1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Grecia, creadora da linguaxe clásica: principais manifestacións. ▪ B1.2. A función social da arte en Grecia. ▪ B1.3. Comentario de obras de arte: Grecia. 		Sep.	8	
	2	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Visión do clasicismo en Roma. A arte na Hispania romana e na Gallaecia. ▪ B1.5. Función social da arte en Roma ▪ B1.6. Comentario de obras de arte: Roma. ▪ B1.7. Traballo de investigación sobre historia da arte. ▪ B1.8. Conservación do patrimonio: arte grecorromana 		Oct	10	
	BLOQUE 2. NACEMENTO DA TRADICIÓN ARTÍSTICA OCCIDENTAL: A ARTE MEDIEVAL					
	3	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Acheга cristiá na arquitectura e na iconografía. ▪ B2.2. Arte bizantina. ▪ B2.3. Comentario de obras de arte bizantina ▪ B2.4. Arte prerrománica. 		Oct	4	x
	4	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.5. Configuración e desenvolvemento da arte románica. Igrexas e mosteiros. Iconografía románica. ▪ B2.6. Función social da arte románica. ▪ B2.7. Comentario de obras de arte románica. 		Oct/ Nov.	9	
5	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.8. Achega do Gótico: expresión dunha cultura urbana. A catedral e a arquitectura civil. Modalidades escultóricas. Pintura italiana e flamenga, orixe da pintura moderna. ▪ B2.9. Función social da arte gótica. ▪ B2.10. Comentario de obras de arte gótica. 		Nov	9		
6	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.11. O peculiar desenvolvemento artístico da Península Ibérica. Arte hispanomusulmá. O Románico no Camiño de Santiago. O Gótico e a súa longa duración. ▪ B2.12. Comentario de obras de arte medieval española. ▪ B2.13. Traballo de investigación sobre historia da arte. ▪ B2.14. Conservación do patrimonio: arte medieval. 		Nov/ Dec.	8	x	

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS		Referencia Libro texto	Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	CONTIDOS (codificados)		Mes	Sesións	
2ª Avaliac.	BLOQUE 3. DESENVOLVEMENTO E EVOLUCIÓN DA ARTE EUROPEA NO MUNDO MODERNO					
	7	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Renacemento. Patróns e artistas. Orixe e desenvolvemento da nova linguaxe en arquitectura, escultura e pintura. Achegas de grandes artistas do Renacemento italiano. ▪ B3.2. Función social da arte no Renacemento ▪ B3.3. Comentario de obras de arte: arte do Renacemento. ▪ B3.4. A recepción da estética renacentista na Península Ibérica. ▪ B3.5. Comentario de obras de arte: arte española do Renacemento. 		Dec./ Xan.	12	
	8	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.6. Unidade e diversidade do Barroco. Linguaxe artística ao servizo do poder civil e eclesiástico. Urbanismo barroco. Igrexas e pazos. Principais tendencias. ▪ B3.7. Función social da arte no Barroco. ▪ B3.8. Comentario de obras de arte: arte do Barroco. 		Xan.	12	
9	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.9. Barroco hispánico. Urbanismo e arquitectura. Imaxinaría barroca. Achega da pintura española: grandes figuras do Século de Ouro. ▪ B3.10. Comentario de obras de arte: arte española do Barroco. ▪ B3.11. Século XVIII. Mantemento do Barroco. Refinamento rococó. Neoclasicismo e Romanticismo. 				x	

	10	<ul style="list-style-type: none"> B3.12. Comentario de obras de arte: arte do século XVIII. B3.13. Traballo de investigación en historia da arte. B3.14. Conservación do patrimonio: arte moderna. 		Feb	2	
	11	<ul style="list-style-type: none"> B4.1. A figura de Goya. B4.2. Comentario de obras de arte: Goya. 		Feb	4	x
BLOQUE 4. O SÉCULO XIX: A ARTE DUN MUNDO EN TRANSFORMACIÓN						
	12	<ul style="list-style-type: none"> B4.3. A Revolución Industrial e o impacto dos novos materiais na arquitectura. Do Historicismo ao Modernismo. A Escola de Chicago. Nacemento do urbanismo moderno. B4.4. Comentario de obras de arte: arquitectura do século XIX. 		Feb	4	
	13	<ul style="list-style-type: none"> B4.5. Evolución da pintura: Romanticismo, Realismo, Impresionismo e Simbolismo. Os postimpresionistas, xerme das vangardas pictóricas do século XX. B4.6. Función social da arte no século XIX. B4.7. Comentario de obras de arte: o século XIX. B4.8. Escultura: mantemento do clasicismo. Rodin. 		Feb/ Mar.	6	
	14	<ul style="list-style-type: none"> B4.9. Comentario de obras de arte: século XIX. B4.10. Traballo de investigación en historia da arte. B4.11. Conservación do patrimonio: arte do século XIX. 		Mar.	3	x

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS		Referencia Libro texto	Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	CONTIDOS (codificados)		Mes	Sesións	
BLOQUE 5. A RUPTURA DA TRADICIÓN: A ARTE NA PRIMEIRA METADE DO SÉCULO XX						
	15	<ul style="list-style-type: none"> B5.1. O fenómeno das vangardas nas artes plásticas: Fauvismo, Cubismo, Futurismo, Expresionismo, pintura abstracta, Dadaísmo e Surrealismo. B5.2. Comentario de obras de arte: a plástica na primeira metade do século XX. 		Mar./ Abr.	12	
	16	<ul style="list-style-type: none"> B5.3. Renovación da linguaxe arquitectónica: o funcionalismo do Movemento Moderno e a arquitectura orgánica. B5.4. Comentario de obras de arte: arquitectura da primeira metade do século XX. B5.5. Traballo de investigación en Historia da Arte. B5.6. Conservación do patrimonio: arte do século XX. 		Abr.	6	x
BLOQUE 6. A UNIVERSALIZACIÓN DA ARTE DESDE A SEGUNDA METADE DO SÉCULO XX						
3ª Avaliac.	17	<ul style="list-style-type: none"> B6.1. Predominio do Movemento Moderno ou Estilo Internacional en arquitectura. A arquitectura á marxe do estilo internacional: <i>High Tech</i>, arquitectura Posmoderna e Deconstrución. B6.2. Comentario de obras de arte: arquitectura desde a segunda metade do século XX. 		Abr.	6	
	18	<ul style="list-style-type: none"> B6.3. Artes plásticas: das segundas vangardas á posmodernidade. B6.4. Comentario de obras de arte: a arte desde a segunda metade do século XX. B6.5. Novos sistemas visuais: fotografía, cine e televisión, cartelismo e cómic. Combinación de linguaxes expresivas. B6.6. Impacto das novas tecnoloxías na difusión e na creación artística. B6.7. Arte e cultura visual de masas. 		Abr./ Maio	6	
	19	<ul style="list-style-type: none"> B6.8. O patrimonio artístico como riqueza cultural. A preocupación pola súa conservación. A UNESCO. 		Maio	1	x
BLOQUE 7. O VOCABULARIO ARTÍSTICO						
	20	<ul style="list-style-type: none"> B7.1. Vocabulario artístico. 		Maio	1	

4.8 Xeografía de España, 2º BAC

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS		Referencia Libro texto	Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	CONTIDOS (codificados)		Mes	Sesiões	
1ª Avaliac.	BLOQUE 1. A XEOGRAFÍA E O ESTUDO DO ESPAZO XEOGRÁFICO					
	1	B1.1. Concepto de xeografía. Métodos e ferramentas propias da disciplina. B1.2. Características do espazo xeográfico. Concepto de paisaxe como resultado da interacción entre factores naturais e culturais. Desenvolvemento sustentable. B1.3. Representación gráfica do espazo xeográfico a distintas escalas. B1.4. Planos e mapas: compoñentes e análise. O mapa topográfico nacional a escala 1:50.000. B1.5. Técnicas cartográficas. B1.6. Obtención e interpretación da información cartográfica. Imaxes de satélite.	Tema 0	Sep.	3	
	BLOQUE 2. O RELEVO ESPAÑOL: A SÚA DIVERSIDADE XEOMORFOLÓXICA					
	2	▪ B2.1. España e a súa singularidade xeográfica: unidade e diversidade	Tema 1	Sep	1	
	3	▪ B2.2. Relevo español: diversidade xeomorfolóxica. Localización dos principais accidentes xeográficos. ▪ B2.3. Evolución xeolóxica do territorio español como conformadora das diferentes morfoestruturas. ▪ B2.4. Litoloxía peninsular e insular e formas de modelaxe. ▪ B2.5. Identificación das unidades do relevo español peninsular e insular, e os trazos de cada unha. ▪ B2.6. Corte topográfico: realización e análise.	Tema 1	Oct.	12	x
	BLOQUE 3. A DIVERSIDADE CLIMÁTICA E A VEXETACIÓN					
	4	▪ B3.1. Clima e tempo atmosférico. Factores xeográficos, dinámica atmosférica e elementos do clima. ▪ B3.2. Dominios climáticos españois: as súas características e representación en climogramas ▪ B3.3. Dominios climáticos españois: factores limitantes. ▪ B3.4. Variabilidade climática. Temperatura e precipitación ▪ B3.5. Situacións sinópticas e tipos de tempo atmosférico en España. ▪ B3.6. Mapas do tempo, altura e superficie: análise e interpretación.	Tema 2	Oct./ Nov.	12	
5	▪ B2.7. Concepto de solo. Os solos en España: variedade edáfica e as súas características ▪ B3.8. Factores xeográficos e características da vexetación. Rexións bioxeográficas. ▪ B3.9. Formacións vexetais españolas e a súa distribución. Análise de cliseries de vexetación.	Tema 3	Nov.	8		
BLOQUE 4. A HIDROGRAFÍA						
6	▪ B4.1. Diversidade hídrica da península e das illas. Principais elementos hídricos nas paisaxes. ▪ B4.2. Vertentes hidrográficas. Principais cuncas fluviais peninsulares. ▪ B4.3. Réximes fluviais predominantes. ▪ B4.4. Zonas húmidas en España. ▪ B4.5. Aproveitamento dos recursos hídricos: incidencia da seca e das chuvias torrenciais. ▪ B4.6. Augas subterráneas.	Tema 3	Nov./ Dec	10	x	

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS		Referencia Libro texto	Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	CONTIDOS (codificados)		Mes	Sesiões	
2ª Avaliac.	BLOQUE 5. AS PAISAXES NATURAIS E AS RELACIÓNS ENTRE NATUREZA E SOCIEDADE					
	7	B5.1. Paisaxes naturais españolas. B5.2. Influencia do medio na actividade humana. Políticas favorecedoras do patrimonio natural. B5.3. Os medios humanizados e a súa interacción no espazo xeográfico. Paisaxes culturais. B5.4. Aproveitamento sustentable do medio físico. B5.5. Variedades de paisaxes naturais. B3.7. Escenarios de cambio climático en diferentes dominios do territorio peninsular e insular.	Tema 4	Dec./ Xan	5	
BLOQUE 6. A POBOACIÓN ESPAÑOLA						

8	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B6.1. Fontes para o estudo da poboación. Procedementos de análise en demografía. ▪ B6.2. Evolución histórica. ▪ B6.3. Movementos naturais de poboación. ▪ B6.4. Distribución territorial da poboación. ▪ B6.5. Migracións ▪ B6.6. Mapa da distribución da poboación española. ▪ B6.7. Mapa de densidade da poboación española. ▪ B6.8. Conformación do espazo demográfico actual. Definición e cálculo de taxas demográficas. ▪ B6.9. Diversidades rexionais. Estrutura, problemática actual e posibilidades de futuro da poboación española. Realidade demográfica galega. 	Tema 8	Xan.	12	x
BLOQUE 10. O ESPAZO URBANO					
9	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B10.1. Concepto de cidade e a súa influencia na ordenación do territorio. ▪ B10.2. Morfoloxía e estrutura urbanas. Análise socioeconómica e política a través do plano da cidade. ▪ B10.3. Planificacións urbanas. Instrumentos do planeamento ▪ B10.4. Características do proceso de urbanización. Áreas de influencia. ▪ B10.5. Características da paisaxe urbana. ▪ B10.6. Usos do solo urbano. Ordenación territorial. ▪ B10.7. Rede urbana española. Características do proceso de crecemento espacial das cidades. ▪ B10.8. Sistema urbano español: desenvolvemento sustentable. Cidades saudables. O territorio como recurso. 	Tema 9	Feb.	7	
BLOQUE 7. O ESPAZO RURAL E AS ACTIVIDADES DO SECTOR PRIMARIO					
10	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B7.1. Peso das actividades agropecuarias, forestais e pesqueiras no PIB. Poboación activa ▪ B7.2. Aspectos naturais e históricos que explican os factores agrarios. ▪ B7.3. Elementos que conforman as paisaxes agrarias. Paisaxes agrarias de España: características ▪ B7.4. Estrutura da propiedade e tenencia da terra. ▪ B7.5. Explotacións agrarias: características. Tipos de agricultura: coexistencia de formas avanzadas e tradicionais. Transformacións agroindustriais. ▪ B7.6. Políticas de reforma agraria. Situación española do sector no contexto da Unión Europea. Política Agraria Común (PAC). ▪ B7.7. Actividade pesqueira: localización, características e problemas. Análise dos aspectos físicos e humanos que conforman o espazo pesqueiro. Caso galego. ▪ B7.8. Silvicultura: características e desenvolvemento no territorio. 	Tema 5	Feb.7 Mar.	12	x

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS		Referencia Libro texto	Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	CONTIDOS (codificados)		Mes	Sesións	
3ª Avaliac.	BLOQUE 8. AS FONTES DE ENERXÍA E O ESPAZO INDUSTRIAL					
	11	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B8.1. Proceso de industrialización español: características e breve evolución histórica. ▪ B8.2. Localización das fontes de enerxía en España. ▪ B8.3. Achea ao PIB da industria. Poboación activa. Deficiencias e problemas do sector industrial español ▪ B8.4. Elementos das paisaxes industriais. Tipoloxías de paisaxes. ▪ B8.5. Rexións industriais e eixes de desenvolvemento de España: importancia das políticas territoriais no sector. Planificación e perspectivas de futuro. ▪ B8.6. Influencia da política da Unión Europea na configuración da industria española. 	Tema 6	Mar.	9	
BLOQUE 9. O SECTOR SERVIZOS						

12	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B9.1. Terciarización da economía española: influencia no PIB. Poboación activa do sector terciario. ▪ B9.2. Análise dos servizos e distribución no territorio. ▪ B9.3. Sistema de transportes en España. Impacto das infraestruturas sobre o espazo xeográfico. ▪ B9.4. Desenvolvemento comercial: características, evolución e distribución territorial. ▪ B9.5. Espazos turísticos: características e evolución. ▪ B9.6. Outras actividades terciarias: sanidade, educación, finanzas e servizos públicos. ▪ B9.7. Transformacións das paisaxes nas zonas turísticas. Caso do litoral 	Tema 7	Abr.	10	x
BLOQUE 11. FORMAS DE ORGANIZACIÓN TERRITORIAL					
13	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B11.1. Organización territorial de España. ▪ B11.2. Influencia da historia e da Constitución de 1978 no deseño territorial. ▪ B6.10. Ordenación do territorio. Peso do factor demográfico. ▪ B11.3. Desequilibrios e contrastes territoriais. ▪ B11.4. Comunidades Autónomas: políticas rexionais e de cohesión territorial. Comunidade Autónoma de Galicia. ▪ B11.5. A cuestión territorial na España das autonomías. 	Tema 10	Abr./ Maio	10	
BLOQUE 12. ESPAÑA EN EUROPA E NO MUNDO					
14	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B12.1. España: situación xeográfica; posición e localización dos territorios que conforman a unidade e a diversidade política. ▪ B12.2. España en Europa. Estrutura territorial. Contrastes físicos e socioeconómicos de Europa. ▪ B12.3. Posición de España na Unión Europea. Políticas rexionais e de cohesión territorial. ▪ B12.4. España no mundo. Globalización e diversidade no mundo. ▪ B12.5. Procesos de mundialización e desigualdades territoriais. Grandes eixes mundiais. ▪ B12.6. Posición de España nas áreas socioeconómicas e xeopolíticas mundiais. 	Tema 11	Maio		6 x

4.9 Introducción á Cultura Visual

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS		Referencia Aula Virtual	Temporalización		Probas avaliación
	Tema U.D.	CONTIDOS (codificados)		Mes	Sesións	
1ª Avaliac.	BLOQUE 1: INTRODUCCIÓN Á CULTURA VISUAL: QUÉ É A CULTURA VISUAL?					
	1	B1.1.- A cultura visual: definición.		Setem.	2	x
		B1.2.- A realidade visual como estrutura básica da Cultura Visual				
		B1.3.- Funcións da linguaxe visual.				
		B1.4.- Elementos da linguaxe visual.				
B 1.5.- A Sociedade mediatizada: visión e visualidade na era fotográfica.		Nov/ Dec.	7	x		

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS		Referencia Aula Virtual	Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	CONTIDOS (codificados)		Mes	Sesións	
2ª Avaliac.	BLOQUE 2: A FOTOGRAFÍA. O FEITO FOTOGRÁFICO					
	2	B2.1.- Características propias da imaxe fotográfica		Xan.	2	x
		B2.2.- Sistemas de captación da imaxe fotográfica. A cámara fotográfica				
		B2.3.- Elementos expresivos e usos da imaxe fotográfica.				
		B.2.4.- Aproximación á historia da fotografía. A Posfotografía.				
B.2.5.- As técnicas dixitais no deseño, tratamento e manipulación da imaxe fotográfica.						
		Mar	2	x		

Avaliación	UNIDADES DIDÁCTICAS		Referencia Aula Virtual	Temporalización		Probas avaliación
	Tema / U.D.	CONTIDOS (codificados)		Mes	Sesións	
3ª Avaliac.	BLOQUE 3: CINE/TV, PUBLICIDADE, INTERNET E TECNOLOXÍAS DA COMUNICACIÓN INTERPERSONAL					
	3	B3.1.- Características da imaxe non fotográfica		Marzo	1	x
		B3.2.- O cine a TV. Fundamentos perceptivos da imaxe en movemento. Características técnicas da imaxe cinematográfica e videográfica, a imaxe televisiva e dos audiovisuais. A narración na imaxe en movemento: plano/ secuencia.				
		B3.3.- A publicidade: información, propaganda e seducción. Análise da imaxe publicitaria. Funcións comunicativas e estéticas. As novas formas de publicidade.				
B.2.4.- Internet e telefonía: a nova cultura visual dixital. Posfotografía e comunicación viral. Semiótica do Selfie. Uso, control e percepción da imaxe posfotográfica nas redes sociais						
		Maio	1			

5. ASPECTOS CURRICULARES DE CADA UNIDADE

5.1 XEOGRAFÍA E HISTORIA 1º ESO

Xeografía e Historia 1º ESO

1ª Aval

Estándares de aprendizaxe avaliados /Indicadores de logro (1)

Temas transversais

Tema/UD	Identif. contidos	Identif. criterios	Identif. Estándar	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consec.	Instrumentos						Temas transversais							
							Prob .esc.	Prob oral	Trab ind	Trab grup	Cad Cla	Rúb (2)	Obs.	CL	EOE	CA	TIC	EMP	EC	PV
1	B1.1	B1.1	B1.1.1	caa/cmct/cd	Interpreta como influen os movementos astronómicos na distribución da radiación solar e nas zonas bioclimáticas do planeta	50%	x				x				x					
			B1.1.2	caa/cmct/cd	Analiza un mapa de fusos horarios e diferenza zonas do planeta de similares horas	100%	X					x				x				
	B1.2	B1.2	B1.2.1	caa/cmct/cd	Clasifica e distingue distintas proxeccións e compara unha proxección de Mercator con unha de Peters	50%				x		x								
	B1.3	B1.3	B1.3.1	caa/cmct/cd	Clasifica e distingue tipos de imaxes satélite e mapas	50%				x		x				x				
	B1.4	B1.4	B1.4.1	caa/cmct/cd	Localiza un punto xeográfico nun planisferio e distingue os hemisferios da Terra e as súas principais características	80%	x					x					x			
			B1.4.2	caa/cmct/cd	Localiza espazos xeográficos e lugares nun mapa utilizando datos de coordenadas xeográficas	100%	x				x						x			
2	B1.5	B1.5	B1.5.1	caa/cmct/cd	Sitúa nun mapa físico as principais unidades do relevo europeo e mundial	70%	x				x					x				
	B1.6	B1.6	B1.6.1	caa/cmct/cd/ccl	Localiza nun mapa físico mundial os principais elementos e referencias físicas: mares e océanos, continentes, illas e arquipélagos, ríos	70%	x					x					x			
			B1.6.2	caa/cmct/cd/ccl	Elabora climogramas e mapas que sitúen os climas do mundo e reflicten os elementos máis importantes	60%	x				x							x		
3	B1.7	B1.7	B1.7.1	caa/cmct/cd/ccl	Explica as características xerais do relevo europeo	50%						x			x					
	B1.8	B1.8	B1.8.1	caa/cmct/cd	Localiza no mapa as principais unidades e elementos do relevo europeo	100%						X					x			
	B1.9	B1.9	B1.9.1	caa/cmct/cd/ccl	Clasifica e localiza nun mapa os distintos tipos de clima de Europa	100%						X					x			
			B1.9.2	caa/cmct/cd	Distingue e localiza nun mapa as zonas bioclimáticas do noso continente	70%	x					x						x		
	B1.10	B1.10	B1.10.1	caa/cmct/cd	Localiza nun mapa e en imaxes satélite de Europa os principais espazos naturais	50%				X		x						x		
	B1.11	B1.11	B1.11.1	caa/cmct/cd/ccl	Realiza buscas en medios impresos e dixitais referidas a problemas medioambientais actuais e localiza páxinas e recursos web	50%					X	x						x		

2ª Aval		Estándares de aprendizaxe avaliados /Indicadores de logro (1)				Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación							Temas transversais						
Tema/UD	Identif. contidos	Identif. criteri	Identif. Estándar	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consec.	Instrumentos						Temas transversais						
							Prob .esc.	Prob oral	Trab ind	Trab grup	Cad Cla	Rúb (2)	Obs.	CL	EOE	CA	TIC	EMP	EC
4	B2.1	B2.1	B2.1.1	csc/ccec	Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado	50%	x			x			X						
	B2.2	B2.2	B2.2.1	csc/ccec	Nomea e identifica catro clases de fontes históricas	100%	x								x				
			B2.2.2	csc/caa	Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan materiais ou textuais	50%	x				X								
			B2.2.3	csc/caa	Compara dous relatos a distintas escalas temporais sobre as conquistas de Alexandro	50%					X					x			
	B2.3	B2.3	B2.3.1	csc/cmct	Ordena temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos relevantes utilizando para iso as nocións de sucesión, duración, ...	80%	x						x						
	B2.4	B2.4	B2.4.1	csc/cmct	Entende que varias culturas convivían á vez en diferentes enclaves xeográficos	50%	x				X		x						
5	B2.5	B2.5	B2.5.1	csc/ccl	Utiliza o vocabulario histórico e artístico imprescindible para cada época	100%	x				X		X						
	B.2.6	B.2.6	B.2.6.1	csc/cmct	Recoñece cambios evolutivos hasta chegar á especie humana	50%	X						X			x			
	B2.7	B2.7	B2.7.1	csc/cmct	Distingue etapas dentro da historia antiga	100%	X						X			x			
	B2.8	B2.8	B2.8.1	csc/cmct/caa	Realiza diversos tipos de eixes cronolóxicos e mapas históricos	50%	X				X		X				x		

	B2.9.1	B2.9.1	B2.9.1	csc/ccl/caa	Explica a diferenza entre os dous períodos en que se divide a prehistoria e describe as características básicas da vida en cada un	100%	X						X	x					
	B2.9.2	B2.9.2	B2.9.2	csc/caa	Analiza a transcendencia da revolución neolítica e o papel da muller nela	80%	X						X					x	x
	B2.9.3	B2.9.3																	
	B2.10	B2.10	B2.10	csc/ccec	Recoñece as funcións dos primeiros ritos relixiosos como os da "deusa nai"	50%	x				X			x					
6	B2.11	B2.11	B2.11.1	caa/cmccct/cd/ccl	Describe formas de organización socio-económica e políticas, novas ata entón, como os imperios Mesopotámico e exipcio	100%	X				X								
	B2.12	B2.12	B2.12.1	csc/caa	Deferencia entre as fontes prehistóricas (restos materias e ágrafos) e as fontes históricas (textos)	80%	X							x					
	B2.13	B2.13	B2.13.1	csc/cmccct/caa	Interpreta un mapa cronolóxico- xeográfico da expansión exipcia	50%	X				x								
			B2.13.2	csc/ccl	Describe as principais características das etapas históricas en que se divide Exipto	100%	X							X	x				
	B2.14	B2.14	B2.14.1	csc/ccec/ccl	Explica como materializaban os exipcios a súa crenza na vida do máis alá	60%	X							x					
B2.15	B2.15	2B3.15.1	csc/ccec/caa	Localiza nun mapa os principais exemplos da arquitectura exipcia e mesopotámica	50%								X				x		

3ª Aval		Estándares de aprendizaxe avaliados /Indicadores de logro (1)				Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación							Temas transversais							
Tema/UD	Identif. contidos	Identif. criteri	Identif. Estándar	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consec.	Instrumentos						Temas transversais							
							Prob. esc.	Prob. oral	Trab. ind.	Trab. grup.	Cad. Cla.	Rúb. (2)	Obs.	CL	EOE	CA	TIC	EMP	EC	PV
7	B2.16	B2.16	B2.16.1	csc/caa	Identifica trazos da organización socio política e económica das polis gregas a partir de fontes históricas de diferentes tipos	100%					X		X						x	
			B2.16.2	csc/ccl/caa	Describe algunhas das diferenzas entre a democracia grega e as democracias actuais	100%	X				x		X		x					
	B2.17	B2.17	B2.17.1	csc/caa	Localiza nun mapa histórico as colonias gregas do Mediterráneo	100%							X				x			
	B2.18	B2.18	B2.18.1	csc/caa	Elabora un mapa do imperio de Alexandro Magno	50%	X							x				x		
			B2.18.2	csc/caa	Contrasta as accións políticas da Atenas de Pericles co imperio de Alexandro Magno	50%	X													
B2.19	B2.19	B2.19.1	csc/ccec/ccl	Explica as características esenciais da arte grega e a súa evolución no tempo	60%	x							x				x			
		B2.19.2	csc/ccec/cmccct	Dá exemplos representativos das áreas do saber grego e discute por qué se considera que a cultura europea parte da Grecia clásica	60%								x				x			
8	B2.20	B2.20	B2.20.1	csc/caa	Confecciona un mapa coas etapas da expansión de Roma	60%					X		X				x			
			B2.20.2	csc/caa	Identifica diferenzas e semellanzas entre as formas de vida republicanas e as do imperio medio de Roma antiga	100%	X							x					x	
	B2.21	B2.21	B2.21.1	csc/ccec/caa	Compara obras arquitectónicas e escultóricas de época grega e romana	60%	X						X			x	x			
9	B3.22	B3.22	B2.22.1	csc/caa	Fai un mapa da Península Ibérica no que se reflicten os cambios administrativos na época romana	70%					X		x					x		
			B2.22.2	csc/ccec/caa	Analiza exemplos do legado romano que perviven na actualidade	100%	X											x		
			B2.22.3	csc/ccec	Entende o que significou a romanización nos distintos ámbitos sociais e xeográficos	70%	x													

LENGUA TRANSVERSAIS

CCL	Comunicación lingüística
CMCCCT	Competencia matemática e competencias básicas en ciencia a tecnoloxía
CD	Competencia dixital
CAA	Competencia aprender a aprender
CSC	Competencias sociais e cívicas
CSIEE	Sentido de iniciativa e espírito emprendedor
CCEC	Conciencia e expresións culturais

CL	Comprensión lectora
EOE	Expresión oral e escrita
CA	Comunicación audiovisual
TIC	Tecnoloxías da información e comunicación
EMP	Emprendemento
EC	Educación cívica
PV	Prevención da violencia

(1) A partir de cada estándar pódese determinar "indicadores de logro" máis precisos que indiquen o nivel de adquisición do mesmo. (O instrumento máis idóneo é a rúbrica)

(2) As rúbricas soen utilizarse para avaliar as producións do alumnado: traballos de aplicación, sínteses e textos escritos,...

5.2 XEOGRAFÍA E HISTORIA, 2º ESO

1ª AVALIACIÓN.

Tema/UD	Identif. contidos	Identif. Criterios Aval.	Estándares de aprendizaxe e Identificación 2º eso 1ª	Competencias clave	Grao mínimo consec.	Instrumentos							Temas transv. CL,EOE,CA,TIC,EMP,EC,PV	
						Prob.esc.	Prob.oral	Trab.ind	Trab.grup	Ca.d.Cla	Rú.Brica	Obs.		
1	B.1.1.	B.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> XHB1.1.1. Localiza espazos xeográficos e lugares nun mapa de España e de Galicia, utilizando datos de coordenadas xeográficas. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CMCCT CD 	100%	x					x		x	CA TIC
2	B.1.2.	B.1.2.	<ul style="list-style-type: none"> XHB1.2.1. Enumera e describe as peculiaridades do medio físico español e galego. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CMCCT CD CCL 	70%	x					x		x	EOE
	B.1.3.	B.1.3.	<ul style="list-style-type: none"> XHB1.3.1. Sitúa nun mapa físico as principais unidades do relevo español. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CMCCT CD 	100%	x					x		x	CA TIC
			<ul style="list-style-type: none"> XHB1.3.2. Describe as unidades de relevo con axuda do mapa físico de España. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CMCCT CD CCL 	70%	x					x		x	EOE
	B.1.4.	B.1.4.	<ul style="list-style-type: none"> XHB1.4.1. Sitúa nun mapa físico as principais unidades do relevo galego. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CMCCT CD 	100%	x					x		x	CA TIC
<ul style="list-style-type: none"> XHB1.4.2. Describe as unidades de relevo con axuda do mapa físico de Galicia. 			<ul style="list-style-type: none"> CAA CMCCT CD CCL 	70%	x					x		x	EOE	
3	B.1.5.	B.1.5.	<ul style="list-style-type: none"> XHB1.5.1. Localiza nun mapa os grandes conxuntos ou espazos bioclimáticos de España. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CMCCT CD CCL 	100%	x					x		x	EOE TIC
			<ul style="list-style-type: none"> XHB1.5.2. Analiza e compara as zonas bioclimáticas españolas utilizando gráficos e imaxes. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CMCCT CD 	80%	x					x		x	EOE CA
	B.1.6.	B.1.6.	<ul style="list-style-type: none"> XHB1.5.3. Localiza nun mapa os espazos bioclimáticos de Galicia. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CMCCT CD 	100%	x					x		x	CA TIC
	B.1.7.	B.1.7.	<ul style="list-style-type: none"> XHB1.6.1. Distingue e localiza nun mapa as paisaxes de España e de Galicia. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CMCCT CD 	100%	x					x		x	CA TIC
<ul style="list-style-type: none"> XHB1.7.1. Realiza procuras en medios impresos e dixitais referidas a problemas ambientais actuais en España e en Galicia, e localiza páxinas e recursos da web directamente relacionados con eles. 			<ul style="list-style-type: none"> CAA CMCCT CD CCL 	70%		x	x						CL EOE CA TIC EMP	
4	B.2.1.	B.2.1. B.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> XHB2.1.1. Localiza no mapa mundial os continentes e as áreas máis densamente poboadas. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CMCCT CSC CD 	100%	x					x		x	CA TIC
			<ul style="list-style-type: none"> XHB2.1.2. Explica o impacto das ondas migratorias nos países de orixe e nos de acollemento. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA 	80%	x						x		x

			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CD 										
B.2.2.	B.2.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB2.2.1. Explica as características da poboación europea. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CCL ▪ CSC ▪ CD 	80%	x					x		x	EOE EC
B.2.2.	B.2.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB2.2.2. Compara entre países a poboación europea segundo a súa distribución, a súa evolución e a súa dinámica. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CD ▪ CCL 	80%	x					x		x	EOE
B.2.3.	B.2.3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB2.3.1. Explica a pirámide de poboación de España e das súas comunidades autónomas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CD ▪ CCL 	80%	x					x		x	EOE CA
B.2.3.	B.2.3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB2.3.2. Analiza en distintos medios os movementos migratorios nas últimas tres décadas en España. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CD ▪ CCL 	50%		x	x					x	CL EOE CA TIC EMP
B.2.4.	B.2.4.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB2.4.1. Coñece o proceso da emigración galega, as súas etapas e os destinos principais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CD ▪ CCL 	70%		x	x					x	CL EOE CA TIC EMP

2ª AVALIACIÓN.

Tema/UD	Identif. contidos	Identif. Criterios Aval.	Estándares de aprendizaxe e Identificación	Competencias clave	Grao mínimo consec.	Instrumentos							Temas transv. CL,EOE,CA,TIC,EMP,EC,PV
						Prob.esc.	Prob.oral	Trab.ind	Trab.grup	Ca d Cla	Rú Bri ca	Obs.	
5	B.2.5.	B.2.5.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB2.5.1. Realiza un gráfico con datos da evolución do crecemento da poboación urbana no mundo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CD ▪ CCL 	60%			x		x		x	EOE CA
	B.2.5.	B.2.5.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB2.5.2. Sitúa no mapa do mundo as vinte cidades máis poboadas, di a que país pertencen e explica a súa posición económica. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CD ▪ CCL 	60%			x		x		x	EOE CA
	B.2.6.	B.2.6.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB2.6.1. Resume elementos que diferencien o urbano e o rural en Europa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CD ▪ CCL 	80%			x		x		x	CL EOE CA TIC EMP EC
	B.2.6.	B.2.6.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB2.6.2. Distingue os tipos de cidades do noso continente. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA 	60%	x					x		x

			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CD ▪ CCL 												
	B.2.7.	B.2.7.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB2.7.1. Interpreta textos que expliquen as características das cidades de España e de Galicia, axudándose de internet ou de medios de comunicación escrita. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CD ▪ CCL 	50%		x				x		x	CL EOE TIC EMP	
	B.2.8.	B.2.8.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB2.8.1. Sitúa os parques naturais españois nun mapa, e explica a situación actual dalgúns deles. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CD ▪ CCL 	60%						x		x	CL EOE TIC EMP EC	
	B.2.8.	B.2.8.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB2.8.2. Elabora gráficos de distinto tipo (lineais, de barra e de sectores) en soportes virtuais ou analóxicos, que reflectan información económica e demográfica de países ou áreas xeográficas a partir dos datos elixidos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CCL ▪ CD 	60%						x		x	CL EOE CA TIC EMP	
6	B.2.9.	B.2.9.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB2.9.1. Clasifica as principais paisaxes humanizadas españolas a través de imaxes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CD ▪ CCL 	70%	x					x		x	EOE CA	
	B.2.10.	B.2.10.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB2.10.1. Compara paisaxes humanizadas españolas segundo a súa actividade económica. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CD ▪ CCL 	70%	x					x		x	EOE CA	
	B.3.1	B.3.1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB3.1.1. Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCEC 	50%						x		x	EOE EC	
	B.3.2.	B.3.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA 	50%		x				x		x	EOE EC	
	B.3.2.	B.3.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA 	50%		x				x		x	EOE EC	
	B.3.3	B.3.3	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB3.3.1. Ordena temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos salientables, utilizando para iso as nocións básicas de sucesión, duración e simultaneidade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CMCCT 	50%		x				x		x	CL EOE CA	
	B.3.3.	B.3.3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB3.3.2. Realiza diversos tipos de eixes cronolóxicos e mapas históricos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CMCCT 	50%		x				x		x	CL EOE CA	
	B.3.4.	B.3.4.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB3.4.1. Entende que varias culturas convivían á vez en diferentes enclaves xeográficos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CMCCT 	50%		x				x		x	EOE EC	
7	B.3.5.	B.3.5.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB3.5.1. Utiliza o vocabulario histórico e artístico imprescindible para cada época. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL 	80%	x	x				x			CL EOE	
	B.3.6.	B.3.6.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB3.6.1. Utiliza as fontes históricas e entende os límites do que se pode escribir sobre o pasado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA 	50%	x	x	x							CL EOE CA TIC
8	B.3.7.	B.3.7.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB3.7.1. Compara as formas de vida (en diversos aspectos) do Imperio Romano coas dos reinos xermánicos 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA 	80%	x					x		x	EOE EC	

Tema/UD	Identif. contidos	Identif. Criterios Aval.	Estándares de aprendizaxe e Identificación	Competenci as clave	Grao mínimo consec .	Instrumentos							Temas transv. CL,EOE,CA,TIC,EMP,EC,PV
						Prob .esc.	Prob oral	Tra b ind	Tra b grup	Ca d Cla	Rú Bri ca	Obs.	
9	B.3.8.	B.3.8.	<ul style="list-style-type: none"> XHB3.8.1. Caracteriza a sociedade feudal e as relacións entre señores e campesiños. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC 	100%	x				x		x	CL EOE CA
10	B.3.9.	B.3.9.	<ul style="list-style-type: none"> XHB3.9.1. Comprende as orixes do Islam e o seu alcance posterior. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCEC 	80%	x				x		x	CL EOE CA EC
	B.3.9.	B.3.9.	<ul style="list-style-type: none"> XHB3.9.2. Explica a importancia de Al-Andalus na Idade Media. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCEC CMCCT CCL 	80%	x				x		x	CL EOE EC
	B.3.10.	B.3.10.	<ul style="list-style-type: none"> XHB3.10.1. Interpreta mapas que describen os procesos de conquista e repoboación cristiás na Península Ibérica. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CAA 	90%	x				x		x	EOE CA EC
	B.3.10.	B.3.10.	<ul style="list-style-type: none"> XHB3.10.2. Explica a importancia do Camiño de Santiago. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCEC CCL 	70%					x		x	EOE EC
11	B.3.11.	B.3.11.	<ul style="list-style-type: none"> XHB3.11.1. Comprende o impacto dunha crise demográfica e económica nas sociedades medievais europeas. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC 	60%					x		x	CL EOE EC
12	B.3.12.	B.3.12.	<ul style="list-style-type: none"> XHB3.12.1. Describe características da arte románica, gótica e islámica. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CCEC CCL 	90%	x				x		x	EOE CA EC

5.3 XEOGRAFÍA E HISTORIA 3º ESO

1ª AVALIACIÓN

Tema/UD	Identif. contidos	Identif. Criterios Aval.	Competencias Clave	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consec.	Instrumentos							Temas transv. CL, EOE, CA, TIC, EMP, EC PV
						Prob. esc.	Prob. oral	Trab. ind.	Trab. grup.	Ca. d. Cla.	Rú. Bri. ca.	Obs.	
1	B1.1	B1.1	caa/cmct/cd/ccl	B1.1.1. Clasifica e distingue tipos de mapas e imaxes satélite.	100%	X				X			CL, CA, TIC,
	B1.1	B1.1	caa/cmct/cd	B1.1.2. Localiza espazos xeográficos e lugares nun mapa utilizando datos de coordenadas xeográficas.	100%	X				X			CL, CA, TIC,
	B1.1	B1.1	caa/cmct/cd/ccl	B1.1.3. Coñece e interpreta os tipos mapas temáticos	75%	X				X			CL CA, TIC,
2	B3.1	B3.1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA ▪ CCEC 	XHB3.1.1. Identifica elementos materiais, culturais ou ideolóxicos que son herdanza do pasado.	50%					X		X	CL, CA, TIC, EMP, PV
	B3.2	B3.2	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA 	XHB3.2.1. Nomea e identifica catro clases de fontes históricas.	80%					X		X	CL, EOE, TIC,
	B3.3	B3.3	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA 	XHB3.2.2. Comprende que a historia non se pode escribir sen fontes, xa sexan estas restos materiais ou textuais.	100%					X		X	CL, EOE,
	B3.3	B3.3	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CMCCT 	XHB3.3.1. Ordena temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos salientables, utilizando para iso as nocións básicas de sucesión, duración e simultaneidade.	100%	X				X			CL, EOE, CA, TIC,
	B3.4	B3.4	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CMCCT 	XHB 3.4.1. Entende que varias culturas convivían á vez en diferentes enclaves xeográficos.	100%					X		X	EC, PV
	B3.5	B3.5	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL 	XHB 3.5.1. Utiliza o vocabulario histórico e artístico imprescindible para cada época.	75%	X				X			CL, EOE,
3	B3.6	B3.6	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CSC 	XHB3.6.1. Distingue modos de periodización histórica (Idade Moderna, Renacemento, Barroco, Absolutismo, etc.).	100%	X				X			CL, EOE,
	B3.7	B3.7	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCEC ▪ CAA ▪ CCL 	XHB 3.7.1. Identifica trazos do Renacemento e do humanismo na historia europea, a partir de fontes históricas de diversos tipos.	75%	X				X			CL, EOE, CA, TIC,
	B3.10	B3.10	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA 	XHB3.10.1. Distingue as características de réximes monárquicos autoritarios.	100%	X				X			CL, EOE, EC, PV
	B3.11	B3.11	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA 	XHB3.11.1. Comprende os conceptos de cambio e continuidade en relación co reinado dos Reis Católicos.	100%	X				X			CL, EOE
	B3.12	B3.12	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL 	XHB 3.12.1. Explica as causas que conduciron á descuberta de América para Europa, a súa conquista e a súa colonización.	75%	X				X			CL, EOE, EC, PV
	B3.12	B3.12	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC 	XHB 3.12.2. Coñece os principais feitos da expansión de Aragón e de Castela polo mundo.	75%	X				X			CL, EOE, CA, TIC,
4	B3.8	B3.8	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCEC ▪ CMCCT ▪ CCL 	XHB3.8.1. Coñece obras e legado de artistas, humanistas e científicos da época.	75%	X				X			CA, TIC,
	B3.9	B3.9	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCEC ▪ CAA ▪ CCL 	XHB3.9.1. Analiza obras, ou fragmentos delas, dalgúns autores desta época no seu contexto.	50%	X				X			CL, EOE,

5	B3.13	B3.13	▪ CSC ▪ CAA	XHB3.13.1. Analiza as relacións entre os reinos europeos que conducen a guerras como a dos "Trinta Anos".	50%	X				X			CL, EOE, EC, PV
	B3.10	B3.10	▪ CSC ▪ CAA	XHB3.10.1. Distingue as características de réximes parlamentarios e absolutos	100%	X				X			CL, , EC, PV

2ª AVALIACIÓN

Tema/UD	Identif. contidos	Identif. Criterios Aval.	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe e Identificación	Grao mínimo consec.	Instrumentos							Temas transv. CL,EOE,CA,TIC, EMP,EC,PV
						Prob.esc.	Prob.oral	Trab.ind	Trab.grup	Ca d Cla	Rú Bri ca	Obs.	
6	B1.1	B1.1.1	caa/cmct/cd/ccl	Clasifica e distingue tipos de mapas e imaxes satélite.	100%					x		x	CL, TIC,
		B1.1.2.	caa/cmct/cd	Localiza espazos xeográficos e lugares nun mapa utilizando datos de coordenadas xeográficas.	100%					x		x	CL, TIC,
		B1.1.3.	caa/cmct/cd/ccl	Coñece e interpreta os tipos mapas temáticos	100%	x				x		x	CL, TIC
	B2.2	B2.2.1	ccl/cmct/caa/cd/csc	Compara a poboación activa de cada sector en diversos países e analiza o grao de desenvolvemento que amosan estes datos.	75%					x		x	CL, EOE, TIC, EMP,
	B2.6	B2.6.1	csc/cmct	Sitúa no mapa as principais zonas cerealísticas como exemplo de recurso agrario no mundo, e as máis importantes masas forestais do mundo.	75%	X				x		X	CL, EOE, TIC, EMP,
	B2.6	B2.6.2	cca/csiee/cd/cmct	Localiza e identifica nun mapa as principais zonas produtoras de minerais no mundo	75%	x				x		X	CL, EOE, CA, TIC, EMP, EC, PV
		B2.6.3	cca/csiee/cd/cmct	Localiza e identifica nun mapa as principais zonas produtoras e consumidoras de enerxía no mundo.	75%	x				x		X	CL, EOE, CA, TIC, EMP, EC, PV
		B2.6.4	cca/csiee/ccl/cmct	Identifica e nomea algunhas enerxías alternativas.	75%	x				x		x	CL, EOE, CA, TIC, EMP, EC, PV
B2.7	B2.7	csc/ccl/cd/cmct/caa/csiee	Procura información sobre a sobreexplotación dos caladoiros de pesca, usando recursos impresos e dixitais	75%					x		X	CL, CA, TIC, EMP, EC, PV	
7	B.2.8	B.2.8.1	ccl/caa/ csiee	Localiza nun mapa os países máis industrializados do mundo, a través de lendas e símbolos adecuados.	75%	x				x		x	CL, CA, TIC, EMP, EC, PV
	B2.9	B2.9.1	csc/ccl/caa/csiee	Traza sobre un mapamundi o itinerario que segue un produto agrario e outro gandeiro desde a súa colleita ata o seu consumo en zonas afastadas, e extrae conclusións.	50%					x		X	CL, EOE, CA, TIC, EMP, EC, PV
	B2.10	B2.10.1	csc/cmct/caac/cd/csiee	Define os indicadores que miden os intercambios económicos dun país.	75%					x		X	CL, EOE, CA, TIC, EMP, EC, PV
		B2.10.2	caa/ccl/csc/csiee	Describe as características do comercio internacional na actualidade.	75%	x				x		x	CL, EOE, CA, TIC, EMP, EC, PV
		B2.10.3	caa/ccl/csc/csiee	Enumera as características dos bloques comerciais e as razóns polas que se constitúen.	75%	x				x		X	CL, EOE, CA, TIC, EMP, EC, PV
8	B2.11	B2.11.1	ccec/ccl/caa/cd/csiee	Identifica os tipos de turismo e os seus efectos.	100%	x				X		x	CL, EOE, CA, TIC, EMP, EC, PV
		B2.11.2	ccec/ccl/caa/cd/csiee	Valora a importancia do turismo na economía española e galega.	100%					x		x	CL, EOE, CA, TIC, EMP, EC, PV

Tema/UD	Identif. contidos	Identif. Criterios Aval.	Competencias Clave	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consec.	Instrumentos							Temas transv. CL,EOE,CA,TIC,EMP,EC,PV
						Prob.esc.	Prob.oral	Trab.ind	Trab.grup	Ca.d.Cla	Rú.Bri.ca	Obs.	
9	B2.2	B2.1	caa/cmct/cd/ccl	B1.1.1. Clasifica e distingue tipos de mapas e imaxes satélite.	100%					X		X	CL, EOE, TIC, EMP
			caa/cmct/cd	B1.1.2. Localiza espazos xeográficos e lugares nun mapa utilizando datos de coordenadas xeográficas.	100%					X		X	CL, EOE, TIC, EMP
			caa/cmct/cd/ccl	B1.1.3. Coñece e interpreta os tipos mapas temáticos	100%	X				X		X	CL, EOE, TIC, EMP
	B2.3	B2.3	ccl/cmct/caa/csc	XHB2.3.1. Diferencia os sectores económicos europeos	100%	X				X		X	CL, CA, TIC, EMP,
	B2.5	B2.5	ccl/cmct/caa/csc	XHB2.5.1. Define o desenvolvemento sustentable e describe conceptos clave relacionados con el.	75%	X				X		X	CL, EOE, CA, TIC, EMP, EC, PV
10	B2.12	B2.12	caa/ccl/ccec/csiee/cd	XHB2.12.1. Comparar as características do consumo interior de países como Brasil e Francia	50%					X		X	CL, EOE, CA, TIC, EMP, EC, PV
	B2.12	B2.2	caa/ccl/ccec/csiee/cd	XHB2.12.2. Crea mapas conceptuais, usando recursos impresos e dixitais, para explicar o funcionamento do comercio, e sinala os organismos que agrupan as zonas comerciais.	75%					X		X	CL, EOE, CA, TIC, EMP, EC, PV
	B2.12	B2.12	caa/ccl/cmct/csiee/cd/ccl	HB2.12.3. Describe o funcionamento dos intercambios a nivel internacional, utilizando mapas temáticos e gráficos nos que se reflectan as liñas de intercambio.	75%	X				X		X	CL, EOE, CA, TIC, EMP, EC, PV
	B2.13	B2.13	caa/csc/csiee/ccl	XHB2.13.1. Realiza un informe sobre as medidas para tratar de superar as situacións de pobreza.	50%					X		X	CL, EOE, CA, TIC, EMP, EC, PV
	B2.13	B2.13	Ccl/caa/csc/csiee	XHB2.13.2. Sinala áreas de conflito bélico no mapamundi e relaciónas con factores económicos.	100%	X				X		X	CL, EOE, CA, TIC, EMP, EC, PV
	B2.1	B2.1	ccl/cmct/caa/cd	XHB2.1.1. Distingue nun mapa político a distribución territorial de España: comunidades autónomas, capitais, provincias e illas.	100%	X	X			X		X	CL, EOE, CA, TIC,

5.4 XEOGRAFÍA E HISTORIA 4º ESO

1ª AVALIACIÓN.

Tema/UD	Identif. contidos	Identif. Criterios Aval.	Estándares de aprendizaxe e Identificación	Competencias clave	Grao mínimo consec.	Instrumentos							Temas transv. CL, EOE, CA, TIC EMP, EC, PV
						Prob. esc.	Prob. oral	Trab. ind.	Trab. grup.	Ca. d. Cla.	Rú. Bri. ca.	Obs.	
1	B.1.1.	B.1.1.	▪ XHB1.1.1. Establece, a través da análise de textos, a diferenza entre o Absolutismo e o Parlamentarismo.	▪ CSC ▪ CAA ▪ CCL	100%	x				x		x	CL, EOE, EMP
	B.1.1.	B.1.1.	▪ XHB1.1.2. Distingue conceptos históricos como Antigo Réxime e Ilustración.	▪ CSC ▪ CAA ▪ CCL	85%	x				x		x	CL, EOE, CA,
	B.1.2.	B.1.2.	▪ XHB1.2.1. Describe as características da cultura da Ilustración e as implicacións que ten nalgunhas monarquías.	▪ CSC ▪ CCEC ▪ CCL	75%	x				x		x	EOE
	B.1.3.	B.1.3.	▪ XHB1.3.1. Aprecia os avances científicos e a súa aplicación á vida diaria, e contextualiza o papel dos científicos na súa propia época.	▪ CSC ▪ CMCCT ▪ CAA	50%							x	EC,
	B.1.3.	B.1.3.	▪ XHB1.3.2. Comprende as implicacións do empiricismo e o método científico nunha variedade de áreas.	▪ CSC ▪ CMCCT	50%							x	EC,
2	B.2.1.	B.2.1.	▪ XHB2.1.1. Sopesa as razóns dos revolucionarios para actuar como o fixeron.	▪ CSC ▪ CAA ▪ CCL	100%	x				x		x	EC, PV
	B.2.1.	B.2.1.	▪ XHB2.1.2. Recoñece, mediante a análise de fontes de diversas épocas, o valor destas non só como información senón tamén como evidencia para os/as historiadores/as.	▪ CSC ▪ CAA ▪ CCL	75%	x							CL, EOE, EMP.
	B.2.2.	B.2.2.	▪ XHB2.2.1. Redacta unha narrativa sintética cos principais feitos dalgunha das revolucións burguesas da primeira metade do século XIX, acudindo a explicacións causais, e sinala os proles e os contras.	▪ CSC ▪ CAA ▪ CCL	80%	x				x			EOE, EC, PV
	B.2.2.	B.2.2.	▪ XHB2.2.2. Redacta unha narrativa sintética cos principais feitos dalgunha das revolucións burguesas do século XVIII, acudindo a explicacións causais, e indica os proles e os contras.	▪ CSC ▪ CAA ▪ CCL	80%	x				x			EOE, EC, PV
	B.2.2.	B.2.2.	▪ XHB2.2.3. Discute as implicacións da violencia empregando diversos tipos de fontes.	▪ CSC ▪ CAA ▪ CCL	75%	x						x	CL, EMP, EC, PV
3	B.3.1.	B.3.1.	▪ XHB3.1.1. Analiza os proles e os contras da primeira Revolución Industrial en Inglaterra.	▪ CSC ▪ CAA ▪ CCL	100%	x				x		x	CL, EOE, EC,
	B.3.2.	B.3.2.	▪ XHB3.2.1. Analiza e compara a industrialización de diferentes países de Europa, América e Asia, nas súas distintas escalas temporais e xeográficas.	▪ CSC ▪ CAA ▪ CCL	100%	x				x		x	CL, EOE, EMP, EC,
	B.3.2.	B.3.2.	▪ XHB3.2.1. Compara o proceso de industrialización en Inglaterra e nos países nórdicos.	▪ CSC ▪ CAA ▪ CCL	50%							x	CL, EOE,
	B.3.3.	B.3.3.	▪ XHB3.3.1. Explica a situación laboral feminina e infantil nas cidades industriais.	▪ CSC ▪ CSIEE ▪ CCL	75%	x				x		x	CL, EOE,, EMP, EC,

	B.3.4.	B.3.4.	▪ XHB3.4.1. Especifica algunhas repercusións políticas como consecuencia dos cambios económicos en España.	▪ CSC	75%	x					x			CL, EC,
	B.3.5.	B.3.5.	▪ XHB3.5.1. Elabora un eixe cronolóxico, diacrónico e sincrónico, cos principais avances científicos e tecnolóxicos do século XIX.	▪ CSC ▪ CAA ▪ CMCCT	50%									CL, EOE, EMP, EC,
4	B.4.1.	B.4.1.	▪ XHB4.1.1. Explica razoadamente que o concepto imperialismo reflicte unha realidade que influirá na xeopolítica mundial e nas relacións económicas transnacionais.	▪ CSC ▪ CAA ▪ CCL	80%	x					x		x	CL, EOE, CA, TIC, EMP, EC, PV
	B.4.1.	B.4.1.	▪ XHB4.1.2. Elabora discusións sobre eurocentrismo e a globalización.	▪ CSC ▪ CAA ▪ CCL	50%								x	EOE, EC,
	B.4.2.	B.4.2.	▪ XHB4.2.1. Sabe recoñecer cadeas e interconexións causais entre colonialismo, imperialismo e a Gran Guerra de 1914.	▪ CSC ▪ CAA	100%	x				x	x		x	CL, EOE, EC,
	B.4.3.	B.4.3.	▪ XHB4.3.1. Diferencia os acontecementos dos procesos, nunha explicación histórica, da I Guerra Mundial.	▪ CSC ▪ CAA	75%	x				x			x	EMP, EC,
	B.4.3.	B.4.3.	▪ XHB4.3.2. Analiza o novo mapa político de Europa.	▪ CSC ▪ CAA	75%	x								CL, EOE, CA, TIC, EMP, EC, PV
	B.4.3.	B.4.3.	▪ XHB4.3.3. Describe a derrota de Alemaña desde a súa propia perspectiva e desde a dos aliados.	▪ CSC ▪ CAA ▪ CCL	80%	x				x	x		x	CL, EOE, EMP, EC,
	B.4.4.	B.4.4.	▪ XHB4.4.1. Contrasta algunhas interpretacións do alcance da Revolución Rusa na súa época e na actualidade.	▪ CSC ▪ CAA ▪ CCL	75%	x								CL, EOE, EC,
	B.4.5.	B.4.5.	▪ XHB4.5.1. Comenta analiticamente cadros, esculturas e exemplos arquitectónicos da arte do século XIX.	▪ CSC ▪ CAA ▪ CCL ▪ CCEC	50%	x							x	CL, EOE, EMP,
	B.4.5.	B.4.5.	▪ XHB4.5.2. Compara movementos artísticos europeos e asiáticos.	▪ CSC ▪ CAA ▪ CCL ▪ CCEC	50%							x		CL, EOE, EMP,

2ª AVALIACIÓN

Temas/UD	Identif. contidos	Identif. Criterios Aval.	Estándares de aprendizaxe e Identificación	Competencias clave	Grao mínimo consec.	Instrumentos						Temas transv.	
						Prob. esc.	Prob. oral	Trab. ind.	Trab. grup.	Ca. d. Cla.	Rú. Bri. ca.		Obs.
5	B.5.1.	B.5.1.	▪ XHB5.1.1. Analiza interpretacións diversas de fontes históricas e historiográficas de distinta procedencia.	▪ CSC ▪ CAA ▪ CCL	80%	x					x		CL, EOE, EMP, EC,
	B.5.1.	B.5.1.	▪ XHB5.1.2. Relaciona algunhas cuestións concretas do pasado co presente e as posibilidades do futuro, como o alcance das crises financeiras de 1929 e de 2008.	▪ CSC ▪ CAA	60%	x						x	CL, EOE, EMP, EC,
	B.5.1.	B.5.1.	▪ XHB5.1.3. Discute as circunstancias da loita polo sufraxio da muller.	▪ CSC ▪ CAA ▪ CCL	75%	x						x	CL, EOE, EMP, EC,
	B.5.2.	B.5.2.	▪ XHB5.2.1. Explica diversos factores que fixeron posible o auxe do fascismo en Europa.	▪ CSC ▪ CCL	100%	x				x	x		x

	B.5.3.	B.5.3.	▪ XHB5.3.1. Explica as principais reformas durante a II República española, e reaccións a elas.	▪ CSC ▪ CCL	90%	x					x		x	CL, EOE, EC,	
	B.5.3.	B.5.3.	▪ XHB5.3.2. Explica as causas da Guerra Civil española no contexto europeo e internacional.	▪ CSC ▪ CAA ▪ CCL	100%	x							x	CL, EOE, EMP, EC, PV	
6	B.6.1.	B.6.1.	▪ XHB6.1.1. Recoñece a xerarquía causal (diferente importancia dunhas causas ou outras segundo as narrativas).	▪ CSC ▪ CAA	60%	x								EMP, EC,	
	B.6.2.	B.6.2.	▪ XHB6.2.1. Sitúa nun mapa as fases do conflito.	▪ CSC ▪ CAA	50%						x			EMP, EC, PV	
	B.6.2.	B.6.2.	▪ XHB6.2.2. Dá unha interpretación de por que rematou antes a guerra europea que a mundial.	▪ CSC ▪ CAA ▪ CCL	50%						x			CL, EOE, EMP, EC,	
	B.6.2.	B.6.2.	▪ XHB6.2.3. Elabora unha narrativa explicativa das causas e as consecuencias da II Guerra Mundial, a distintos niveis temporais e xeográficos.	▪ CSC ▪ CAA ▪ CCL	80%					x			x	CL, EOE, EMP, EC, PV	
	B.6.3.	B.6.3.	▪ XHB6.3.1. Recoñece a significación do Holocausto na historia mundial.	▪ CSC	100%	x					x			x	CL, EOE, EMP, EC, PV
	B.6.4.	B.6.4.	▪ XHB6.4.1. Utilizando fontes históricas e historiográficas, explica algúns dos conflitos enmarcados na época da Guerra Fría.	▪ CSC ▪ CAA ▪ CCL	60%	x									CL, EOE, CA, TIC, EMP, EC, PV
	B.6.4.	B.6.4.	▪ XHB6.4.2. Describe as consecuencias da guerra de Vietnam.	▪ CSC ▪ CAA ▪ CCL	65%	x						x		x	CL, EOE, EMP, EC, PV
	B.6.5.	B.6.5.	▪ XHB6.5.1. Describe os feitos relevantes do proceso descolonizador.	▪ CSC ▪ CCL	100%	x									CL, EOE, EMP, EC, PV
	B.6.5.	B.6.5.	▪ XHB6.5.2. Distingue entre contextos diferentes do mesmo proceso, por exemplo, África subsahariana (anos 50 e 60) e a India (1947).	▪ CSC ▪ CAA	75%	x								CL, EOE, CA, TIC, EMP, EC, PV	
7	B.7.1.	B.7.1.	▪ XHB7.1.1. Explica os avances dos réximes soviéticos e do "Welfare State" en Europa.	▪ CSC ▪ CAA ▪ CCL	100%	x						x		x	CL, EOE, EMP, EC, PV
	B.7.1.	B.7.1.	▪ XHB7.1.2. Recoñece os cambios sociais derivados da incorporación da muller ao traballo asalariado.	▪ CSC	75%	x									CL, EOE, EMP, EC,
	B.7.2.	B.7.2.	▪ XHB7.2.1. Compara a crise enerxética de 1973 coa financeira de 2008.	▪ CSC ▪ CAA ▪ CCL	65%									x	CL, EOE,
	B.7.3.	B.7.3.	▪ XHB7.3.1. Coñece a situación da posguerra e a represión en España, así como as fases da ditadura de Franco	▪ CSC	100%	x					x	x			CL, EOE, EMP, EC, PV
	B.7.3.	B.7.3.	▪ XHB7.3.2. Discute como se entende en España e en Europa o concepto de memoria histórica	▪ CSC ▪ CAA ▪ CCL	75%									x	CL, EOE, EMP, EC, PV

3ª AVALIACIÓN

Tema/UD	Identif. contidos	Identif. Criterios Aval.	Estándares de aprendizaxe e Identificación	Competencias clave	Grao mínimo consec.	Instrumentos							Temas transv. CL, EOE, CA, TIC EMP, EC, PV		
						Prob. esc.	Prob. oral	Trab. ind.	Trab. grup.	Ca. d. Cla.	Rú. Bri. ca.	Obs.			
8	B.8.1.	B.8.1.	▪ XHB8.1.1. Interpreta o renacemento e o declive das nacións no novo mapa político europeo desa época	▪ CSC ▪ CAA	75%	x									CL, EOE, EMP,
	B.8.1.	B.8.1.	▪ XHB8.1.2. Comprende os proles e contras do estado do benestar.	▪ CSC	100%	x					x			x	CL, EOE, EMP, EC, PV

	B.8.2.	B.8.2.	▪ XHB8.2.1. Analiza aspectos políticos, económicos e culturais dos cambios producidos tralo colapso da URSS.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA ▪ CCL 	65%	x					x			CL, EOE, EMP,
	B.8.3.	B.8.3.	▪ XHB8.3.1. Compara interpretacións sobre a Transición española nos anos setenta do século XX e na actualidade.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA ▪ CCL 	75%	x					x			CL,EOE,, EMP, EC, PV
	B.8.3.	B.8.3.	▪ XHB8.3.2. Enumera e describe algúns dos principais fitos que deron lugar ao cambio na sociedade española da transición: coroación de Xoán Carlos I, lei para a reforma política de 1976, lei de amnistía de 1977, apertura de Cortes Constituíntes, aprobación da Constitución de 1978, primeiras eleccións xerais, creación do Estado das autonomías, etc.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL 	90%	x					x		x	CL, EOE, EMP, EC, PV
	B.8.3.	B.8.3.	▪ XHB8.3.3. Analiza o problema do terrorismo en España durante esta etapa (ETA, GRAPO, Terra Lliure, etc.): a xénese e a historia das organizacións terroristas, a aparición dos primeiros movementos asociativos en defensa das vítimas, etc.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA ▪ CCL 	100%	x				x			x	CL, EOE, EMP,EC, PV
	B.8.4.	B.8.4.	▪ XHB8.4.1. Discute sobre a construción da Unión Europea e do seu futuro.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA ▪ CCL 	75%	x							x	CL,EOE,, EMP, EC,
9	B.9.1.	B.9.1.	▪ XHB9.1.1. Procura na prensa novas dalgún sector con relacións globalizadas, e elabora argumentos a favor e en contra.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CD ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSIEE 	65%					x			x	CL, EOE, EMP, EC,
	B.9.2.	B.9.2.	▪ XHB9.1.2. Elabora discusións sobre o eurocentrismo e a globalización.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA ▪ CCL 	65%								x	CL, EOE, EMP, EC,
	B.9.2.	B.9.2.	▪ XHB9.2.1. Analiza algunhas ideas de progreso e retroceso na implantación das recentes tecnoloxías da información e da comunicación, a distintos niveis xeográficos.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA ▪ CCL ▪ CD 	50%						x			CL, EOE, EMP, EC,
	B.9.3.	B.9.3.	▪ XHB9.3.1. Crea contidos que inclúen recursos como textos, mapas e gráficos, para presentar algún aspecto conflictivo das condicións sociais do proceso de globalización.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CD ▪ CAA ▪ CCL ▪ CMCCT ▪ CSIEE 	65%						x			CL, EOE, EMP,
10	B.10.1.	B.10.1.	▪ XHB10.1.1. Formula posibles beneficios e desvantaxes para as sociedades humanas e para o medio natural dalgúns consecuencias do quecemento global, como o desxeamento do Báltico.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL 	75%	x							x	CL, EOE, EMP,EC,
	B.10.1.	B.10.1.	▪ XHB10.1.2. Sopesa como unha Europa en guerra durante o século XX pode chegar a unha unión económica e política no século XXI.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CAA 	80%								x	CL, EOE, EMP,EC, PV
	B.10.1.	B.10.1.	▪ XHB10.1.3. Compara (nun aspecto ou en varios) as revolucións industriais do século XIX coa revolución tecnolóxica de finais do século XX e principio do XXI.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CMCCT ▪ CAA 	75%	x					x			CL, EOE, EMP, EC,
11	B.10.2.	B.10.2.	▪ XHB10.2.1. Ordena temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos salientables, utilizando para iso as nocións básicas de sucesión, duración e simultaneidade.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CMCCT 	75%								x	CL, EOE, EMP, EC,
	B.10.2.	B.10.2.	▪ XHB10.2.2. Realiza diversos tipos de eixes cronolóxicos e mapas históricos.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CMCCT 	65%						x			CL, EOE, EMP,
	B.10.3.	B.10.3.	▪ XHB10.3.1. Entende que varias culturas convivían á vez en diferentes enclaves xeográficos.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CMCCT 	75%								x	CL, EOE, EMP, EC, PV
	B.10.4.	B.10.4.	▪ XHB10.4.1. Utiliza con fluidez e precisión o vocabulario histórico e artístico necesario.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CCL 	80%	x					x		x	CL, EOE,

5.5 HISTORIA DO MUNDO CONTEMPORÁNEO 1ºBAC

1ª AVALIACIÓN

Tema/UD	Identif. contidos	Identif. Criterios Aval.	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe e Identificación	Grao mínimo consec.	Instrumentos							Temas transv. CL, EOE, CA, TIC EMP, EC, PV
						Prob .esc.	Prob oral	Tra b ind	Tra b grup	Ca d Cla	Rú Bri ca	Obs.	
1	B1.1	B1.1.1	caa/csc/ccl	▪ HMCB1.1.1. Extrae os trazos do Antigo Réxime dun texto proposto que os conteña.	50%		X					X	CL, EOE,
		B1.1.2	caa/csc/ccl /cd	▪ HMCB1.1.2. Obtén e selecciona información escrita e gráfica relevante, utilizando fontes primarias ou secundarias, relativa ao Antigo Réxime.	80%		X					X	CL, EOE, CA, TIC EMP
		B1.1.3	caa/ccec/cd/cc	▪ HMCB1.1.3. Clasifica os trazos do Antigo Réxime en aspectos demográficos, económicos, políticos, sociais e culturais.	80%		X					X	CL, EOE, CA, TIC
		B1.1.4	caa/csc/ccl	▪ HMCB1.1.4. Elabora mapas conceptuais que explican os trazos característicos do Antigo Réxime.	50%		X					X	CL, EOE, CA, TIC
	B1.2	B1.2.1	ccl/caa/csc	▪ HMCB1.2.1. Explica as transformacións do Antigo Réxime que afectan a economía, a poboación e a sociedade.	100%		X					X	CL, EOE, CA, TIC
		B1.2.2	ccl/caa/csc	▪ HMCB1.2.2. Analiza a evolución dos trazos do Antigo Réxime do século XVII e o século XVIII.	80%		X					X	CL, EOE, CA, TIC
	B1.3	B1.3.1	csa/ccec/ccl	▪ HMCB1.3.1. Describe as características do parlamentarismo inglés a partir de fontes históricas.	60%		X					X	CL, EOE, CA, TIC
		B1.3.2	ccl/ccec/csc	▪ HMCB1.3.2. Distingue as revolucións inglesas do século XVII como formas que promoven o cambio político do Antigo Réxime.	50%		X					X	CL, EOE, CA, TIC
	B1.4	B1.4.1	csc/caa/cd	▪ HMCB1.4.1. Enumera e describe as ideas da Ilustración e as do Liberalismo de comezos do século XIX.	100%		X					X	CL, EOE, CA, TIC
		B1.4.2	ccl/ccec/csc	▪ HMCB1.4.2. Establece as semellanzas e AS diferenzas entre as ideas da Ilustración e o Liberalismo de comezos do século XIX.	80%		X					X	CL, EOE, CA, TIC
	B1.5	B1.5.1	caa/cmct/csiee/ cd	▪ HMCB1.5.1. Sitúa en mapas de Europa os países ou reinos en función dos conflitos en que interveñen.	50%		X					X	CL, EOE, CA, TIC
	B1.6	B1.6.1	caa/ccl/csc/ccec	▪ HMCB1.6.1. Distingue e caracteriza obras de arte do Rococó.	50%		X					X	CL, EOE, CA, TIC
2	B2.1	B2.1.1	caa/ccl/csc	▪ HMCB2.1.1. Identifica as causas da primeira Revolución Industrial.	100%		X					X	CL, EOE, CA, TIC
	B2.2	B2.2.1	caa/ccl/csc	▪ HMCB2.2.1. Explica razoadamente a evolución cara á segunda Revolución Industrial.	85%		X					X	CL, EOE, CA, TIC
		B2.2.2	caa/ccl/csc	▪ HMCB2.2.2. Analiza comparativa e esquematicamente as dúas revolucións industriais.	85%		X					X	CL, EOE, CA, TIC
	B2.3	B2.3.1	caa/ccl/cd	▪ HMCB2.3.1. Localiza nun mapa os países industrializados e as súas rexións industriais.	100%		X					X	CL, EOE, CA, TIC
		B2.3.2	csc/caa/ccl/cmct	▪ HMCB2.3.2. Analiza aspectos que expliquen o desenvolvemento económico do sector industrial dos primeiros países industrializados, a partir de fontes historiográficas.	70%		X					X	CL, EOE, CA, TIC
		B2.3.3	caa/csc	▪ HMCB2.3.3. Debate en torno ao éxito ou o fracaso da industrialización en España e en Galicia.	70%		X					X	CL, EOE, CA, TIC
	B2.4	B2.4.1	csc/caa/csiee	▪ HMCB2.4.1. Sinala os cambios sociais máis relevantes do século XIX asociándoos ao proceso da Revolución Industrial.	100%		X					X	CL, EOE, CA, TIC
		B2.4.2	csc/caa/ccl	▪ HMCB2.4.2. Describe a partir dun plano a cidade industrial británica.	50%		X					X	CL, EOE, CA, TIC
		B2.4.3	csc/ccl/caa/cd	▪ HMCB2.4.3. Identifica en imaxes os elementos propios da vida nunha cidade industrial do século XIX.	50%		X					X	CL, EOE, CA, TIC
		B2.4.4	csc/ccl/cd	▪ HMCB2.4.4. Comenta mapas que expliquen a evolución da extensión das redes de transporte: ferrocarril, estradas e canles.	50%		X					X	CL, EOE, CA, TIC
	B2.5	B2.5.1	csc/caa/ccl	▪ HMCB2.5.1. Explica as causas e consecuencias das crises económicas e as súas posibles solucións a partir de fontes históricas.	80%		X					X	CL, EOE, CA, TIC

	B2.6	B2.6.1.	csc/caa/ccl	▪ HMCB2.6.1. Compara as correntes de pensamento social da época da Revolución Industrial: socialismo utópico, socialismo científico e anarquismo.	70%		X					X	CL, EOE, CA, TIC, EC, PV	
		B2.6.2.	csc/ccl	▪ HMCB2.6.2. Distingue e explica as características dos tipos de asociacionismo obreiro.	100%		X					X	CL, EOE, CA, TIC	
3	B3.1	B3.1.1.	csc/caa/cmct	▪ HMCB3.1.1. Realiza eixes cronolóxicos que inclúan diacronía e sincronía dos acontecementos da primeira metade do século XIX.	100%		X					X	CL, EOE, CA, TIC	
	B3.2	B3.2.1.	csc/caa/ccl	▪ HMCB3.2.1. Identifica xerarquías causais na guerra de independencia dos Estados Unidos a partir de fontes historiográficas.	50%		X					X	CL, EOE, CA, TIC, EC, PV	
	B3.3	B3.3.1	csc/ccl	▪ HMCB3.3.1. Explica as causas da Revolución Francesa de 1789.	100%		X					X	CL, EOE, CA, TIC, EC, PV	
		B3.3.2.	csc/caa/ccl	▪ HMCB3.3.2. Explica esquematicamente o desenvolvemento da Revolución Francesa.	100%		X					X	CL, EOE, CA, TIC	
	B3.4	B3.4.1.	csc/caa/cd	▪ HMCB3.4.1. Identifica nun mapa histórico a extensión do Imperio Napoleónico.	80%		X					X	CL, EOE, CA, TIC	
	B3.5	B3.5.1.	csc/caa/ccl	▪ HMCB3.5.1. Analiza as ideas defendidas e as conclusións do Congreso de Viena, e relaciónas coas súas consecuencias.	80%		X					X	CL, EOE, CA, TIC	
	B3.6	B3.6.1	csc/ccl	▪ HMCB3.6.1. Compara as causas e o desenvolvemento das revolucións de 1820, 1830 e 1848.	80%		X					X	CL, EOE, CA, TIC, EC, PV	
	B3.7	B3.7.1.	csc/ccl	▪ HMCB3.7.1. Describe e explica a unificación de Italia e a de Alemaña a partir de fontes gráficas.	100%		X					X	CL, EOE, CA, TIC	
	B3.8	B3.8.1	csc/ccec/ccl/caa	▪ HMCB3.8.1. Establece as características propias da pintura, a escultura e a arquitectura do Neoclasicismo e o Romanticismo a partir de fontes gráficas.	50%		X					X	CL, EOE, CA, TIC	
	B3.9	B3.9.1	csc/ccl	▪ HMCB3.9.1. Realiza un friso cronolóxico explicativo da independencia das colonias hispanoamericanas ao comezo do século XIX.	50%		X					X	CL, EOE, CA, TIC	
4	B4.1	B4.1.1.	csc/caa	▪ HMCB4.1.1. Realiza un diagrama en que se expliquen as cadeas causais e os procesos dentro do período de finais do século XIX e comezos do XX.	70%		X					X	CL, EOE, CA, TIC	
	B4.2	B4.2.1	csc/cmct/caa	▪ HMCB4.2.1. Elabora un eixe cronolóxico con feitos que explican a evolución durante a segunda metade do século XIX de Inglaterra, Francia, Alemaña, o Imperio Austrohúngaro, Rusia, os Estados Unidos e Xapón.	70%		X					X	CL, EOE, CA, TIC	
		B4.2.2	csc/cmct/caa/cd	▪ HMCB4.2.2. Explica a partir de imaxes as características que permiten identificar a Inglaterra vitoriana.	50%		X					X	CL, EOE, CA, TIC	
		B4.2.3.	csc/ccl/caa	▪ HMCB4.2.3. Analiza textos relativos á época de Napoleón III en Francia.	60%		X					X	CL, EOE, CA, TIC	
		B4.2.4	csc/ccl/caa	▪ HMCB4.2.4. Identifica e explica razoadamente os feitos que converten Alemaña nunha potencia europea durante o mandato de Bismarck.	100%		X					X	CL, EOE, CA, TIC	
	B4.3	B4.3.1	csc/ccl/caa	▪ HMCB4.3.1. Identifica e explica razoadamente as causas e as consecuencias da expansión colonial da segunda metade do século XIX.	100%		X					X	CL, EOE, CA, TIC	
		B4.3.2	csc/ccl/caa	▪ HMCB4.3.2. Localiza nun mapamundi as colonias das potencias imperialistas.	80%		X					X	CL, EOE, CA, TIC	
		B4.3.2	csc/ccl	▪ HMCB4.3.3. Sabe recoñecer cadeas e interconexións causais entre colonialismo, imperialismo e a Gran Guerra de 1914.	50%	x								CL, EOE, CA, TIC
	B4.4	B4.4.1	csc/ccl	▪ HMCB4.4.1. Describe as alianzas dos países máis destacados durante a Paz Armada.	100%	x								CL, EOE, CA, TIC, EC, PV
	B4.5	B4.5.1.	csc/ccl	▪ HMCB4.5.1. Identifica a partir de fontes históricas ou historiográficas as causas da I Guerra Mundial.	70%	x								CL, EOE, CA, TIC, EC, PV
	B4.5.2.	csc/ccl/caa	▪ HMCB4.5.2. Comenta símbolos conmemorativos vinculados á I Guerra Mundial.	50%									CL, EOE, CA, TIC	
	B4.5.3	csc/ccl/caa/cd	▪ HMCB4.5.3. Analiza e explica as etapas da Gran Guerra a partir de mapas históricos.	75%	x								CL, EOE, CA, TIC	
	B4.5.4.	csc/ccl/caa	▪ HMCB4.5.4. Extrae conclusións de gráficos e imaxes sobre as consecuencias da I Guerra Mundial.	65%	x								CL, EOE, CA, TIC	

Tema/UD	Identif. contidos	Identif. Criterios Aval.	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe e Identificación HMCO 2ª ava	Grao mínimo consec.	Instrumentos							Temas transv. CL, EOE, CA, TIC EMP, EC, PV
						Prob. esc.	Prob. oral	Trab. ind.	Trab. grup.	Ca. d. Cla.	Rú. Bri. ca.	Obs.	
5	B5.1	B5.1.1	csc/ccl	▪ HMCB5.1.1. Explica as características do período de Entreguerras a partir de manifestacións artísticas e culturais de comezos do século XX.	50%							x	CL, EOE, CA, TIC
	B5.2	B5.2.1	csc/ccl	▪ HMCB5.2.1. Identifica e explica algunhas das causas da Revolución Rusa de 1917.	100%	X							CL, EOE, CA, TIC, PV
		B5.2.2	csc/ccl/caa	▪ HMCB5.2.2. Compara a Revolución Rusa de febreiro de 1917 coa de outubro de 1917.	75%	X							CL, EOE, CA, TIC
	B5.3	B5.3.1	caa/csc/ccl	▪ HMCB5.3.1. Explica os acordos dos tratados de paz da I Guerra Mundial e analiza as súas consecuencias a curto prazo.	100%	X							CL, EOE, CA, TIC
		B5.3.2	csc/ccl	▪ HMCB5.3.2. Analiza o papel que xoga a Sociedade de Nacións nas relacións internacionais, a partir de fontes históricas.	50%							X	CL, EOE, CA, TIC
	B5.4	B5.4.1	ccl/caa/csc/cd	▪ HMCB5.4.1. Interpreta imaxes da Gran Depresión.	70%							X	CL, EOE, CA, TIC
		B5.4.2	ccl/csc/ cmcct	▪ HMCB5.4.2. Comenta gráficas que explican a crise económica de 1929.	50%	X						X	CL, EOE, CA, TIC
	B5.5	B5.5.1	csc	▪ HMCB5.5.1. Compara o fascismo italiano e o nazismo alemán.	100%	X						X	CL, EOE, CA, TIC
		B5.5.2	ccl/caa/ csc	▪ HMCB5.5.2. Distingue símbolos dos fascismos europeos da primeira metade do século XX.	100%							X	CL, EOE, CA, TIC
	B5.6	B5.6.1	csc/caa/cd	▪ HMCB5.5.3. Analiza a partir de fontes contrapostas as relacións internacionais anteriores ao estoupido da II Guerra Mundial.	70%	X							CL, EOE, CA, TIC
	B5.7	B5.7.1	caa/ccl/cd	▪ HMCB5.7.1. Identifica e explica as causas desencadeadores da II Guerra Mundial a partir de fontes históricas.	100%	X						x	CL, EOE, CA, TIC, EC, PV
	B5.8	B5.8.1	caa/ccl/csc	▪ HMCB5.8.1. Explica as etapas da II Guerra Mundial tanto na fronte europea como na guerra do Pacífico.	100%	X						X	CL, EOE, CA, TIC
		B5.8.2	caa/ccl/csc	▪ HMCB5.8.2. Analiza o desenvolvemento da II Guerra Mundial a partir de mapas históricos.	80%	X						X	CL, EOE, CA, TIC
	B5.9	B5.9.1	caa/ccl/csc	▪ HMCB5.9.1. Describe as consecuencias da II Guerra Mundial.	100%	x						x	CL, EOE, CA, TIC, EC, PV
B5.10	B5.10.1	caa/ccl/csc	▪ HMCB5.10.1. Analiza imaxes que explican o Holocausto levado a cabo pola Alemaña nazi.	70%							X	CL, EOE, CA, TIC	
		caa/ccl/csc	▪ HMCB5.10.2. Recoñece a significación do Holocausto na historia mundial.	70%	X						X	CL, EOE, CA, TIC	
B5.11	B5.11.1	caa/ccl/cd	▪ HMCB5.11.1. Sintetiza textos que explican a intervención da ONU nas relacións internacionais e nos asuntos de descolonización.	70%	X						X	CL, EOE, CA, TIC, EC, PV	
6	B6.1	B6.1.1	csc/cd	▪ HMCB6.1.1. Localiza nun mapa os países que formaban os bloques comunista e capitalista.	100%	x						x	CL, EOE, CA, TIC
	B6.2	B6.2.1	csc/caa/ccl	▪ HMCB6.2.1. Identifica e explica os conflitos da Guerra Fría a partir dun mapa histórico.	100%	X						x	CL, EOE, CA, TIC
	B6.3	B6.3.1	csc	▪ HMCB6.3.1. Selecciona símbolos e imaxes que se identifiquen co mundo capitalista e o mundo comunista.	100%	X						x	CL, EOE, CA, TIC
		B6.3.2	csc/caa/cd/ cmcct	▪ HMCB6.3.2. Extrae conclusións dos textos, imaxes, mapas e gráficas que expliquen a evolución de ambos os bloques enfrontados na Guerra Fría, e sinala a que bloque pertence e algúns motivos que explican esa pertenza.	75%	X							CL, EOE, CA, TIC
	B6.4	B6.4.1	csc/ccl/caa/ cmcct	▪ HMCB6.4.1. Explica algunhas características da economía capitalista a partir de gráficas.	75%	X							CL, EOE, CA, TIC
		B6.4.2	csc/caa/ccl/	▪ HMCB6.4.2. Explica algunhas características da economía comunista a partir de gráficos.	75%	x							CL, EOE, CA, TIC

		cmcct																	
	B6.4.3	csc/caa/ccl	▪ HMCB6.4.3. Establece razoadamente e comparativamente as diferenzas entre o mundo capitalista e o comunista.	80%	X														CL, EOE, CA, TIC, EC, PV
	B6.4.4	csc/ccl	▪ HMCB6.4.4. Identifica formas políticas do mundo occidental e do mundo comunista.	80%	X														CL, EOE, CA, TIC
B7.1	B7.1.1	csc/caa/ccl	▪ HMCB7.1.1. Localiza nun mapa as zonas afectadas pola descolonización e os seus conflitos.	100%	x														CL, EOE, CA, TIC, EC, PV
B7.2	B7.2.1	csc/caa/ccl	▪ HMCB7.2.1. Establece de xeito razoado as causas, os feitos e os factores que desencadean e explican o proceso descolonización.	80%	X														CL, EOE, CA, TIC
	B7.2.2	csc/ccl	▪ HMCB7.2.2. Identifica e compara as características da descolonización de Asia e de África.	80%	x														CL, EOE, CA, TIC
B7.3	B7.3.1	csc/ccl	▪ HMCB7.3.1. Explica as actuacións da ONU no proceso descolonizador a partir de fontes históricas.	60%	X														CL, EOE, CA, TIC
B7.4	B7.4.1	csc/ccl /cmcct	▪ HMCB7.4.1. Analiza as características dos países do terceiro mundo a partir de gráficas.	80%	x												x		CL, EOE, CA, TIC
	B7.4.2	csc/cd	▪ HMCB7.4.2. Localiza nun mapa os países do terceiro mundo.	100%	x														CL, EOE, CA, TIC
	B7.4.3	csc/ccl	▪ HMCB7.4.3. Analiza textos e imaxes do Movemento de Países Non Aliñados e dos países subdesenvolvidos.	60%	X														CL, EOE, CA, TIC
7	B7.5	B7.5.1	▪ HMCB7.5.1. Explica a evolución das relacións entre os países desenvolvidos e os países en vías de desenvolvemento, comparando a axuda internacional coa intervención neocolonialista.	50%														X	CL, EOE, CA, TIC

3ª AVALIACIÓN

Tema/UD	Identif. contidos	Identif. Criterios Aval.	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe e Identificación	Grao mínimo consec.	Instrumentos							Temas transv.	
						Prob .esc.	Prob oral	Tra b ind	Tra b grup	Ca d Cla	Rú Bri ca	Obs.		
8	B8.1.1	B8.1.1	csc/cd	▪ HMCB8.1.1. Localiza nun mapa as repúblicas exsoviéticas e os países formados tras a caída do muro de Berlín.	50%	X							X	CL, EOE, CA, TIC
	B8.1.2	B8.1.2	csc/cmcct	▪ HMCB8.1.2. Elabora un eixe cronolóxico que ordena os acontecementos que explican a desintegración da URSS, a formación da CEI e o xurdimento das repúblicas exsoviéticas.	50%								X	CL, EOE, CA, TIC
	B8.1.3	B8.1.3	caa/csc/cd/ccl	▪ HMCB8.1.3. Compara os países dos Balcáns desde os anos 80 ata a actualidade, utilizando mapas de situación.	70%	X							X	CL, EOE, CA, TIC
	B8.2	B8.2.1	ccl/caa/csc	▪ HMCB8.2.1. Describe os trazos políticos e socioeconómicos da URSS desde a época de Breznev ata a de Gorbachov.	50%								X	CL, EOE, CA, TIC
	B8.3	B8.3.1	caa/ cmcct	▪ HMCB8.3.1. Elabora un cadro sinóptico sobre a situación política e económica das repúblicas exsoviéticas e a CEI- Federación Rusa.	50%								X	CL, EOE, CA, TIC
	B8.4	B8.4.1	csc/ccl	▪ HMCB8.4.1. Analiza imaxes que reflicten a caída do muro de Berlín.	50%								X	CL, EOE, CA, TIC, EC
		B8.4.2	ccl/csc	▪ HMCB8.4.2. Explica as novas relacións das repúblicas exsoviéticas con Europa occidental.	50%								X	CL, EOE, CA, TIC
		B8.4.3	ccl/csc/caa	▪ HMCB8.4.3. Realiza unha procura guiada en internet para explicar de maneira razoada a disolución do bloque comunista.	50%								X	CL, EOE, CA, TIC
	B8.5	B8.5.1	csc/caa/cd	▪ HMCB8.5.1. Describe comparativamente a evolución política dos países de Europa central e oriental tras a caída do muro de Berlín.	50%								X	CL, EOE, CA, TIC
		B8.5.2	ccl/csc	▪ HMCB8.5.2. Describe e analiza as causas, o desenvolvemento e as consecuencias da guerra dos Balcáns, nomeadamente en Iugoslavia	50%								X	CL, EOE, CA, TIC
9	B9.1	B9.1.1	ccl/csc	▪ HMCB9.1.1. Enumera as liñas de pensamento económico do mundo capitalista na segunda metade do século XX.	50%	X							X	CL, EOE, CA, TIC
		B9.1.2	caa/ccl/csc	▪ HMCB9.1.2. Explica o modelo capitalista dun país elaborando información a partir dunha procura guiada en internet	50%	X							X	CL, EOE, CA, TIC

	B9.2	B9.2.1	ccl/csc	▪ HMCB9.2.1. Identifica razoadamente as características e símbolos do Estado do benestar.	60%	X						X	CL, EOE, CA,TIC
	B9.3	B9.3.1	csc/ cmcct	▪ HMCB9.3.1. Elabora eixes cronolóxicos sobre o proceso de construción da Unión Europea.	50%	X						X	CL, EOE, CA,TIC
	B9.4	B9.4.1	caa/ccl/cd	▪ HMCB9.4.1. Relaciona razoadamente as institucións da Unión Europea cos obxectivos que esta persegue.	70%							X	CL, EOE, CA,TIC,EC, PV
	B9.5	B9.5.1	csc/cmcct	▪ HMCB9.5.1. Realiza un eixe cronolóxico dos feitos máis significativos de tipo político, social e económico dos Estados Unidos desde os anos 60 aos 90.	50%							X	CL, EOE, CA,TIC
		B9.5.2	caa/csc/ccl	▪ HMCB9.5.2. Selecciona e presenta mediante mapas ou redes conceptuais información referida aos Estados Unidos entre 1960 e 2000.	50%							X	CL, EOE, CA,TIC
10	B10.1	B10.1.1	csc/caa/ccl/cd	▪ HMCB10.1.1. Identifica as principais características ligadas á fiabilidade e á obxectividade do fluxo de información existente en internet e noutros medios dixitais.	100%							X	CL, EOE, CA,TIC
		B10.1.2	csc/caa/ccl/ csiee	▪ HMCB10.1.2. Elabora un breve informe sobre as relacións entre inmigración e globalización a partir de fontes históricas.	50%	X							CL, EOE, CA,TIC
		B10.1.3	csc/ccl/cd	▪ HMCB10.1.3. Extrae conclusións de imaxes e material videográfico relacionados co mundo actual.	50%							X	CL, EOE, CA,TIC
	B10.2	B10.2.1	csc/ccl/cd	▪ HMCB10.2.1. Realiza unha procura guiada en internet sobre a ameaza terrorista, organizacións que a sustentan, actos máis relevantes (11-S de Nova York, 11-M de Madrid 7-X de Londres, etc.), os seus símbolos e as repercusións na sociedade (cidadanía ameazada, asociacións de vítimas, mediación en conflitos, etc.), e analiza e comunica a información máis relevante.	50%							X	CL, EOE, CA,TIC, EC, PV
	B10.3	B10.3.1	csc/caa/ccl	▪ HMCB10.3.1. Identifica os retos actuais da Unión Europea a partir de novas xornalísticas seleccionadas.	75%							X	CL, EOE, CA,TIC
		B10.3.2	csc/caa/ccl	▪ HMCB10.3.2. Explica comparativamente os desaxustes da Unión Europea na relación con outros países ou áreas xeopolíticas.	50%							X	CL, EOE, CA,TIC
	B10.4	B10.4.1	csc/ccl/cd/caa	▪ HMCB10.4.1. Elabora mapas conceptuais sobre os trazos da sociedade norteamericana, agrupados en política, sociedade, economía e cultura.	50%							X	CL, EOE, CA,TIC
	B10.5	B10.5.1	csc/caa/cd	▪ HMCB10.5.1. Describe os principais movementos políticos, económicos, sociais e culturais da Hispanoamérica actual.	50%							X	CL, EOE, CA,TIC
	B10.6	B10.6.1	csc/caa/ccl/cdd	▪ HMCB10.6.1. Enumera e explica os trazos económicos, políticos, relixiosos e sociais do mundo islámico, e localiza nun mapa os países que o forman na actualidade.	50%	X							CL, EOE, CA,TIC
		B10.7	B10.7.1	csc/ccl/caa	▪ HMCB10.7.1. Compara aspectos económicos, políticos, relixiosos e sociais entre os principais países do continente africano.	50%							X
	B10.8	B10.8.1	csc/ccl/caa	▪ HMCB10.8.1. Compara aspectos económicos, políticos, relixiosos e sociais de China e a India.	50%							X	CL, EOE, CA,TIC
		B10.8.2	csc/ccl)caa	▪ HMCB10.8.2. Compara aspectos económicos, políticos, relixiosos e sociais entre países emerxentes de Asia e África.	50%							X	CL, EOE, CA,TIC
11	B11.1	B11.1.1	csc/caa/cmcct	▪ HMCB11.1.1. Recoñece que os acontecementos e os procesos ocorren ao longo do tempo e á vez no tempo (diacronía e sincronía).	50%	X							CL, EOE, CA,TIC
	B11.2	B11.2.1	csc/cd/caa/ccl	▪ HMCB11.2.1. Localiza e selecciona información escrita e gráfica salientable utilizando fontes primarias e secundarias, e analiza a súa credibilidade.	55%	X						X	CL, EOE, CA,TIC
	B11.3	B11.3.1	csc/ccl	▪ HMCB11.3.1. Utiliza con fluidez e precisión o vocabulario histórico e artístico necesario.	80%	X						X	CL, EOE, CA,TIC

5.6. HISTORIA DE ESPAÑA 2º BAC

1ª AVALIACIÓN

Tema/UD	Identif. contidos	Identif. Criterios Aval.	Estándares de aprendizaxe e Identificación	Competencias clave	Grao mínimo consec.	Instrumentos							Temas transv. CL,EOE, CA, TIC EMP, EC,PV	
						Prob .esc.	Prob oral	Trab ind	Trab grup	Ca d Cla	Rú Bri ca	Obs.		
1	B.0.1.	B.0.1.	<ul style="list-style-type: none"> HEB0.1.1. Procura información de interese (en libros e internet) sobre a importancia cultural e artística dun personaxe historicamente salientable, un feito ou un proceso histórico, e elabora unha breve exposición. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA CSC CSIEE CCEC 	50%			x		x				CL EOE CA TIC EMP
	B.0.2.	B.0.2.	<ul style="list-style-type: none"> HEB0.2.1. Representa unha liña do tempo situando nunha ringleira os principais acontecementos relativos a determinados feitos ou procesos históricos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC 	50%			x		x				EOE
	B.0.3.	B.0.3.	<ul style="list-style-type: none"> HEB0.3.1. Responde a cuestións propostas a partir de fontes históricas e historiográficas. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CSC 	50%			x		x				CL EOE CA
	B.0.4.	B.0.4.	<ul style="list-style-type: none"> HEB0.4.1. Distingue o carácter das fontes históricas non só como información, senón tamén como proba para responder ás preguntas que se formulan os/as historiadores/as. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CSC 	50%			x		x				EOE
2	B.1.1.	B.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> HEB1.1.1. Explica as diferenzas entre a economía e a organización social do Paleolítico e do Neolítico, e as causas do cambio. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CCS 	50%			x		x				CL EOE EC
	B.1.1.	B.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> HEB1.1.2. Identifica as diferenzas entre unha imaxe de pintura cantábrica e outra de pintura levantina. 	<ul style="list-style-type: none"> CCEC 	50%			x		x				EOE CA
	B.1.1.	B.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> HEB1.1.3. Describe os avances no coñecemento das técnicas metalúrxicas e explica as súas repercusións. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CMCCT CSC 	50%			x		x				EOE
	B.1.1.	B.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> HEB1.1.4. Resume as características principais do reino de Tartesos e cita as fontes históricas para o seu coñecemento. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CSC 	50%			x		x				CL EOE CA
	B.1.1.	B.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> HEB1.1.5. Explica o diferente nivel de desenvolvemento das áreas celta e ibérica en vésperas da conquista romana en relación coa influencia recibida dos indoeuropeos, o reino de Tartesos e os colonizadores fenicios e gregos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC 	50%			x		x				EOE
	B.1.1.	B.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> HEB1.1.6. Debuxa un mapa esquemático da Península Ibérica e delimita nel as áreas ibérica e celta. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CSC 	50%			x		x				EOE
	B.1.1.	B.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> HEB1.1.7. Define o concepto de romanización e describe os medios empregados para levala a cabo. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC 	50%			x		x				EOE
	B.1.1.	B.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> HEB1.1.8. Compara o ritmo e grao de romanización dos territorios peninsulares. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CCEC 	50%			x		x				EOE
	B.1.1.	B.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> HEB1.1.9. Resume as características da monarquía visigoda e explica por que alcanzou tanto poder a igrexa e a nobreza. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC 	50%			x		x				CL EOE
	B.1.1.	B.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> HEB1.1.10. Procura información de interese (en libros e internet) sobre o mantemento cultural e artístico do legado romano na España actual, e elabora unha breve exposición. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA CSIEE CCEC 	50%			x		x				CL EOE TIC EMP EC

B.1.1.	B.1.1.	▪ HEB1.1.11. Representa unha liña do tempo desde 250 a.C. ata 711 d.C., e sitúa nela os principais acontecementos históricos.	▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CSC	50%			x		x			EOE CA
B.1.1.	B.1.1.	▪ HEB1.1.12. Partindo de fontes historiográficas, responde a cuestións ou situacións.	▪ CCL ▪ CSC	50%			x		x			CL EOE
B.2.1.	B.2.1.	▪ HEB2.1.1. Explica as causas da invasión musulmá e da súa rápida ocupación da Península.	▪ CCL ▪ CSC	50%			x		x			CL EOE
B.2.1.	B.2.1.	▪ HEB2.1.2. Representa unha liña do tempo desde 711 ata 1474 e sitúa nunha ringleira os principais acontecementos relativos a Al-Andalus e noutra os relativos aos reinos cristiáns.	▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CSC	50%			x		x			EOE CA
B.2.1.	B.2.1.	▪ HEB2.1.3. Describe a evolución política de Al-Andalus.	▪ CCL ▪ CSC	50%			x		x			CL EOE
B.2.1.	B.2.1.	▪ HEB2.1.4. Resume os cambios económicos, sociais e culturais introducidos polos musulmáns en Al-Andalus.	▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC	50%			x		x			CL EOE EC
B.2.2.	B.2.2.	▪ HEB2.2.1. Describe as grandes etapas e as causas xerais que conducen ao mapa político da Península Ibérica ao remate da Idade Media.	▪ CCL ▪ CSC	50%			x		x			CL EOE CA
B.2.2.	B.2.2.	▪ HEB2.2.2. Explica a orixe das Cortes nos reinos cristiáns e as súas principais funcións.	▪ CCL ▪ CSC	50%			x		x			CL EOE
B.2.2.	B.2.2.	▪ HEB2.2.3. Compara a organización política da coroa de Castela, a de Aragón e o reino de Navarra ao remate da Idade Media.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC	50%			x		x			CL EOE
B.2.2.	B.2.2.	▪ HEB2.2.4. Comenta o ámbito territorial e as características de cada sistema de repoboación, así como as súas causas e as súas consecuencias.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC	50%			x		x			CL EOE CA
B.2.3.	B.2.3.	▪ HEB2.3.1. Describe as grandes fases da evolución económica dos territorios cristiáns durante a Idade Media.	▪ CCL ▪ CSC	50%			x		x			CL EOE
B.2.4.	B.2.4.	▪ HEB2.4.1. Explica a orixe e as características do réxime señorial e a sociedade estamental no ámbito cristián.	▪ CCL ▪ CMCCT ▪ CSC	50%			x		x			CL EOE
B.2.5.	B.2.5.	▪ HEB2.5.1. Describe o labor dos centros de tradución.	▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC	50%			x		x			CL EOE
B.2.5.	B.2.5.	▪ HEB2.5.2. Procura información de interese (en libros e internet) sobre a importancia cultural e artística do Camiño de Santiago, e elabora unha breve exposición.	▪ CCL ▪ CD ▪ CAA ▪ CSIEE ▪ CCEC	50%			x		x			CL EOE CA TIC EMP EC
B.3.1.	B.3.1.	▪ HEB3.1.1. Define o concepto de unión dinástica aplicado a Castela e Aragón en tempos dos Reis Católicos e describe as características do novo Estado.	▪ CCL ▪ CSC	50%			x		x			CL EOE
B.3.1.	B.3.1.	▪ HEB3.1.2. Explica as causas e as consecuencias dos feitos máis relevantes de 1492.	▪ CCL ▪ CSC	50%			x		x			CL EOE
B.3.1.	B.3.1.	▪ HEB3.1.3. Analiza as relacións dos Reis Católicos con Portugal e os obxectivos que perseguían.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC	50%			x		x			CL EOE
B.3.2.	B.3.2.	▪ HEB3.2.1. Compara os imperios territoriais de Carlos I e de Filipe II, e explica os problemas que provocaron.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC	50%			x		x			EOE CA EC
B.3.2.	B.3.2.	▪ HEB3.2.2. Explica a expansión colonial en América e no Pacífico durante o século XVI.	▪ CCL ▪ CSC	50%			x		x			EOE CA EC
B.3.2.	B.3.2.	▪ HEB3.2.3. Analiza a política respecto a América no século XVI e as súas consecuencias para España, Europa e a poboación americana.	▪ CCL	50%			x		x			CL EOE

3

			▪ CAA ▪ CSC										EC
B.3.3.	B.3.3.	▪ HEB3.3.1. Describe a práctica do valemto e os seus efectos na crise da monarquía.	▪ CCL ▪ CSC	50%			x	x					CL EOE
B.3.3.	B.3.3.	▪ HEB3.3.2. Explica os principais proxectos de reforma do Conde Duque de Olivares.	▪ CCL ▪ CSC	50%			x	x					CL EOE
B.3.3.	B.3.3.	▪ HEB3.3.3. Analiza as causas da guerra dos Trinta Anos e as súas consecuencias para a monarquía hispánica e para Europa.	▪ CCL ▪ CSC ▪ CAA	50%			x	x					EOE CA EC PV
B.3.3.	B.3.3.	▪ HEB3.3.4. Compara e comenta as rebelións de Cataluña e Portugal de 1640.	▪ CCL ▪ CSC ▪ CAA	50%			x	x					CL EOE
B.3.3.	B.3.3.	▪ HEB3.3.5. Explica os principais factores da crise demográfica e económica do século XVII, e as súas consecuencias.	▪ CCL ▪ CSC	50%			x	x					CL EOE
B.3.3.	B.3.3.	▪ HEB3.3.6. Representa unha liña do tempo desde 1474 ata 1700, e sitúa nela os principais acontecementos históricos.	▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CSC	50%			x	x					CL EOE
B.3.4.	B.3.4.	▪ HEB3.4.1. Procura información de interese (en libros e internet) e elabora unha breve exposición sobre os seguintes pintores do Século de Ouro español: El Greco, Ribera, Zurbarán, Velázquez e Murillo.	▪ CCL ▪ CD ▪ BCAA ▪ CSC ▪ CCEC	50%			x	x					CL EOE CA TIC EMP EC
B.4.1.	B.4.1.	▪ HEB4.1.1. Explica as causas da Guerra de Sucesión Española e a composición dos bandos en conflito.	▪ CCL ▪ CSC	80,00%			x						EOE
B.4.1.	B.4.1.	▪ HEB4.1.2. Representa unha liña do tempo desde 1700 ata 1788, e sitúa nela os principais acontecementos históricos.	▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CSC	60,00%			x	x					CL EOE CA
B.4.1.	B.4.1.	▪ HEB4.1.3. Detalla as características da nova orde europea xurdida da Paz de Utrecht e o papel de España nela.	▪ CCL ▪ CSC	80,00%			x						EOE
B.4.2.	B.4.2.	▪ HEB4.2.1. Define os decretos de nova planta e explica a súa importancia na configuración do novo Estado borbónico.	▪ CCL ▪ CSC	90,00%			x						EOE
B.4.2.	B.4.2.	▪ HEB4.2.2. Elaboro un esquema comparativo do modelo político dos Austrias e dos Borbóns.	▪ CCL ▪ CSC ▪ CAA	80,00%			x	x					CL EOE
B.4.2.	B.4.2.	▪ HEB4.2.3. Explica as medidas que adoptaron ou proxectaron os primeiros Borbóns para sanear a Facenda Real.	▪ CCL ▪ CSC	90,00%			x						EOE
B.4.2.	B.4.2.	▪ HEB4.2.4. Describe as relacións Igrexa-Estado e as causas da expulsión dos xesuítas.	▪ CCL ▪ CSC	90,00%			x						EOE
B.4.3.	B.4.3.	▪ HEB4.3.1. Compara a evolución demográfica do século XVIII coa da centuria anterior.	▪ CCL ▪ CSC ▪ CAA	90,00%			x						EOE
B.4.3.	B.4.3.	▪ HEB4.3.2. Desenvolve os principais problemas da agricultura e as medidas impulsadas por Carlos III neste sector.	▪ CCL ▪ CSC	80,00%			x						EOE
B.4.3.	B.4.3.	▪ HEB4.3.3. Explica a política industrial da monarquía e as medidas adoptadas respecto ao comercio con América.	▪ CCL ▪ CSC	80,00%			x						EOE
B.4.4.	B.4.4.	▪ HEB4.4.1. Especifica as causas da engalaxe económica de Cataluña no século XVIII.	▪ CCL ▪ CSC	80,00%			x						CL EOE
B.4.5.	B.4.5.	▪ HEB4.5.1. Comenta as ideas fundamentais da Ilustración e define o concepto de despotismo ilustrado.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC ▪ CCEC	90%			x						CL EOE

4

5

	B.4.5.	B.4.5.	▪ HEB4.5.2. Razona a importancia das Sociedades Económicas de Amigos do País e da prensa periódica na difusión dos valores da Ilustración.	▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC	70,00%		x		x										CL EOE EC
	B.5.1.	B.5.1.	▪ HEB5.1.1. Resume os cambios que experimentan as relacións entre España e Francia desde a Revolución Francesa ata o comezo da Guerra de Independencia.	▪ CCL ▪ CSC	70,00%	x													CL EOE
	B.5.1.	B.5.1.	▪ HEB5.1.2. Describe a Guerra da Independencia: as súas causas, a composición dos bandos en conflito e o desenvolvemento dos acontecementos.	▪ CCL ▪ CSC	90,00%	x													EOE CA EC PV
	B.5.2.	B.5.2.	▪ HEB5.2.1. Compara as Cortes de Cádiz coas estamentais do Antigo Réxime.	▪ CCL ▪ CSC ▪ CAA	80,00%	x													EOE
	B.5.2.	B.5.2.	▪ HEB5.2.2. Comenta as características esenciais da Constitución de 1812.	▪ CCL ▪ CSC ▪ CAA	100%	x													CL EOE EC
	B.5.3.	B.5.3.	▪ HEB5.3.1. Detalla as fases do conflito entre liberais e absolutistas durante o reinado de Fernando VII.	▪ CCL ▪ CSC	90,00%	x													EOE
	B.5.3.	B.5.3.	▪ HEB5.3.2. Define o carlismo e resume a súa orixe e os apoios con que contaba inicialmente.	▪ CCL ▪ CSC	90,00%	x													EOE
	B.5.3.	B.5.3.	▪ HEB5.3.3. Representa unha liña do tempo desde 1788 ata 1833 e sitúa nela os principais acontecementos históricos.	▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CSC	60,00%							x							CL EOE
	B.5.3.	B.5.3.	▪ HEB5.3.4. Representa nun esquema as diferenzas, en canto a sistema político e estrutura social, entre o Antigo Réxime e o réxime liberal burgués.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC	90,00%	x													EOE
	B.5.4.	B.5.4.	▪ HEB5.4.1. Explica as causas e o desenvolvemento do proceso de independencia das colonias americanas.	▪ CCL ▪ CSC	80,00%	x													EOE
	B.5.4.	B.5.4.	▪ HEB5.4.2. Especifica as repercusións económicas para España da independencia das colonias americanas.	▪ CCL ▪ CSC	80,00%	x													CL EOE EC
	B.5.5.	B.5.5.	▪ HEB5.5.1. Procura información de interese (en libros e internet) sobre Goya e elabora unha breve exposición sobre a súa visión da guerra.	▪ CCL ▪ CD ▪ CSC ▪ CCEC	50,00%							x							CL EOE TIC EMP
6	B.6.1.	B.6.1.	▪ HEB6.1.1. Identifica o ámbito xeográfico do carlismo e explica o seu ideario e os seus apoios sociais.	▪ CAA ▪ CSC	60,00%	x													EOE CA
	B.6.1.	B.6.1.	▪ HEB6.1.2. Especifica as causas e consecuencias das dúas primeiras guerras carlistas.	▪ CCL ▪ CSC	80,00%	x													CL EOE
	B.6.1.	B.6.1.	▪ HEB6.1.3. Representa unha liña do tempo desde 1833 ata 1874 e sitúa nela os principais acontecementos históricos.	▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CSC	60,00%							x							CL EOE
	B.6.2.	B.6.2.	▪ HEB6.2.1. Describe as características dos partidos políticos que xurdiron durante o reinado de Isabel II.	▪ CCL ▪ CSC	80,00%	x													EOE
	B.6.2.	B.6.2.	▪ HEB6.2.2. Resume as etapas da evolución política do reinado de Isabel II desde a súa minoría de idade, e explica o papel dos militares.	▪ CCL ▪ CSC	80,00%	x													CL EOE
	B.6.2.	B.6.2.	▪ HEB6.2.3. Explica as medidas de liberalización do mercado da terra levadas a cabo durante o reinado de Isabel II.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC	80,00%	x													CL EOE
	B.6.2.	B.6.2.	▪ HEB6.2.4. Compara as desamortizacións de Mendizábal e Madoz, e especifica os obxectivos dunha e outra.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC	80,00%	x													EOE
	B.6.2.	B.6.2.	▪ HEB6.2.5. Especifica as características da nova sociedade de clases e compáraa coa sociedade estamental do Antigo Réxime.	▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC	80,00%	x													CL EOE
7																			

	B.6.3.	B.6.3.	▪ HEB6.3.1. Compara o Estatuto Real de 1834 e as Constitucións de 1837 e 1845.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC	80,00%	x													CL EOE
	B.6.4.	B.6.4.	▪ HEB6.4.1. Explica as etapas políticas do Sexenio Democrático.	▪ CCL ▪ CSC	80,00%	x													CL EOE
	B.6.4.	B.6.4.	▪ HEB6.4.2. Describe as características esenciais da Constitución democrática de 1869.	▪ CCL ▪ CSC	80,00%	x													CL EOE
	B.6.4.	B.6.4.	▪ HEB6.4.3. Identifica os grandes conflitos do sexenio e explica as súas consecuencias políticas.	▪ CAA ▪ CSC	70,00%	x													CL EOE
	B.6.5.	B.6.5.	▪ HEB6.5.1. Relaciona a evolución do movemento obreiro español durante o Sexenio Democrático coa do movemento obreiro internacional.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC	70,00%	x													CL EOE EC
	B.7.1.	B.7.1.	▪ HEB7.1.1. Explica os elementos fundamentais do sistema político ideado por Cánovas.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC	80,00%	x													CL EOE
	B.7.1.	B.7.1.	▪ HEB7.1.2. Especifica as características esenciais da Constitución de 1876.	▪ CCL ▪ CSC	80,00%	x													CL EOE
			▪	▪	80,00%	x													CL EOE
	B.7.1	B.7.1	▪ HEB7.1.3. Describe o funcionamento real do sistema político da Restauración.	▪ CCL ▪ CSC	70,00%	x							x						EOE
	B.7.1	B.7.1	▪ HEB7.1.4. Representa unha liña do tempo desde 1874 ata 1902 e sitúa nela os principais acontecementos históricos.	▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CSC	70,00%	x													CL EOE EC
	B.7.1	B.7.1	▪ HEB7.2.1. Resume a orixe e a evolución do catalanismo, o nacionalismo vasco e o rexionalismo galego.	▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC	80,00%	x													CL EOE EC
	B.7.2	B.7.2	▪ HEB7.2.2. Analiza as correntes ideolóxicas do movemento obreiro e labrego español, así como a súa evolución durante o derradeiro cuarto do século XIX.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC ▪ CCEC	80,00%	x													CL EOE
	B.7.3	B.7.3	▪ HEB7.3.1. Compara o papel político dos militares no reinado de Afonso XII co das etapas precedentes do século XIX.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC	80,00%	x													CL EOE
	B.7.3	B.7.3	▪ HEB7.3.2. Describe a orixe, o desenvolvemento e as repercusións da terceira guerra carlista.	▪ CCL ▪ CSC	80,00%	x													CL EOE CA
	B.7.4	B.7.4	▪ HEB7.4.1. Explica a política española respecto ao problema de Cuba.	▪ CCL ▪ CSC	80,00%	x													CL EOE
	B.7.4	B.7.4	▪ HEB7.4.2. Sinala os principais feitos do desastre colonial de 1898 e as consecuencias territoriais do Tratado de París.	▪ CCL ▪ CSC	80,00%	x													CL EOE
	B.7.4	B.7.4	▪ HEB7.4.3. Especifica as consecuencias para España da crise do 98 nos ámbitos económico, político e ideolóxico.	▪ CCL ▪ CSC ▪ CCEC	70,00%	x													CL EOE CA
8	B.8.1.	B.8.1.	▪ HEB8.1.1. Identifica os factores do lento crecemento demográfico español no século XIX.	▪ CCL ▪ CSC	60,00%	x													EOE CA
	B.8.1.	B.8.1.	▪ HEB8.1.2. Compara a evolución demográfica de Cataluña coa do resto de España no século XIX.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC	80,00%	x													CL EOE
	B.8.2.	B.8.2.	▪ HEB8.2.1. Explica os efectos económicos das desamortizacións de Mendizábal e Madoz.	▪ CCL ▪ CSC	80,00%	x													CL EOE CA
9	B.8.2.	B.8.2.	▪ HEB8.2.2. Especifica as causas dos baixos rendementos da agricultura española do século XIX.	▪ CCL ▪ CSC	80,00%	x													CL EOE

B.8.2.	B.8.2.	▪ HEB8.2.3. Describe a evolución da industria téxtil catalá, a siderurxia e a minaría ao longo do século XIX.	▪ CCL ▪ CSC	80,00%	x													CL EOE
B.8.2.	B.8.2.	▪ HEB8.2.4. Compara a revolución industrial española coa dos países máis avanzados de Europa.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC	80,00%	x													CL EOE CA
B.8.2.	B.8.2.	▪ HEB8.2.5. Relaciona as dificultades do transporte e o comercio interior cos condicionamentos xeográficos.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC	80,00%	x													CL EOE CA
B.8.2.	B.8.2.	▪ HEB8.2.6. Explica os obxectivos da rede ferroviaria e as consecuencias da lei xeral de ferrocarrís de 1855.	▪ CCL ▪ CSC	60,00%	x						x							CL EOE
B.8.2.	B.8.2.	▪ HEB8.2.7. Compara os apoios, os argumentos e as actuacións de proteccionistas e librecambistas ao longo do século XIX.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC	60,00%	x						x							CL EOE
B.8.2.	B.8.2.	▪ HEB8.2.8. Explica o proceso que conduciu á unidade monetaria e á banca moderna.	▪ CCL ▪ CSC	80,00%	x													CL EOE
B.8.2.	B.8.2.	▪ HEB8.2.9. Explica a reforma Mon-Santillán da Facenda pública e os seus efectos.	▪ CCL ▪ CSC	70,00%	x													CL EOE
B.8.2.	B.8.2.	▪ HEB8.2.10. Especifica como os investimentos en España de Francia e de Inglaterra afectaron o modelo de desenvolvemento económico español durante o século XIX.	▪ CCL ▪ CSC	50%														CL EOE

2ª AVALIACIÓN

Tema/UD	Identif. contidos	Identif. Criterios Aval.	Estándares de aprendizaxe e Identificación HES 2º	Competencias clave	Grao mínimo consec.	Instrumentos							Temas transv.					
						Prob.esc.	Prob.oral	Trab.ind	Trab.grup	Ca d Cla	Rú Bri ca	Obs.						
10	B.9.1.	B.9.1.	▪ HEB9.1.1. Define en que consistiu o revisionismo político inicial do reinado de Afonso XIII, e as principais medidas adoptadas.	▪ CCL ▪ CSC	80,00%	x					x							EOE
	B.9.1	B.9.1	▪ HEB9.1.2. Representa unha liña do tempo desde 1902 ata 1931, e sitúa nela os principais acontecementos históricos.	▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CSC	70,00%						x							CL EOE
	B.9.1	B.9.1	▪ HEB9.1.3. Elabora un esquema cos factores internos e externos da quebra do sistema político da Restauración.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC	70,00%						x							EOE
	B.9.2	B.9.2	▪ HEB9.2.1. Especifica a evolución das forzas políticas de oposición ao sistema: republicanos e nacionalistas.	▪ CCL ▪ CSC	70,00%						x							EOE
	B.9.2	B.9.2	▪ HEB9.2.2. Explica as repercusións da I Guerra Mundial e da Revolución Rusa en España.	▪ CCL ▪ CSC	80,00%	x					x							CL EOE
	B.9.2	B.9.2	▪ HEB9.2.3. Analiza as causas, os principais feitos e as consecuencias da intervención de España en Marrocos entre 1904 e 1927.	▪ CCL ▪ CSC	80,00%	x												CL EOE CA EC
	B.9.2	B.9.2	▪ HEB9.2.4. Analiza a crise xeral de 1917: as súas causas, manifestacións e consecuencias.	▪ CCL ▪ CSC	80,00%	x												CL EOE EC
	B.9.3	B.9.3	▪ HEB9.3.1. Especifica as causas do golpe de estado de Primo de Rivera e os apoios con que contou inicialmente.	▪ CCL ▪ CSC	80,00%	x												CL EOE EC
	B.9.3	B.9.3	▪ HEB9.3.2. Describe a evolución da ditadura de Primo de Rivera, desde o directorio militar ao directorio civil e o seu remate.	▪ CCL ▪ CSC	80,00%	x												CL EOE CA
B.9.3	B.9.3	▪ HEB9.3.3. Explica as causas da caída da monarquía.	▪ CCL ▪ CSC	80,00%	x												CL EOE CA	

	B.9.4	B.9.4	▪ HEB9.4.1. Analiza os efectos da I Guerra Mundial sobre a economía española.	▪ CCL ▪ CSC	70,00%	x					x								CL EOE EC
	B.9.4	B.9.4	▪ HEB9.4.2. Describe a política económica da ditadura de Primo de Rivera.	▪ CCL ▪ CSC	80,00%	x													CL EOE
	B.9.4	B.9.4	▪ HEB9.4.3. Explica os factores da evolución demográfica de España no primeiro terzo do século XX.	▪ CCL ▪ CSC	60,00%	x					x								CL EOE CA
11	B.10.1.	B.10.1.	▪ HEB10.1.1. Explica as causas que levaron á proclamación da II República e relaciona as súas dificultades coa crise económica mundial dos anos 30.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC	90,00%	x													CL EOE
	B.10.1.	B.10.1.	▪ HEB10.1.2. Diferencia as forzas de apoio e oposición á República nos seus comezos, e describe as súas razóns e as principais actuacións.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC	90,00%	x													CL EOE
	B.10.2	B.10.2	▪ HEB10.2.1. Resume as reformas impulsadas durante o bienio reformista da República.	▪ CCL ▪ CSC	90,00%	x													CL EOE EC
	B.10.2.	B.10.2.	▪ HEB10.2.2. Especifica as características esenciais da Constitución de 1931.	▪ CCL ▪ CSC	90,00%	x													CL EOE EC
	B.10.2.	B.10.2.	▪ HEB10.2.3. Analiza o proxecto de reforma agraria: as súas razóns, o seu desenvolvemento e os seus efectos.	▪ CCL ▪ CSC	90,00%	x													CL EOE EC
	B.10.2.	B.10.2.	▪ HEB10.2.4. Compara as actuacións do bienio radical-cedista coas do bienio anterior.	▪ CCL ▪ CSC ▪ CAA	90,00%	x													CL EOE
	B.10.2.	B.10.2.	▪ HEB10.2.5. Describe as causas, o desenvolvemento e as consecuencias da Revolución de Asturias de 1934.	▪ CCL ▪ CSC	80,00%	x													CL EOE EC
	B.10.2	B.10.2	▪ HEB10.2.6. Explica as causas da formación da Fronte Popular e as actuacións tras o seu triunfo electoral, ata o comezo da guerra.	▪ CCL ▪ CSC	90,00%	x													CL EOE
	B.10.3.	B.10.3.	▪ HEB10.3.1. Especifica os antecedentes da Guerra Civil.	▪ CCL ▪ CSC	90,00%	x													CL EOE
	B.10.3.	B.10.3.	▪ HEB10.3.2. Relaciona a Guerra Civil española co contexto internacional.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC	90,00%	x													CL EOE EC PV
	B.10.3.	B.10.3.	▪ HEB10.3.3. Compara a evolución política e a situación económica dos dous bandos durante a guerra.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC	80,00%	x													CL EOE EC
	B.10.3.	B.10.3.	▪ HEB10.3.4. Especifica os custos humanos e as consecuencias económicas e sociais da guerra.	▪ CCL ▪ CSC	80,00%	x													CL EOE CA EC PV
	B.10.3.	B.10.3.	▪ HEB10.3.5. Sintetiza nun esquema as grandes fases da guerra, desde o punto de vista militar.	▪ CCL ▪ CSC	▪ 70,00%							x							CL EOE
	B.10.3.	B.10.3.	▪ HEB10.3.6. Representa unha liña do tempo desde 1931 ata 1939, e sitúa nela os principais acontecementos históricos.	▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CSC	▪ 70,00%							x							EOE
	B.10.4.	B.10.4.	▪ HEB10.4.1. Procura información de interese (en libros e internet) e elabora unha breve exposición sobre a Idade de Prata da cultura española.	▪ CCL ▪ CD ▪ CAA ▪ CSC ▪ CSIEE ▪ CCEC	▪ 70%		x												CL EOE CA TIC EMP

Tema/UD	Identif. contidos	Identif. Criterios Aval.	Estándares de aprendizaxe e Identificación	Competencias clave	Grao mínimo consec.	Instrumentos							Temas transv. CL, EOE, CA, TIC EMP, EC, PV	
						Prob. esc.	Prob. oral	Trab. ind.	Trab. grup.	Ca. d. Cla.	Rú. Bri. ca.	Obs.		
12	B.11.1.	B.11.1.	▪ HEB11.1.1. Elabora un esquema cos grupos ideolóxicos e os apoios sociais do franquismo na súa etapa inicial.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC	70,00%		x				x			CL EOE
	B.11.1.	B.11.1.	▪ HEB11.1.2. Diferencia etapas na evolución de España durante o franquismo, e resume os trazos esenciais de cada unha.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC	90,00%	x								CL EOE
	B.11.1.	B.11.1.	▪ HEB11.1.3. Explica a organización política do Estado franquista.	▪ CCL ▪ CSC	90,00%	x								CL EOE
	B.11.1.	B.11.1.	▪ HEB11.1.4. Explica as relacións exteriores, a evolución política e a situación económica de España desde o remate da Guerra Civil ata 1959.	▪ CCL ▪ CSC	90,00%	x								CL EOE
	B.11.1.	B.11.1.	▪ HEB11.1.5. Explica as relacións exteriores, a evolución política e as transformacións económicas e sociais de España desde 1959 ata 1973.	▪ CCL ▪ CSC	90,00%	x								CL EOE
	B.11.1.	B.11.1.	▪ HEB11.1.6. Especifica as causas da crise final do franquismo desde 1973.	▪ CCL ▪ CSC	90,00%	x								CL EOE
	B.11.1.	B.11.1.	▪ HEB11.1.7. Relaciona a evolución política do réxime cos cambios que se producen no contexto internacional.	▪ CCL ▪ CSC ▪ CAA	90,00%	x								CL EOE
	B.11.1.	B.11.1.	▪ HEB11.1.8. Explica a política económica do franquismo nas súas etapas e a evolución económica do país.	▪ CCL ▪ CSC	90,00%	x								CL EOE
	B.11.1.	B.11.1.	▪ HEB11.1.9. Describe as transformacións que experimenta a sociedade española durante os anos do franquismo, así como as súas causas.	▪ CCL ▪ CSC	80,00%	x					x			CL EOE EC
	B.11.1.	B.11.1.	▪ HEB11.1.10. Especifica os grupos de oposición política ao réxime franquista e comenta a súa evolución no tempo.	▪ CCL ▪ CSC	80,00%	x					x			CL EOE EC PV
	B.11.1.	B.11.1.	▪ HEB11.1.11. Representa unha liña do tempo desde 1939 ata 1975, e sitúa nela os principais acontecementos históricos.	▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CSC	70,00%						x			EOE
B.11.2.	B.11.2.	▪ HEB11.2.1. Procura información de interese (en libros e internet) e elabora unha breve exposición sobre a cultura do exilio durante o franquismo.	▪ CCL CD ▪ CSIEE CCEC	70,00%		x					x		CL EOE CA TIC EMP EC	
13	B.12.1.	B.12.1.	▪ HEB12.1.1. Explica as alternativas políticas que se propuñan tras a morte de Franco, e quen defendía cada unha.	▪ CCL ▪ CSC	80,00%	x								CL EOE
	B.12.1.	B.12.1.	▪ HEB12.1.2. Describe o papel desempeñado polo Rei durante a transición.	▪ CCL ▪ CSC	80,00%	x								CL EOE
	B.12.1.	B.12.1.	▪ HEB12.1.3. Describe as actuacións impulsadas polo presidente de Goberno Adolfo Suárez para a reforma política do réxime franquista: lei para a reforma política de 1976, lei de amnistía de 1977, etc.	▪ CCL ▪ CSC	90,00%	x								CL EOE EC
	B.12.2.	B.12.2.	▪ HEB12.1.4. Explica as causas e os obxectivos dos Pactos da Moncloa.	▪ CCL ▪ CSC	90,00%	x								CL EOE
	B.12.2.	B.12.2.	▪ HEB12.2.1. Explica o proceso de elaboración e aprobación da Constitución de 1978 e as súas características esenciais.	▪ CCL ▪ CSC	90,00%	x								CL EOE EC
	B.12.2.	B.12.2.	▪ HEB12.2.2. Describe como se estableceron as preautonomías de Cataluña e o País Vasco.	▪ CCL ▪ CSC	80,00%	x								CL EOE
B.12.3.	B.12.3.	▪ HEB12.3.1. Elabora un esquema coas etapas políticas desde 1979 ata a actualidade, segundo o partido no poder, e sinala os principais acontecementos de cada unha delas.	▪ CCL ▪ CAA	70,00%	x					x			EOE	

			▪ CSC																
B.12.3.	B.12.3.	▪ HEB12.3.2. Comenta os feitos máis salientables do proceso de integración en Europa e as consecuencias para España desta integración.	▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC	80,00%	x														CL EOE CA
B.12.3.	B.12.3.	▪ HEB12.3.3. Analiza a evolución económica e social de España desde a segunda crise do petróleo en 1979 ata o comezo da crise financeira mundial de 2008.	▪ CCL ▪ CSC	80,00%	x														CL EOE EC
B.12.3.	B.12.3.	▪ HEB12.3.4. Analiza o impacto da ameaza terrorista sobre a normalización democrática de España, describe a xénese e evolución das organizacións terroristas que actuaron desde a transición democrática ata os nosos días (ETA, GRAPO, etc.) e reflexiona sobre outros temas relacionados: a cidadanía ameazada, os movementos asociativos de vítimas, a mediación en conflitos, etc.	▪ CCL ▪ CSC	80,00%	x					x									CL EOE EC PV
B.12.3.	B.12.3.	▪ HEB12.3.5. Representa unha liña do tempo desde 1975 ata os nosos días, e sitúa nela os principais acontecementos históricos.	▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CSC	70,00%	x					x									EOE EC
B.12.3.	B.12.3.	▪ HEB12.4.1. Explica a posición e o papel da España actual na Unión Europea e no mundo.	▪ CCL ▪ CSC	70,00%	x					x									CL EOE CA EC

5.7. HISTORIA DA ARTE 2º BAC

1ª AVALIACIÓN

Tema/UD	Identif. contidos	Identif. Criterios Aval.	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe	Grao mínimo consec.	Instrumentos							Temas transv. CL, EOE, CA, TIC EMP, EC, PV	
						Prob. esc.	Prob. oral	Trab. ind.	Trab. grup.	Ca. d. Cla.	Rú. Bri. ca.	Obs.		
1	B.1.1.	B.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CCL CAA 	HAB1.1.1. Explica as características esenciais da arte grega e a súa evolución no tempo a partir de fontes históricas ou historiográficas.	80,00%	x								CL EOE CA
	B.1.1.	B.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CCL CAA 	HAB1.1.2. Define o concepto de orde arquitectónica e compara as tres ordes da arquitectura grega.	80,00%	x								CL EOE CA
	B.1.1.	B.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CCL 	HAB1.1.3. Describe os tipos de templo grego, con referencia ás características arquitectónicas e a decoración escultórica.	80,00%	x								CL EOE CA
	B.1.1.	B.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CCL 	HAB1.1.4. Describe as características do teatro grego e a función das súas partes.	80,00%	x								CL EOE CA
	B.1.1.	B.1.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CCL CAA 	HAB1.1.5. Explica a evolución da figura humana masculina na escultura grega a partir do "Kouros" de Anavysos, o "Doriforo" (Policleto) e o "Apoxiomenos" (Lisipo).	80,00%	x								CL EOE CA
	B.1.2.	B.1.2.	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CCL CSC 	HAB1.2.1. Especifica quen eran os/as principais clientes da arte grega, e a consideración social da arte e dos/das artistas.	60,00%					x				EOE
	B.1.3.	B.1.3.	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CCL CAA 	HAB1.3.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras arquitectónicas gregas: Partenón, Tribuna das Cariátides do Erecteion, templo de Atenea Niké e teatro de Epidauro.	80,00%	x								EOE CA
	B.1.3.	B.1.3.	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CCL CAA 	HAB1.3.2. Identifica, analiza e comenta as seguintes esculturas gregas: Kouros de Anavysos, Auriga de Delfos, Discóbolo (Mirón), Doriforo (Policleto), unha metopa do Partenón (Fidias), Hermes con Dioniso neno (Praxiteles), Apoxiomenos (Lisipo), Vitoria de Samotracia, Venus de Milo e friso do altar de Zeus en Pérgamo (detalle de Atenea e Gea).	80,00%	x								EOE CA
	B.1.4.	B.1.4.	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CCL CAA 	HAB1.4.1. Explica as características esenciais da arte romana e a súa evolución no tempo a partir de fontes históricas ou historiográficas.	80,00%	x								CL EOE CA
B.1.4.	B.1.4.	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CCL CAA 	HAB1.4.2. Especifica as achegas da arquitectura romana en relación coa grega.	80,00%	x								EOE CA	
B.1.4.	B.1.4.	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CCL 	HAB1.4.3. Describe as características e funcións dos principais tipos de edificio romanos.	80,00%	x								CL EOE CA	
B.1.4.	B.1.4.	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CCL CAA 	HAB1.4.4. Compara o templo e o teatro romanos cos respectivos gregos.	80,00%	x								CL EOE CA	
B.1.4.	B.1.4.	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CCL CAA 	HAB1.4.5. Explica os trazos principais da cidade romana a partir de fontes históricas ou historiográficas.	70,00%					x				EOE CA	
B.1.4.	B.1.4.	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CCL CAA 	HAB1.4.6. Especifica as innovacións da escultura romana en relación coa grega.	80,00%	x								CL EOE CA	
B.1.4.	B.1.4.	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CCL CAA 	HAB1.4.7. Describe as características xerais dos mosaicos e a pintura en Roma a partir dunha fonte histórica ou historiográfica.	60,00%	x					x			CL EOE CA	
B.1.5.	B.1.5.	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CCL CSC 	HAB1.5.1. Especifica quen eran os/as principais clientes da arte romana, e a consideración social da arte e dos/das artistas.	60,00%						x			EOE	
B.1.6.	B.1.6.	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CCL CAA 	HAB1.6.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras arquitectónicas romanas: Maison Carrée de Nimes, Panteón de Roma, teatro de Mérida, Coliseo de Roma, basílica de Maxencio e Constantino en Roma, ponte de Alcántara, acueduto de Segovia, arco de Tito en Roma e columna de Traxano en Roma.	80,00%	x								EOE CA	
B.1.6.	B.1.6.	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CCL 	HAB1.6.2. Identifica, analiza e comenta as seguintes esculturas romanas: Augusto de Prima Porta, estatua ecuestre de Marco Aurelio, relevo do Arco de Tito (detalle dos soldados co candelabro e outros obxectos do Templo de Xerusalén) e relevo da columna de Traxano.	80,00%	x								EOE CA	

		CAA																	
B.1.7	B.1.7	CCEC CCL CAA CD CSIEE	▪ HAB1.7.1. Realiza un traballo de investigación sobre Fidias.	60,00%		x							x						CL EOE CA TIC EMP
B.1.7	B.1.7	CCEC CCL CAA CD CSIEE	▪ HAB1.7.2. Realiza un traballo de investigación sobre o debate acerca da autoría grega ou romana do grupo escultórico de "Laocoonte e os seus fillos".	60,00%		x							x						CL EOE CA TIC EMP
B.1.8	B.1.8	CCEC CCL CAA CSIEE	▪ HAB1.8.1. Confecciona un catálogo, con breves comentarios, das obras máis salientables da arte antiga que se conservan en Galicia.	70,00%									x						EOE EMP EC
B.2.1.	B.2.1.	CCEC CCL CAA	▪ HAB2.1.1. Explica as características esenciais da arte paleocristiá e a súa evolución no tempo a partir de fontes históricas ou historiográficas.	80,00%	x														CL EOE CA
B.2.1.	B.2.1.	CCEC CCL CSC	▪ HAB2.1.2. Describe a orixe, a características e a función da basílica paleocristiá.	80,00%	x														CL EOE CA
B.2.1.	B.2.1.	CCEC CCL	▪ HAB2.1.3. Describe as características e función dos baptisterios, mausoleos e "martirios" paleocristiáns, e as súas partes.	80,00%	x														CL EOE CA
B.2.1.	B.2.1.	CCEC CCL CAA	▪ HAB2.1.4. Explica a evolución da pintura e o mosaico na arte paleocristiá, con especial referencia á iconografía.	70,00%	x														EOE CA
B.2.2	B.2.2	CCEC CCL CAA	▪ HAB2.2.1. Explica as características esenciais da arte bizantina a partir de fontes históricas ou historiográficas.	80,00%	x														CL EOE CA
B.2.2	B.2.2	CCEC CCL CAA	▪ HAB2.2.2. Explica a arquitectura bizantina a través da igrexa de Santa Sofía de Constantinopla.	80,00%	x														EOE CA
B.2.3.	B.2.3.	CCEC CCL CAA	▪ HAB2.2.3. Describe as características do mosaico bizantino e dos temas iconográficos do <i>Pantocrátor</i> e a Virxe e a <i>Déesis</i> , así como a súa influencia na arte occidental.	80,00%	x														CL EOE CA
B.2.3.	B.2.3.	CCEC CCL CAA	▪ HAB2.3.1. Identifica, analiza e comenta o mosaico do <i>Cortexo da emperatriz Teodora</i> en San Vital de Rávena.	80,00%	x								x						EOE CA
B.2.4.	B.2.4.	CCEC CCL	▪ HAB2.4.1. Define o concepto de arte prerrománica e especifica as súas manifestacións en España e en Galicia.	70,00%	x									x					CL EOE
B.2.4.	B.2.4.	CCEC CCL CAA	▪ HAB2.4.2. Identifica e clasifica razoadamente no seu estilo as seguintes obras: San Pedro da Nave (Zamora), Santa María do Naranco (Oviedo), San Miguel da Escalada (León), Santa Comba de Bande e San Miguel de Cel	80,00%	x														EOE CA
B.2.5.	B.2.5	CCEC CCL CAA	▪ HAB2.5.1. Describe as características xerais da arte románica a partir de fontes históricas ou historiográficas.	80,00%	x									x					CL EOE
B.2.5.	B.2.5.	CCEC CCL CSC	▪ HAB2.5.2. Describe as características e as función das igrexas e dos mosteiros na arte románica.	70,00%	x									x					EOE CA
B.2.5.	B.2.5.	CCEC CCL	▪ HAB2.5.3. Explica as características da escultura e a pintura románicas, con especial referencia á iconografía.	80,00%	x									x					EOE CA
B.2.6.	B.2.6.	CCEC CCL CSC	▪ HAB2.6.1. Especifica as relacións entre artistas e clientes da arte románica.	60,00%										x					CL EOE
B.2.7.	B.2.7.	CCEC CCL CAA	▪ HAB2.7.1. Identifica, analiza e comenta as esculturas románicas do <i>Xuizo Final</i> no tímpano de Santa Fe de Conques (Francia).	80,00%	x														EOE CA
B.2.8	B.2.8.	CCEC CCL CAA	▪ HAB2.8.1. Describe as características xerais da arte gótica a partir de fontes históricas ou historiográficas.	80%	x									x					CL EOE CA
B.2.8	B.2.8.	CCEC CLL CAA	▪ HAB2.8.2. Describe as características e a evolución da arquitectura gótica e especifica os cambios introducidos respecto á románica.	80%	x									x					EOE CA
B.2.8	B.2.8.	CCEC CLL CAA	▪ HAB2.8.3. Describe as características e a evolución da escultura gótica, e especifica as súas diferenzas tipolóxicas, formais e iconográficas respecto á escultura románica.	80,00%	x									x					EOE CA
B.2.8	B.2.8.	CCEC CCL CAA	▪ HAB2.8.4. Recoñece e explica as innovacións da pintura de Giotto e do Trecento italiano respecto á pintura románica e bizantina.	70,00%	x									x					CL EOE CA
B.2.8	B.2.8	CCEC CCL CAA	▪ HAB2.8.5. Explica as innovacións da pintura flamenga do século XV e cita algunhas obras dos seus principais representantes.	70,00%	x									x					CL EOE CA
B.2.9	B.2.9	CCEC	▪ HAB2.9.1. Especifica as relacións entre artistas e clientes da arte gótica, e a súa variación respecto ao románico.	60,00%										x					EOE

		CCL CSC CAA																		
B.2.10	B.2.10	CCEC CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> HAB2.10.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras arquitectónicas góticas: fachada occidental da catedral de Reims, interior da planta superior da Sainte Chapelle de París. 	80,00%	x														EOE CA	
B.2.10	B.2.10	CCEC CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> HAB2.10.2. Identifica, analiza e comenta o grupo da Anunciación e a Visitación da catedral de Reims. 	80,00%	x														EOE CA	
B.2.10.	B.2.10.	CCEC CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> HAB2.10.3. Identifica, analiza e comenta as seguintes pinturas góticas: escena de "A fuxida a Exipto", de Giotto, na Capela Scrovegni de Padua, "Matrimonio Arnolfini", de Jan Van Eyck, "O descendemento da cruz", de Roger van der Weyden, e o "Xardín das Delicias, de Hieronymus Bosch. 	80,00%	x														EOE CA	
B.2.11.	B.2.11.	CCEC CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> HAB2.11.1. Explica as características e evolución da arte románica e gótica en España. 	70,00%		x					x								EOE	
B.2.11.	B.2.11.	CCEC CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> HAB2.11.2. Explica as características xerais da arte islámica a partir de fontes históricas ou historiográficas. 	80,00%	x						x								CL EOE CA	
B.2.11.	B.2.11.	CCEC CCL CSC	<ul style="list-style-type: none"> HAB2.11.3. Describe os trazos esenciais da mesquita e o pazo islámico. 	80,00%	x						x								CL EOE CA	
B.2.11	B.2.11	CCEC CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> HAB2.11.4. Explica a evolución da arte hispanomusulmá. 	80,00%	x						x								CL EOE CA	
B.2.11	B.2.11	CCEC CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> HAB2.11.5. Explica as características da arte mudéjar e específica, con exemplos de obras concretas, as diferenzas entre o mudéjar popular e o cortesán. 	70,00%	x						x								CL EOE CA	
B.2.12.	B.2.12.	CCEC CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> HAB2.12.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras arquitectónicas románicas: San Vicente de Cardona (Barcelona), San Martín de Frómista e a catedral de Santiago de Compostela. 	80,00%	x														EOE CA	
B.2.12.	B.2.12.	CCEC CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> HAB2.12.2. Identifica, analiza e comenta as seguintes esculturas románicas: "A dúbida de San Tomé", no ángulo do claustro de San Domingos de Silos (Burgos), "Última cea" do capitel historiado do claustro de San Xoán da Peña (Huesca) e fachada de Praterías e Pórtico da Gloria da catedral de Santiago. 	80,00%	x														EOE CA	
B.2.12.	B.2.12.	CCEC CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> HAB2.12.3. Identifica, analiza e comenta as seguintes pinturas murais románicas: bóveda da Anunciación aos pastores no Panteón Real de San Isidoro de León, e ábsida de San Clemente de Tahull (Lleida). 	80,00%	x														EOE CA	
6	B.2.12	B.2.12	CCEC CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> HAB2.12.4. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras arquitectónicas góticas: fachada occidental e interior da catedral de León, interior da catedral de Barcelona, e interior da igrexa de San Xoán dos Reis, de Toledo. 	80,00%	x														EOE CA
B.2.12	B.2.12	CCEC CLL CAA	<ul style="list-style-type: none"> HAB2.12.5. Identifica, analiza e comenta as seguintes esculturas góticas: tímpano da Portada do Sarmental da catedral de Burgos, e retablo de Gil de Siloé, na Cartuxa de Miraflores (Burgos). 	80,00%	x														EOE CA	
B.2.12	B.2.12	CCEC CLL CAA	<ul style="list-style-type: none"> HAB2.12.6. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras hispanomusulmás: Mesquita de Córdoba, Aljafería de Zaragoza, Giralda de Sevilla e Alhambra de Granada. 	80,00%	x														EOE CA	
B.2.13	B.2.13	CCEC CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> HAB2.13.1. Realiza un traballo de investigación sobre o tratamento iconográfico e o significado da visión apocalíptica de Cristo e o Xuízo Final na arte medieval. 	60%		x					x								CL EOE CA TIC EMP	
B.2.14	B.2.14	CCEC CCL CSC	<ul style="list-style-type: none"> HAB2.14.1. Explica a importancia da arte románica no Camiño de Santiago. 	70,00%		x					x								EOE EMP EC	
B.2.14	B.2.14	CCEC CCL CAA CSIEE	<ul style="list-style-type: none"> HAB2.14.2. Confecciona un catálogo, con breves comentarios, das obras máis salientables de arte medieval que se conservan en Galicia. 	70,00%								x							EOE EMP EC	

2ª AVALIACIÓN

Tema/UD	Identif. contidos	Identif. Criterios Aval.	Competencias clave	Estándares de aprendizaxe Arte 2ª	Grao mínimo consec.	Instrumentos							Temas transv.		
						Prob .esc.	Prob oral	Tra b ind	Tra b grup	Ca d Cla	Rú Bri ca	Obs.			
7	B.3.1.	B.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> CCEC CCL CAA 	<ul style="list-style-type: none"> HAB3.1.1. Explica as características esenciais do Renacemento italiano e a súa periodización a partir de fontes históricas ou historiográficas. 	80,00%	x					x				CL EOE CA

B.3.1.	B.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ HAB3.1.2. Especifica as características da arquitectura renacentista italiana e explica a súa evolución, desde o <i>Quattrocento</i> ao manierismo. 	80,00%	x					x			EOE CA	
B.3.1.	B.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ HAB3.1.3. Especifica as características da escultura renacentista italiana e explica a súa evolución, desde o <i>Quattrocento</i> ao manierismo. 	80,00%	x					x			EOE CA	
B.3.1.	B.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ HAB3.1.4. Especifica as características da pintura renacentista italiana e explica a súa evolución, desde o <i>Quattrocento</i> ao manierismo. 	80,00%	x					x			EOE CA	
B.3.1.	B.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ HAB3.1.5. Compara a pintura italiana do <i>Quattrocento</i> coa dos pintores góticos flamengos contemporáneos. 	80,00%	x					x			EOE CA	
B.3.1.	B.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ HAB3.1.6. Explica a peculiaridade da pintura veneciana do <i>Cinquecento</i> e cita os artistas máis representativos. 	80,00%	x					x			EOE CA	
B.3.2.	B.3.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ HAB3.2.1. Describe a práctica do patrocinio no Renacemento italiano e as novas reivindicacións dos artistas en relación co seu recoñecemento social e a natureza do seu labor. 	70,00%						x			CL EOE	
B.3.3.	B.3.3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ HAB3.3.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras arquitectónicas do Renacemento italiano: cúpula de Santa María das Flores e interior da igrexa de San Lorenzo, ambas en Florencia e de Brunelleschi; pazo Médici-Riccardi en Florencia, de Michelozzo; fachada de Santa María Novella e do pazo Rucellai, ambos en Florencia e de Alberti; templo de San Pietro in Montorio en Roma, de Bramante; cúpula e proxecto de planta de San Pedro do Vaticano, de Michelangelo; Il Gesù en Roma, de Giacomo della Porta e Vignola; Villa Capra (Villa Rotonda) en Vicenza, de Palladio. 	80,00%	x								EOE CA	
B.3.3.	B.3.3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ HAB3.3.2. Identifica, analiza e comenta as seguintes esculturas do Renacemento italiano: primeiro panel da "Porta do Paraíso" (da creación do mundo á expulsión do Paraíso), de Ghiberti; "Gattamelata", de Donatello; "Piedade" do Vaticano, "David", "Moisés" e as tumbas mediceas, de Michelangelo; "O rapto das sabinas", de Giambologna. 	80,00%	x								EOE CA	
B.3.3.	B.3.3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ HAB3.3.3. Identifica, analiza e comenta as seguintes pinturas do Renacemento italiano: "O tributo da moeda" e "A Trindade", de Masaccio; "Anunciación" do Convento de San Marcos en Florencia, de Fra Angelico; "Madonna do Duque de Urbino", de Piero della Francesca; "A Virxe das rochas", "A última cea" e "A Gioconda", de Leonardo da Vinci; "A Escola de Atenas" de Rafael; a bóveda e o "Xuízo Final" da Capela Sixtina, de Michelangelo; "A tempestade", de Giorgione; "Venus de Urbino" e "Carlos V en Mühlberg", de Tiziano; "O lavatorio", de Tintoretto; "As vodas de Caná", de Veronés. 	80,00%	x								EOE CA	
B.3.4.	B.3.4.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL ▪ CA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ HAB3.4.1. Especifica as características peculiares do Renacemento español en comparación co italiano. 	80,00%	x					x			CL EOE	
B.3.4.	B.3.4.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ HAB3.4.2. Describe a evolución da arquitectura renacentista española. 	70,00%	x					x			CL EOE CA	
B.3.4.	B.3.4.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL ▪ CCA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ HAB3.4.3. Explica a peculiaridade da escultura renacentista española. 	70,00%	x					x			CL EOE CA	
B.3.4.	B.3.4.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ HAB3.4.4. Explica as características da pintura de El Greco a través dalgunhas das súas obras máis representativas. 	80,00%	x					x			EOE CA	
B.3.5.	B.3.5.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ HAB3.5.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras arquitectónicas do Renacemento español: fachada da Universidade de Salamanca; pazo de Carlos V na Alhambra de Granada, de Pedro Machuca; mosteiro de San Lorenzo de El Escorial, de Juan de Herrera. 	80,00%	x								EOE CA	
B.3.5.	B.3.5.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ HAB3.5.2. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras escultóricas do Renacemento español: "Sacrificio de Isaac" do retablo de San Bieito de Valladolid, de Alonso Berruguete; "Santo enterro", de Juan de Juni. 	80,00%	x								EOE CA	
B.3.5.	B.3.5.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ HAB3.5.3. Identifica, analiza e comenta as seguintes pinturas de El Greco: "O expolio", "A Santa Liga" ou "Adoración do nome de Xesús", "O martirio de San Mauricio", "O enterro do Señor de Orgaz", "A adoración dos pastores", "O cabaleiro da man no peito". 	80,00%	x								EOE CA	
B.3.6.	B.3.6.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ HAB3.6.1. Explica as características esenciais do Barroco. 	80,00%	x					x			CL EOE	
B.3.6.	B.3.6.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ HAB3.6.2. Especifica as diferenzas entre a concepción barroca da arte e a renacentista. 	70,00%	x					x			CL EOE	
B.3.6.	B.3.6.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ HAB3.6.3. Compara a arquitectura barroca coa renacentista. 	80,00%	x					x			EOE CA	
B.3.6.	B.3.6.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ HAB3.6.4. Explica as características xerais do urbanismo barroco. 	70,00%	x					x			CL EOE	
B.3.6.	B.3.6.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ HAB3.6.5. Compara a escultura barroca coa renacentista a través da representación de "David" por Michelangelo e por Bernini. 	80,00%	x					x			EOE CA	
B.3.6.	B.3.6.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL ▪ CAA ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ HAB3.6.6. Describe as características xerais da pintura barroca e especifica as diferenzas entre a Europa católica e a protestante. 	80,00%	x					x			CL EOE CA	
B.3.6.	B.3.6.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ HAB3.6.7. Distingue e caracteriza as grandes tendencias da pintura barroca en Italia e os seus principais representantes. 	80,00%	x					x			CL EOE CA	
B.3.6.	B.3.6.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CCL ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ HAB3.6.8. Especifica as peculiaridades da pintura barroca flamenga e holandesa. 	80,00%	x					x			EOE CA	
8	B.3.7.	B.3.7.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ HAB3.7.1. Describe o papel desempeñado no século XVIII polas academias en toda Europa e, en particular, polo Salón de París. 	60,00%	x					x			CL

		CCL CSC															EOE	
	B.3.8	B.3.8	CCEC CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> HAB3.8.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras arquitectónicas do Barroco europeo do século XVII: fachada de San Pedro do Vaticano, de Carlo Maderno; columnata da praza de San Pedro do Vaticano, de Bernini; San Carlos das Catro Fontes en Roma, de Borromini; Pazo de Versalles, de Le Vau, J.H. Mansart e Le Nôtre. 	80,00%	x											EOE CA	
	B.3.8	B.3.8	CCEC CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> HAB3.8.2. Identifica, analiza e comenta as seguintes esculturas de Bernini: "David", "Apolo" e "Dafne", "A éxtase de Santa Teresa", "Cátedra de San Pedro". 	80,00%	x											EOE CA	
	B.3.8	B.3.8	CCEC CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> HAB3.8.3. Identifica, analiza e comenta as seguintes pinturas do Barroco europeo do século XVII: "Vocación de San Mateo" e "Morte da Virxe", de Caravaggio; "Triunfo de Baco e Ariadna", na bóveda do pazo Farnese de Roma, de Annibale Carracci; "Adoración do nome de Xesús", bóveda de Il Gesù en Roma, de Gaulli (Il Baciccio); "Adoración dos Magos", "As tres Grazas" e "O xardín do Amor", de Rubens; "A lección de anatomía do doutor Tulpy", "A rolda nocturna", de Rembrandt. 	80,00%	x											EOE CA	
9	B.3.9	B.3.9	CCEC CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> HAB3.9.1. Explica as características do urbanismo barroco en España e a evolución da arquitectura española durante o século XVII. 	70,00%	x						x					CL EOE CA	
	B.3.9	B.3.9	CCEC CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> HAB3.9.2. Explica as características da imaxinaria barroca española do século XVII e compara a escola castelá coa andaluza. 	80,00%	x						x					EOE CA	
	B.3.9	B.3.9	CCEC CCL	<ul style="list-style-type: none"> HAB3.9.3. Explica as características xerais da pintura española do século XVII. 	80,00%	x						x					EOE CA	
	B.3.9	B.3.9	CCEC CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> HAB3.9.4. Describe as características e evolución da pintura de Velázquez a través dalgunhas das súas obras máis significativas. 	70,00%	x						x					EOE CA TIC	
	B.3.10	B.3.10	CCEC CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> HAB3.10.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras arquitectónicas do Barroco español do século XVII: Praza Maior de Madrid, de Xoán Gómez de Mora; Retablo de Santo Estevo de Salamanca, de Churriguera. 	80,00%	x												EOE CA
	B.3.10	B.3.10	CCEC CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> HAB3.10.2. Identifica, analiza e comenta as seguintes esculturas do Barroco español do século XVII: "Piedad", de Gregorio Fernández; "Inmaculada do facistol", de Alonso Cano; "Magdalena penitente", de Pedro de Mena. 	80,00%	x												EOE CA
	B.3.10	B.3.10	CCEC CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> HAB3.10.3. Identifica, analiza e comenta as seguintes pinturas españolas do Barroco español do século XVII: "Martirio de San Filipe", "O soño de Xacob" e "O zambro", de Ribera; "Bodegón" do Museo do Prado, de Zurbarán; "O augador de Sevilla", "Os borrachos", "A fragua de Vulcano", "A rendición de Breda", "O Príncipe Baltasar Carlos a cabalo", "A Venus do espello", "As meninas" e "As fiandeiras", de Velázquez; "A Sagrada Familia do paxariño", "A Inmaculada de El Escorial", "Os nenos da concha" e "Nenos xogando aos dados", de Murillo. 	80,00%	x												EOE CA
	B.3.11	B.3.11	CCEC CCL CAA CSC	<ul style="list-style-type: none"> HAB3.11.1. Explica o século XVIII como época de coexistencia de vellos e novos estilos artísticos nun contexto histórico de cambios profundos. 	60,00%								x					CL EOE
	B.3.11	B.3.11	CCEC CCL CAA CSC	<ul style="list-style-type: none"> HAB3.11.2. Compara o Barroco tardío e o Rococó, e especifica a diferente concepción da vida e a arte que encerran. 	70,00%	x							x					CL EOE CA
B.3.11	B.3.11	CCEC CCL CSC	<ul style="list-style-type: none"> HAB3.11.3. Explica as razóns do xurdimento do Neoclasicismo e as súas características xerais en arquitectura, escultura e pintura. 	80,00%	x							x					CL EOE CA	
B.3.11	B.3.11	CCEC CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> HAB3.11.4. Comenta a escultura neoclásica a través da obra de Canova. 	80,00%	x												EOE CA	
B.3.11	B.3.11	CCEC CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> HAB3.11.5. Especifica as posibles coincidencias entre o Neoclasicismo e o Romanticismo na pintura de David. 	80,00%	x												EOE CA	
B.3.11	B.3.11	CCEC CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> HAB3.11.6. Distingue entre a corrente tradicional e a clasicista da arquitectura barroca española do século XVIII. 	70,00%	x												EOE CA	
B.3.11	B.3.11	CCEC CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> HAB3.11.7. Explica a figura de Salzillo como derradeiro representante da imaxinaria relixiosa española en madeira policromada. 	70,00%	x							x					CL EOE CA	
10	B.3.12	B.3.12	CCEC CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> HAB3.12.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras arquitectónicas do século XVIII: fachada do Hospicio de San Fernando de Madrid, de Pedro de Ribera; fachada do Obradoiro da catedral de Santiago de Compostela, de Casas e Novoa; Pazo Real de Madrid, de Juvara e Sacchetti; Panteón de París, de Soufflot; Museo do Prado en Madrid, de Juan de Villanueva. 	80,00%	x												EOE CA
	B.3.12	B.3.12	CCEC CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> HAB3.12.2. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras escultóricas do século XVIII: "A oración no horto", de Salzillo; "Eros e Psique" e "Paulina Bonaparte", de Canova. 	80,00%	x												EOE CA
	B.3.12	B.3.12	CCEC CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> HAB3.12.3. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras de David: "O xuramento dos Horacios" e "A morte de Marat". 	80,00%	x												EOE CA
	B.3.13	B.3.13	CCEC CCL CAA CD CSIEE	<ul style="list-style-type: none"> HAB3.13.1. Realiza un traballo de investigación sobre o proceso de construción da nova basílica de San Pedro do Vaticano ao longo dos séculos XVI e XVII. 	60,00%							x			x			CL EOE TIC EMP
	B.3.14	B.3.14	CCEC CCL CAA CSIEE	<ul style="list-style-type: none"> HAB3.14.1. Confecciona un catálogo, con breves comentarios, das obras máis salientables da arte dos séculos XVI ao XVIII que se conservan en Galicia. 	70,00%							x			x			EOE CA CV
11	B.4.1	B.4.1	CCEC CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> HAB4.1.1. Analiza a evolución da obra de Goya como pintor e gravador, desde a súa chegada á Corte ata o seu exilio final en Bordeos. 	80,00%	x												EOE CA EC
	B.4.1	B.4.2	CCEC CCL	<ul style="list-style-type: none"> HAB4.1.2. Compara a visión de Goya nas series de gravados "Os caprichos" e "Os disparates ou proverbios". 	80,00%	x												EOE CA

		CAA																					
	B.4.2	B.4.2	CCEC CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> HAB4.2.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras de Goya: "O parasol", "A familia de Carlos IV", "O 2 de maio de 1808 en Madrid" ("A loita cos mamelucos"), "Os fusilamentos do 3 de maio de 1808"; desastre nº 15 ("E non hai remedio") da serie "Os desastres da guerra"; "Saturno devorando un fillo" e "A leiteira de Bordeos". 	80,00%	x															EOE CA		
	B.4.2	B.4.2	CCEC CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> HAB4.3.1. Describe as características e a evolución da arquitectura do ferro no século XIX, en relación cos avances e as necesidades da revolución industrial. 	80,00%	x						x										CL EOE CA	
	B.4.3	B.4.3	CCEC CCL CAA CSC CMCCT	<ul style="list-style-type: none"> HAB4.3.2. Explica as diferenzas entre enxeñeiros e arquitectos na primeira metade do século XIX. 	60,00%	x							x									CL EOE	
	B.4.3	B.4.3	CCEC CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> HAB4.3.3. Explica as características do neoclasicismo arquitectónico durante o Imperio de Napoleón. 	80,00%	x							x									CL EOE CA	
	B.4.3	B.4.3	CCEC CCL	<ul style="list-style-type: none"> HAB4.3.4. Explica as características do historicismo en arquitectura e a súa evolución cara ao eclecticismo. 	80,00%	x							x									CL EOE CA	
	B.4.3	B.4.3	CCEC CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> HAB4.3.5. Explica as características e principais tendencias da arquitectura modernista. 	80,00%	x							x									CL EOE CA	
	B.4.3	B.4.3	CCEC CCL	<ul style="list-style-type: none"> HAB4.3.6. Especifica as achegas da Escola de Chicago á arquitectura. 	80,00%	x							x									CL EOE CA	
	B.4.3	B.4.3	CCEC CCL	<ul style="list-style-type: none"> HAB4.3.7. Describe as características e os obxectivos das remodelacións urbanas de París, Barcelona e Madrid na segunda metade do século XIX. 	60,00%								x									EOE CA	
12	B.4.4	B.4.4	CCEC CCL	<ul style="list-style-type: none"> HAB4.4.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras arquitectónicas: templo da Madalena en París, de Vignon; Parlamento de Londres, de Barry e Pugin; Auditorio de Chicago, de Sullivan e Adler; torre Eiffel de París; templo da Sagrada Familia en Barcelona, de Gaudí. 	80,00%	x																EOE CA	
	B.4.5	B.4.5	CCEC CLL CAA	<ul style="list-style-type: none"> HAB4.5.1. Describe as características do Romanticismo na pintura e distingue entre o romanticismo da liña de Ingres e o romanticismo da cor de Gericault e Delacroix. 	80,00%	x								x								CL EOE CA	
13	B.4.5	B.4.5	CCEC CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> HAB4.5.2. Compara as visións románticas da paisaxe en Constable e Turner. 	80,00%	x								x								CL EOE CA	
	B.4.5	B.4.5	CCEC CCL CSC	<ul style="list-style-type: none"> HAB4.5.3. Explica o Realismo e a súa aparición no contexto dos cambios sociais e culturais de mediados do século XIX. 	80,00%	x								x								CL EOE CA	
	B.4.5	B.4.5	CCEC CCE CAA	<ul style="list-style-type: none"> HAB4.5.4. Compara o Realismo co Romanticismo. 	80,00%	x																EOE CA	
	B.4.5	B.4.5	CCEC CCL	<ul style="list-style-type: none"> HAB4.5.5. Describe as características xerais do Impresionismo e o Neoimpresionismo. 	80,00%	x								x								CL EOE CA	
	B.4.5	B.4.5	CCEC CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> HAB4.5.6. Define o concepto de postimpresionismo e especifica as achegas de Cézanne e Van Gogh como precursores das grandes correntes artísticas do século XX. 	70,00%	x									x							CL EOE CA	
	B.4.5	B.4.5	CCEC CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> HAB4.5.7. Explica o Simbolismo de finais do século XIX como reacción fronte ao Realismo e ao Impresionismo. 	80,00%	x									x							CL EOE CA	
	B.4.6	B.4.6	CCEC CCL CSC	<ul style="list-style-type: none"> HAB4.6.1. Explica os cambios que se producen no século XIX nas relacións entre artistas e clientes, referidos á pintura. 	60%										x							EOE	
	B.4.7	B.4.7	CCEC CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> HAB4.7.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes pinturas do século XIX: "O baño turco", de Ingres; "A balsa da Medusa", de Gericault; "A liberdade guiando o pobo", de Delacroix; "O carro de feo", de Constable; "Chuvia, vapor e velocidade", de Turner; "O enterro de Ormans", de Courbet; "O ánxelus", de Millet; "Almorzo sobre a herba", de Manet; "Impresión, sol nacente" e a serie sobre a Catedral de Ruán, de Monet; "Le Moulin de la Galette", de Renoir; "Unha tarde de domingo na Grande Jatte", de Seurat; "Xogadores de cartas" e "Mazás e laranxas", de Cézanne; "A noite estrelada" e "O segador", de Van Gogh; "Visión despois do sermón" e "O mercado" ("Ta matete"), de Gauguin. 	80,00%	x																	EOE CA
	B.4.8	B.4.8	CCEC CCL CAA CSC	<ul style="list-style-type: none"> HAB4.8.1. Relaciona a produción e o academicismo dominante na escultura do século XIX coas transformacións levadas a cabo nas cidades (monumentos conmemorativos en prazas, parques e avenidas, e esculturas funerarias nos novos cemiterios). 	60,00%										x								CL EOE CA
	B.4.8	B.4.8	CCEC CCL	<ul style="list-style-type: none"> HAB4.8.2. Explica as características da renovación escultórica emprendida por Rodin. 	80,00%	x																	EOE CA
	B.4.9	B.4.9	CCEC CCL CAA	<ul style="list-style-type: none"> HAB4.9.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras de Rodin: "O pensador" e "Os burgueses de Calais". 	80,00%	x																	EOE CA
	B.4.10	B.4.10	CCEC CCL CAA CD CSIEE	<ul style="list-style-type: none"> HAB4.10.1. Realiza un traballo de investigación sobre as exposicións universais do século XIX e a súa importancia desde o punto de vista arquitectónico. 	60%			x	x						x								CL EOE TIC EMP EC
	B.4.10	B.4.10	CCEC CCL CAA CD CSIEE	<ul style="list-style-type: none"> HAB4.10.2. Realiza un traballo de investigación sobre a influencia da fotografía e o gravado xaponés no desenvolvemento do Impresionismo, con referencias a obras concretas. 	60%			x	x						x								CL EOE CA TIC EMP EC
14	B.4.11	B.4.11	CCEC	<ul style="list-style-type: none"> HAB4.11.1. Confecciona un catálogo, con breves comentarios, das obras máis salientables da arte do século XIX que se conservan en Galicia. 	70,00%																		EOE

			CCL CAA CSIEE																	CA EC
--	--	--	---------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	----------

3ª AVALIACIÓN

Tema/UD	Identif. contidos	Identif. Criterios Aval.	Competencias clave	Estándares de aprendizaje Arte 3ª	Grao mínimo consec.	Instrumentos							Temas transv. CL, EOE, CA, TIC EMP, EC, PV	
						Prob. esc.	Prob. oral	Trab. ind.	Trab. grup.	Ca. d. Cla.	Rú. Bri. ca.	Obs.		
15	B.5.1	B.5.1	CCEC CCL CSC	▪ HAB5.1.1. Define o concepto de vangarda artística en relación co acelerado ritmo de cambios na sociedade da época e a liberdade creativa dos/das artistas iniciada na centuria anterior.	80,00%	x					x			CL EOE CA
	B.5.1	B.5.1	CCEC CCL	▪ HAB5.1.2. Describe a orixe e as características do Fauvismo.	80,00%	x					x			CL EOE CA
	B.5.1	B.5.1	CCEC CCL CAA CSC	▪ HAB5.1.3. Describe o proceso de xestación e as características do Cubismo, distinguindo entre o Cubismo analítico e o sintético.	80,00%	x					x			CL EOE CA
	B.5.1	B.5.1	CCEC CCL	▪ HAB5.1.4. Describe o ideario e os principios do futurismo.	70,00%						x			EOE
	B.5.1	B.5.1	CCEC CCL CAA	▪ HAB5.1.5. Identifica os antecedentes do expresionismo no século XIX, explica as súas características xerais e especifica as diferenzas entre os grupos alemáns "A ponte" e "O xinete azul".	80,00%	x					x			CL EOE CA
	B.5.1	B.5.1	CCEC CCL CAA	▪ HAB5.1.6. Describe o proceso de xestación e as características da pintura abstracta, distingue a vertente cromática e a xeométrica, e especifica algunhas das súas correntes máis significativas, como o Suprematismo ruso ou o Neoplasticismo.	80,00%	x					x			CL EOE CA
15	B.5.1	B.5.1	CCEC CCL CSC	▪ HAB5.1.7. Describe as características do Dadaísmo como actitude provocadora nun contexto de crise.	80,00%	x					x			CL EOE CA
	B.5.1	B.5.1	CCEC CCL	▪ HAB5.1.8. Explica a orixe, as características e os obxectivos do Surrealismo.	80,00%	x					x			CL EOE CA
	B.5.1	B.5.1	CCEC CCL	▪ HAB5.1.9. Explica a importancia dos pintores españois Picasso, Miró e Dalí no desenvolvemento das vangardas artísticas.	80,00%	x					x			CL EOE CA
	B.5.1	B.5.1	CCEC CCL CAA	▪ HAB5.1.10. Explica a renovación temática, técnica e formal da escultura na primeira metade do século XX, distinguindo as obras relacionadas coas vangardas pictóricas e as que utilizan recursos ou linguaxes independentes.	80,00%	x					x			CL EOE CA
	B.5.2	B.5.2	CCEC CCL CAA	▪ HAB5.2.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras: "A alegría de vivir", de Matisse; "As señoritas de Aviñón", "Retrato de Ambroise Vollard", "Natureza morta con cadeira de reixa de cana" e "Guernica", de Picasso; "A cidade que emerge", de Boccioni; "O berro", de Munch; "A rúa", de Kirchner; "Lírica" e "Sobre branco II", de Kandinsky; "Cadrado negro", de Malevich; "Composición II", de Mondrian; "L.H.O.O.Q.", de Duchamp; "O elefante das Celebes", de Ernst; "A chave dos campos", de Magritte; "O entroido de Arlequín" e "Mulleres e paxaros á luz da lúa", de Miró; "O xogo lúgubre" e "A persistencia da memoria", de Dalí.	80,00%	x								EOE CA
	B.5.2	B.5.2	CCEC CCL CAA	▪ HAB5.2.2. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras escultóricas: "O profeta", de Gargallo; "Formas únicas de continuidade no espazo", de Boccioni; "Fonte", de Duchamp; "Muller peiteándose ante un espello", de Xulio González; "Mademoiselle Pogany I", de Brancusi; "Lagosta, nasa e cola de peixe", de Calder; "Figura reclinada", de Henry Moore	80,00%	x								EOE CA
16	B.5.3	B.5.3	CCEC CCL CAA	▪ HAB5.3.1. Explica o proceso de configuración e os trazos esenciais do Movemento Moderno en arquitectura.	70,00%	x					x			CL EOE CA
	B.5.3	B.5.3	CCEC CCL CAA	▪ HAB5.3.2. Especifica as achegas da arquitectura orgánica ao Movemento Moderno.	80,00%	x					x			CL EOE CA
	B.5.4	B.5.4	CCEC CCL CAA	▪ HAB5.4.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras arquitectónicas: edificio da Bauhaus en Dessau (Alemaña), de Gropius; pavillón de Alemaña en Barcelona, de Mies van der Rohe; Vila Saboia en Poissy (Francia), de Le Corbusier; casa Kaufman (Casa da Cascada), de Frank Lloyd Wright.	80,00%	x								EOE CA
	B.5.5	B.5.5	CCEC CCL CAA CD CSIEE	▪ HAB5.5.1. Realiza un traballo de investigación sobre o Grupo de Artistas e Técnicos Españois Para o Progreso da Arquitectura Contemporánea (GATEPAC).	60%		x	x			x			CL EOE CA TIC EMP EC
	B.5.6	B.5.6	CCEC CCL CAA CSIEE	▪ HAB5.6.1. Selecciona unha obra arquitectónica, unha escultura ou unha pintura da primeira metade do século XX, das existentes en Galicia, e xustifica a súa elección.	70%			x			x			EOE CA EMP EC
	17	B.6.1	B.6.1	CCEC CCL CSC	▪ HAB6.1.1. Explica o papel desempeñado no proceso de universalización da arte polos medios de comunicación de masas e as exposicións e feiras internacionais de arte.	70,00%	x					x		

	B.6.1	B.6.1	CCEC CCL	▪ HAB6.1.2. Explica as razóns do mantemento e a difusión internacional do Movemento Moderno en arquitectura.	70,00%	x					x			EOE
	B.6.1	B.6.1	CCEC CCL CAA	▪ HAB6.1.3. Distingue e describe as características doutras tendencias arquitectónicas á marxe do Movemento Moderno ou Estilo Internacional, en particular a <i>High Tech</i> , a posmoderna e a deconstrución.	70,00%	x					x			EOE CA
	B.6.2	B.6.2	CCEC CCL CAA	▪ HAB6.2.1. Identifica, analiza e comenta as seguintes obras: " <i>Unité d'habitation</i> " en Marsella, de Le Corbusier; edificio <i>Seagram</i> en Nova York, de M. van der Rohe e Philip Johnson; o museo Guggenheim de Nova York, de F. Lloyd Wright; a Casa da Ópera de <i>Sydney</i> , de J. Utzon; o centro Pompidou de París, de R. Piano e R. Rogers; o <i>AT & T Building</i> de Nova York, de Philip Johnson; o museo Guggenheim de Bilbao, de F. O. Gehry.	80,00%	x								EOE CA
18	B.6.3	B.6.3	CCEC CCL CAA	▪ HAB6.3.1. Explica e compara o Informalismo europeo e o Expresionismo abstracto norteamericano	80,00%	x					x			EOE CA
	B.6.3	B.6.3	CCEC CCL	▪ HAB6.3.2. Explica a abstracción postpictórica.	80,00%	x					x			EOE CA
	B.6.3	B.6.3	CCEC CCL	▪ HAB6.3.3. Explica o Minimalismo.	80,00%	x					x			EOE CA
	B.6.3	B.6.3	CCEC CCL	▪ HAB6.3.4. Explica a arte cinética e a <i>Op-Art</i> .	80,00%	x					x			EOE CA
	B.6.3	B.6.3	CCEC CCL	▪ HAB6.3.5. Explica a arte conceptual.	80,00%	x					x			EOE CA
	B.6.3	B.6.3	CCEC CCL	▪ HAB6.3.6. Explica a Arte Povera.	80,00%	x					x			EOE CA
	B.6.3	B.6.3	CCEC CCL CAA	▪ HAB6.3.7. Distingue e explica algunhas das principais correntes figurativas: <i>Pop-Art</i> , Nova Figuración, Hiperrealismo.	80,00%	x					x			EOE CA
	B.6.3	B.6.3	CCEC CCL	▪ HAB6.3.8. Explica en que consisten as seguintes manifestacións de arte non duradeira: <i>Happening</i> , <i>Body Art</i> e <i>Land Art</i> .	80,00%	x					x			EOE CA
	B.6.3	B.6.3	CCEC CCL	▪ HAB6.3.9. Describe os formulacións xerais da posmodernidade, referida ás artes plásticas.	70,00%	x					x			EOE CA
	B.6.4	B.6.4	CCEC CCL CAA	▪ HAB6.4.1. Identifica o autor e a corrente artística (non necesariamente o título), e analiza e comenta as seguintes obras: " <i>Pintura</i> " (Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía de Madrid), de Tapies; " <i>Grito nº 7</i> ", de Antonio Saura; " <i>One: number 31, 1950</i> ", de J. Pollock; " <i>Ctesiphon III</i> ", de F. Stella; " <i>Equivalente VIII</i> ", de Carl André; " <i>Vega 200</i> ", de Vasarely; " <i>Unha e tres cadeiras</i> ", de J. Kosuth; " <i>Iglú con árbore</i> ", de Mario Merz; " <i>Marilyn Monroe</i> " (serigrafía de 1967), de A. Warhol; " <i>O Papa que berra</i> " (<i>estudo a partir do retrato do Papa Inocencio X</i>), de Francis Bacon; " <i>A Gran Vía madrileña en 1974</i> ", de Antonio López.	80,00%	x								EOE CA
B.6.5	B.6.5	CCEC CCL	▪ HAB6.5.1. Explica brevemente o desenvolvemento dos novos sistemas visuais e as características da súa linguaxe expresiva: fotografía, cartel, cine, cómic, producións televisivas, videoarte e arte por computador.	70,00%	x					x			CL EOE CA	
B.6.6	B.6.6	CCEC CCL CMCCT CD	▪ HAB6.6.1. Especifica as posibilidades que ofrecen as novas tecnoloxías para a creación artística e para a difusión da arte.	70,00%	x					x			EOE CA EC	
B.6.7	B.6.7	CCEC CCL CSC	▪ HAB6.7.1. Define o concepto de cultura visual de masas, e describe os seus trazos esenciais.	70,00%	x					x			CL EOE EC	
B.6.7	B.6.7	CCEC CCL CDC	▪ HAB6.7.2. Identifica a arte nos diferentes ámbitos da vida cotiá.	60,00%							x		CL EOE CA TIC EMP EC	
19	B.6.8	B.6.8	CCEC CCL	▪ HAB6.8.1. Explica a orixe do Patrimonio Mundial da UNESCO e os seus obxectivos.	60%			x			x			EOE EC
	B.6.8	B.6.8	CCEC CCL CAA CD CSIEE	▪ HAB6.8.2. Realiza un traballo de investigación relacionado cos bens artísticos de España e de Galicia inscritos no catálogo do Patrimonio Mundial da UNESCO.	60%			x			x			EOE EC
20	B.7.1	B.7.1	CCEC CCL	▪ HAB7.1.1. Utiliza con corrección a terminoloxía específica das artes en exposicións orais e escritas.	100%	x	x	x			x			EOE

5.8. XEOGRAFÍA 2º BAC.

1ª AVALIACIÓN

Tema/UD	Identif. contidos	Identif. Criterios Aval.	Estándares de aprendizaxe e Identificación	Competencias clave	Grao mínimo consec.	Instrumentos							Temas transv. CL, EOE, CA, TIC EMP, EC, PV
						Prob.esc.	Prob.oral	Trab.ind	Trab.grup	Ca d. Cla	Rúbrica	Obs.	
1	B.1.1	B.1.1	<ul style="list-style-type: none"> XHB1.1.1. Describe a finalidade do estudo da xeografía, e as principais ferramentas de análise e os seus procedementos. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT,CAA CCL CD 	100%							X	CL, EMP, EC, PV
	B.1.2	B.1.2	<ul style="list-style-type: none"> XHB1.2.1. Identifica as paisaxes xeográficas. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL 	90%	X							CL, EOE,
	B.1.2	B.1.2	<ul style="list-style-type: none"> XHB1.2.2. Enumera e describe as características das paisaxes xeográficas. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA 	75%	X							CL, EOE, V
	B.1.3	B.1.3	<ul style="list-style-type: none"> XHB1.3.1. Utiliza adecuadamente as ferramentas características da ciencia xeográfica. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA 4CD 	100%							X	, TIC,
	B.1.4	B.1.4	<ul style="list-style-type: none"> XHB1.4.1. Extrae información do mapa topográfico mediante os procedementos de traballo do xeógrafo. 	<ul style="list-style-type: none"> 4MCCT CAA CD 	60%	x						X	CL, EOE, CA, TIC,
	B.1.4	B.1.4	<ul style="list-style-type: none"> XHB1.4.2. Extrae a información de mapas e planos de diferentes escalas. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD 	100%	x							CL, EOE, CA, TIC,
	B.1.5	B.1.5	<ul style="list-style-type: none"> XHB1.5.1. Identifica nunha paisaxe as diferenzas entre paisaxe natural e cultural. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL CD 	100%	x							CL, EOE, CA, TIC,
	B.1.6	B.1.6	<ul style="list-style-type: none"> XHB1.6.1. Analiza e extrae conclusións da observación dun plano e dun mapa, comentando as características do espazo xeográfico. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL CD 	75%	x							CL, EOE, CA, TIC,
2	B.2.1.	B.2.1.	<ul style="list-style-type: none"> XHB2.1.1. Debuxa e sinala sobre un mapa físico de España as unidades do relevo español, comentando as súas características. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL CD 	100%	X							CL, EOE,
	B.2.2.	B.2.2.	<ul style="list-style-type: none"> XHB2.2.1. Identifica e representa nun mapa os elementos do relevo que son similares e diferentes do territorio peninsular e insular. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL CD 	90%	X							CL, PV
3	B.2.3.	B.2.3.	<ul style="list-style-type: none"> XHB2.3.1. Enumera e describe os principais trazos do relevo de España. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL 	90%	X							CL, EOE, CA, TIC,
	B.2.4.	B.2.4.	<ul style="list-style-type: none"> XHB2.4.1. Clasifica as unidades do relevo español segundo as súas características xeomorfolóxicas. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL 	100%	X							CL, EOE, CA, TIC,

	B.2.5.	B.2.5.	<ul style="list-style-type: none"> XHB2.5.1. Describe sumariamente nun mapa a evolución xeolóxica e a conformación do territorio español. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL CD 	75%	X												CL, EOE, CA, TIC,
	B.2.6.	B.2.6.	<ul style="list-style-type: none"> XHB2.6.1. Realiza un corte topográfico e explica o relevo que reflicte. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL CD 	50%			X										, TIC, , PV
4	B.3.1.	B.3.1.	<ul style="list-style-type: none"> XHB3.1.1. Localiza os climas nun mapa de España. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CA CD 	100%	X		X										CL, ,
	B.3.2.	B.3.2.	<ul style="list-style-type: none"> XHB3.2.1. Describe e compara os climas en España, enumerando os factores e os elementos característicos. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA 3CCL CD 	90%	X												CL, EOE,
	B.3.3.	B.3.3.	<ul style="list-style-type: none"> XHB3.3.1. Representa e comenta climogramas específicos de cada clima. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL CD 	90%	X												CL, EOE, CA, TIC,
	B.3.4.	B.3.4.	<ul style="list-style-type: none"> XHB3.4.1. Comenta as características dos climas españois a partir dos seus climogramas representativos. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL CD 	80%	X												CL, EOE, CA, TIC,
	B.3.5.	B.3.5.	<ul style="list-style-type: none"> XHB3.5.1. Enumera os trazos dos tipos de tempo atmosférico reflectidos nas estacións climatolóxicas. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL CD 	80%	X												CL, EOE, CA, TIC,
	B.3.5.	B.3.5.	<ul style="list-style-type: none"> XHB3.5.2. Identifica e interpreta nun mapa do tempo os elementos que explican os tipos de tempo atmosférico. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL CD 	80%	X												CL, EOE, CA, TIC,
	B.3.6.	B.3.6.	<ul style="list-style-type: none"> XB33.6.1. Comenta un mapa do tempo de España distinguindo os elementos que explican o tipo de tempo característico da estación do ano correspondente. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL CD 	80%	X												CL, EOE, CA,
5	B.2.7.	B.2.7.	<ul style="list-style-type: none"> XHB2.7.1. Enumera e describe os elementos constitutivos dos tipos de solo de España. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL 	50%												X	CL, EOE,
	B.2.7.	B.2.7.	<ul style="list-style-type: none"> XHB2.7.2. Localiza nun mapa de España os tipos de solos peninsulares e insulares. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL CD 	50%											X	CL, TIC,	
	B3.8.	B3.8.	<ul style="list-style-type: none"> XHB3.8.1. Identifica nun mapa os dominios vexetais, e describe e comenta as súas características. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL CD 	90%	x												CL, EOE, CA, TIC,
	B.3.9.	B.3.9.	<ul style="list-style-type: none"> XHB3.9.1. Ante unha paisaxe natural, identifica as formacións vexetais que aparezan. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CA CD 	90%	X												CL, EOE, CA, TIC,
	B.3.9.	B.3.9.	<ul style="list-style-type: none"> XHB3.9.2. Analiza razoadamente unha cliserie. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA 	80%	X												CL, EOE, CA, TIC,

				<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD 														
6	B.4.1.	B.4.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB4.1.1. Explica a diversidade hídrica en España. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL ▪ CD 	80%	X												CL, EOE, CA, TIC,
	B.4.2.	B.4.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB4.2.1. Localiza nun mapa de España as principais cuncas fluviais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL ▪ CD 	100%	X												CL, EOE, CA, TIC,
	B.4.3.	B.4.3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB4.3.1. Relaciona os réximes hídricos dos cursos fluviais coas posibilidades de aproveitamento hídrico en España. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA 	60%	X												CL, EOE, CA, TIC, , PV
	B.4.4.	B.4.4.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB4.4.1. Localiza nun mapa as zonas húmidas españolas, e debate un aspecto de actualidade sobre este tema. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL ▪ CD 	70%									X				CL, EOE, CA, TIC,
	B.4.5.	B.4.5.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB4.5.1. Sitúa nun mapa da rede hidrográfica española os grandes encoros, e deduce consecuencias, analizando tamén as características climáticas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL ▪ CD 	50%	x									X			CL, EOE, CA, TIC, EMP,
	B.4.5.	B.4.5.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB4.5.2. Analiza e comenta gráficas e estatísticas que reflicten as épocas de seca en relación cun mapa de tipos de réximes fluviais dos ríos da Península Ibérica, e saca conclusións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL ▪ CD 	50%	x									X			CL, EOE, CA, TIC, EMP, EC, PV
	B.4.6.	B.4.6.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB4.6.1. Selecciona imaxes e novas xornalísticas que reflictan a desigualdade hídrica española e a súa interacción coas actividades humanas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL ▪ CD 	75%										X			CL, EOE, CA, TIC, EMP, EC, PV

2ª AVALIACIÓN

Tema/UD	Identif. contidos	Identif. Criterios Aval.	Estándares de aprendizaxe e Identificación	Competencias clave	Grao mínimo consec.	Instrumentos							Temas transv.	
						Prob.esc.	Prob.oral	Trab.ind	Trab.grup	Ca d Cla	Rú Bri ca	Obs.		
B.5.1.	B.5.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB5.1.1. Distingue as características dos grandes conxuntos paisaxísticos españois. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL ▪ CD 	90%	X									CL, EOE, CA, TIC,
B.5.1.	B.5.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB5.1.2. Localiza no mapa as paisaxes naturais españolas e identifica as súas características. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL ▪ CSC 	90%	X									CL, EOE, CA, TIC,
B.5.2.	B.5.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB5.2.1. Identifica e formula os problemas suscitados pola interacción entre persoa e natureza sobre as paisaxes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL ▪ CSC 	60%	x							X		CL, EOE, CA, TIC, EMP, EC, PV
B.5.2.	B.5.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB5.2.2. Analiza algún elemento lexislador correctivo da acción humana sobre a natureza. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA 	50%				X						TIC, EMP, EC, PV

			<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC 																			
B.5.3.	B.5.3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB5.3.1. Diferencia as paisaxes humanizadas das naturais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL 	100%	x														X	CL, EOE, CA, TIC,		
B.5.4.	B.5.4.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB5.4.1. Selecciona e analiza novas xornalísticas ou imaxes nas que se perciba a influencia do medio na actividade humana. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL ▪ CD 	60%															X	CL, EOE, CA, TIC,		
B.5.4.	B.5.4.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB5.4.2. Selecciona e analiza a partir de distintas fontes de información novas xornalísticas ou imaxes nas que se perciba a influencia das persoas sobre o medio. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL ▪ CD 	60%															X	CL, EOE, CA, TIC, EMP, EC, PV		
B.5.4.	B.5.4.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB5.4.3. Obtén e analiza a información que apareza nos medios de comunicación social referida á destrución do medio natural por parte do ser humano. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL ▪ CD 	60%															X	CL, EOE, CA, TIC, EMP, EC, PV		
7	B.5.5.	B.5.5.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB5.5.1. Diferencia as paisaxes naturais españolas a partir de fontes gráficas e comenta imaxes representativas de cada unha das variedades de paisaxes naturais localizadas en medios de comunicación social, internet ou outras fontes bibliográficas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL ▪ CD 	90%	X															CL, EOE, CA, TIC,	
	B.3.7.	B.3.7.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB3.7.1. Analiza como afecta a España o cambio climático. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL ▪ CD 	75%	X															CL, EOE, CA, TIC, EMP, EC, PV	
	B.3.7.	B.3.7.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB3.7.2. Extrae conclusións ambientais, utilizando gráficas e estatísticas que reflicten as chuvias torrenciais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL ▪ CD 	80%	X															CL, EOE, CA, TIC, EMP, EC, PV	
	B.6.1.	B.6.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB6.1.1. Utiliza as ferramentas de estudo da poboación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CD 	90%	X																CA, CL, TIC,
	B.6.2.	B.6.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB6.2.1. Comenta a pirámide actual de poboación española e compáraa con algunha dun período anterior ou de previsións futuras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL ▪ CD 	90%	X																CL, EOE, CA, TIC,
	B.6.2.	B.6.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB6.2.2. Distingue as pirámides de poboación na súa evolución histórica. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL ▪ CD 	90%	X																CL, EOE, CA, TIC,
	B.6.3.	B.6.3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB6.3.1. Aplica a teoría da transición demográfica ao caso español. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL ▪ CD 	75%	X																CL, EOE,
	B.6.3.	B.6.3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB6.3.2. Elixe datos e taxas demográficas que amosen a configuración da poboación dun territorio. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL ▪ CD 	80%	X																CL, EOE, CA, TIC,
8	B.6.4.	B.6.4.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB6.4.1. Comenta o mapa da densidade de poboación actual en España. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL ▪ CD 	90%	X																CL, EOE, CA, TIC,

B.6.5.	B.6.5.	<ul style="list-style-type: none"> XHB6.5.1. Explica os procesos migratorios antigos que afectan a España. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL CD 	80%	X														CL, EOE, CA, TIC,
B.6.5.	B.6.5.	<ul style="list-style-type: none"> XHB6.5.2. Identifica e analiza as migracións recentes. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL CD 	90%	X														CL, EOE, CA, TIC,
B.6.5.	B.6.5.	<ul style="list-style-type: none"> XHB6.5.3. Explica as relacións entre comunidades autónomas en relación coas migracións interiores. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL CD 	70%	X														CL, EOE, CA, TIC, EMP, EC, PV
B.6.6.	B.6.6.	<ul style="list-style-type: none"> XHB6.6.1. Compara e comenta a poboación das rexións que medran e as que diminúen a súa poboación. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL CD 	90%	X														CL, EOE, CA, TIC,
B.6.7.	B.6.7.	<ul style="list-style-type: none"> XHB6.7.1. Analiza un gráfico da estrutura da poboación española. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL CD 	90%	X														CL, EOE, CA, TIC,
B.6.8.	B.6.8.	<ul style="list-style-type: none"> XHB6.8.1. Resolve problemas de demografía referidos ao cálculo de taxas de poboación. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL CD 	100%	X														CL, EOE, CA, TIC,
B.6.9.	B.6.9.	<ul style="list-style-type: none"> XHB6.9.1. Selecciona e analiza información sobre as perspectivas de futuro da poboación española. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL CD 	80%							x								CL, EOE, CA, TIC, EMP, EC, PV
B.10.1.	B.10.1.	<ul style="list-style-type: none"> XHB10.1.1. Define cidade e achega exemplos. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL 	90%	X														CL, EOE,
B.10.2.	B.10.2.	<ul style="list-style-type: none"> XHB10.2.1. Analiza e explica o plano da cidade máis próxima ao lugar de residencia, ou a máis significativa. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL CD 	80%	X														CL, EOE, CA, TIC, EC, PV
B.10.3.	B.10.3.	<ul style="list-style-type: none"> XHB10.3.1. Identifica as características do proceso de urbanización. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL 	90%	X														CL, EOE, CA, TIC,
B.10.3.	B.10.3.	<ul style="list-style-type: none"> XHB10.3.2. Explica e propón exemplos de procesos de planificación urbana. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCL 	60%														x	CL, EOE, CA, TIC,
B.10.4.	B.10.4.	<ul style="list-style-type: none"> XHB10.4.1. Señala a influencia histórica no plano das cidades españolas. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL CD 	90%	X														CL, EOE, CA, TIC,
B.10.4.	B.10.4.	<ul style="list-style-type: none"> XHB10.4.2. Explica a morfoloxía urbana e sinala as partes dunha cidade sobre un plano desta. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA 	90%	X														CL, EOE, CA, TIC,
B.10.5.	B.10.5.	<ul style="list-style-type: none"> XHB10.5.1. Comenta unha paisaxe urbana a partir dunha fonte gráfica. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL CD 	90%	x							x							CL, EOE, CA, TIC,

B.10.5.	B.10.5.	<ul style="list-style-type: none"> XHB10.5.2. Selecciona e analiza imaxes que expliquen a morfoloxía e a estrutura urbana dunha cidade coñecida. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL CD 	80%	x								x	CL, EOE, CA, TIC, EMP,
B.10.6.	B.10.6.	<ul style="list-style-type: none"> XHB10.6.1. Explica a xerarquización urbana española. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL 	90%	X									CL, EOE, CA, TIC,
B.10.7.	B.10.7.	<ul style="list-style-type: none"> XHB10.7.1. Describe e analiza as influencias mutuas entre a cidade e o espazo que a rodea. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL 	90%	x								x	CL, EOE, CA, TIC,
B.10.8.	B.10.8.	<ul style="list-style-type: none"> XHB10.8.1. Selecciona e analiza novas xornalísticas que amosen a configuración e a problemática do sistema urbano español. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL CD 	80%									x	CL, EOE, CA, TIC, EMP,
B.7.1.	B.7.1.	<ul style="list-style-type: none"> XHB7.1.1. Identifica as actividades agropecuarias e forestais. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL CD 	100%	X									CL, EOE, CA, TIC,
B.7.1.	B.7.1.	<ul style="list-style-type: none"> XHB7.1.2. Diferencia as actividades do sector primario doutras actividades económicas. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CD 	100%	X									CL, EOE, CA, TIC,
B.7.2.	B.7.2.	<ul style="list-style-type: none"> XHB7.2.1. Sitúa nun mapa a distribución dos principais aproveitamentos agrarios. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL CD 	80%	x			x						CL, EOE, CA, TIC, EMP,
B.7.2.	B.7.2.	<ul style="list-style-type: none"> XHB7.2.2. Achega os aspectos do pasado histórico que incidiron nas estruturas agrarias españolas. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CCL 	90%	X									CL, EOE, CA, TIC,
B.7.3.	B.7.3.	<ul style="list-style-type: none"> XHB7.3.1. Selecciona e comenta imaxes que poñen de manifesto as características das paisaxes agrarias españolas. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL CD 	90%	x			x						CL, EOE, CA, TIC, EMP,
B.7.4.	B.7.4.	<ul style="list-style-type: none"> XHB7.4.1. Define historicamente, de forma sumaria, a estrutura da propiedade 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL CD 	100%	X									CL, EOE, CA, TIC,
B.7.5.	B.7.5.	<ul style="list-style-type: none"> XHB7.5.1. Identifica e analiza as características das paisaxes agrarias españolas. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL CD 	80%	X									CL, EOE, CA, TIC,
B.7.6.	B.7.6.	<ul style="list-style-type: none"> XHB7.6.1. Achega datos ou gráficos de aspectos estruturais que expliquen o dinamismo dun sector agrario dado. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL CD 	80%	X									CL, EOE, CA, TIC, EMP, EC, PV
B.7.6.	B.7.6.	<ul style="list-style-type: none"> XHB7.6.2. Comenta textos xornalísticos que expliquen a situación española na PAC. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	75%									x	CL, EOE, CA, TIC, EMP,
B.7.7.	B.7.7.	<ul style="list-style-type: none"> XHB7.7.1. Establece as características e as peculiaridades da actividade pesqueira española e galega. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL CD 	90%	X									CL, EOE, CA, TIC,
B.7.7.	B.7.7.	<ul style="list-style-type: none"> XHB7.7.2. Selecciona e analiza novas xornalísticas que tratan problemas pesqueiros e identifica a súa orixe. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA 	75%									x	CL, EOE, CA, TIC,

B.7.8.	B.7.8.	<ul style="list-style-type: none"> XHB7.8.1. Confecciona gráficos comparativos do peso específico no PIB das actividades agrarias, gandeiras, forestal e pesqueiras españolas fronte a outros sectores de actividade. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL CD 	90%														CL, EOE, CA, TIC,
--------	--------	--	---	-----	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	-------------------

3ª AVALIACIÓN

Tema/UD	Identif. contidos	Identif. Criterios Aval.	Estándares de aprendizaxe e Identificación	Competencias clave	Grao mínimo consec.	Instrumentos							Temas transv.					
						Prob.esc.	Prob.oral	Trab.ind	Trab.grup	Ca d Cla	Rú Bri ca	Obs.	CL, EOE, CA, TIC EMP, EC, PV					
11	B.8.1.	B.8.1.	<ul style="list-style-type: none"> XHB8.1.1. Selecciona e analiza información sobre os problemas e a configuración da industria española. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL CD 	80%	X												CL, EOE, CA, TIC,
	B.8.1.	B.8.1.	<ul style="list-style-type: none"> XHB8.1.2. Establece un eixe cronolóxico para explicar a evolución histórica da industrialización española. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CMCCT 	100%			X										CL, EOE, CA, TIC,
	B.8.1.	B.8.1.	<ul style="list-style-type: none"> XHB8.1.3. Selecciona e analiza imaxes que amosen a evolución histórica da industria española nunha zona concreta ou dun sector concreto. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CD 	75%	x		X										CL, EOE, CA, TIC,
	B.8.2.	B.8.2.	<ul style="list-style-type: none"> XHB8.2.1. Relaciona o nacemento da industria e a localización de fontes de enerxía e materias primas en España. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL CDC 	90%	X												CL, EOE, CA, TIC,
	B.8.3.	B.8.3.	<ul style="list-style-type: none"> XHB8.3.1. Enumera as características da industria española e as súas diferenzas rexionais. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL CD 	90%	X												CL, EOE, CA, TIC,
	B.8.3.	B.8.3.	<ul style="list-style-type: none"> XHB8.3.2. Confecciona e analiza gráficas e estatísticas que expliquen as producións industriais. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL CD 	90%			X										CL, EOE, CA, TIC, EMP,
	B.8.4.	B.8.4.	<ul style="list-style-type: none"> XHB8.4.1. Analiza e comenta paisaxes de espazos industriais. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL CD 	90%	X												CL, EOE, CA, TIC,
	B.8.5.	B.8.5.	<ul style="list-style-type: none"> XHB8.5.1. Sinala nun mapa os asentamentos industriais máis importantes, distinguindo entre os sectores industriais. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CAA 	90%	x		X										CL, EOE, CA, TIC,
	B.8.5.	B.8.5.	<ul style="list-style-type: none"> XHB8.5.2. Localiza e describe as rexións industriais e os eixes de desenvolvemento industrial. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CAA CD 	90%	X												CL, EOE, CA, TIC,
	B.8.5.	B.8.5.	<ul style="list-style-type: none"> XHB8.5.3. Describe os eixes ou focos de desenvolvemento industrial, e as súas perspectivas de futuro. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL CD 	90%	X												CL, EOE, CA, TIC,
B.8.6.	B.8.6.	<ul style="list-style-type: none"> XHB8.6.1. Describe as políticas industriais da Unión Europea e a súa influencia nas españolas. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA 	80%	X												CL, EOE, CA, TIC,	

				<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD 																
12	B.9.1.	B.9.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB9.1.1. Identifica as características do sector terciario español. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL ▪ CD 	90%	X													CL, EOE, CA, TIC,	
	B.9.2.	B.9.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB9.2.1. Explica a incidencia do sector servizos para a economía española. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL ▪ CD 	90%	X													CL, EOE, CA, TIC,	
	B.9.3.	B.9.3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB9.3.1. Describe como se articulan os medios de comunicación máis importantes de España (ferrocarrís, estradas, portos e aeroportos). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL ▪ CD 	80%	X													CL, EOE, CA, TIC, EMP,	
	B.9.3.	B.9.3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB9.3.2. Comenta sobre un mapa de transportes a transcendencia que este sector ten para articular o territorio. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL ▪ CD 	90%	X													CL, EOE, CA, TIC,	
	B.9.3.	B.9.3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB9.3.3. Describe e analiza mapas que reflectan un sistema de transporte determinado. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL ▪ CD 	80%	X													CL, EOE, CA, TIC,	
	B.9.3.	B.9.3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB9.3.4. Distingue nun mapa os principais nodos de transporte español. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL ▪ CD 	90%	X													CL, EOE, CA, TIC,	
	B.9.3.	B.9.3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB9.3.5. Resolve problemas formulados nun caso específico sobre vías de comunicación no noso país. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL ▪ CD 	75%							x							CL, EOE, CA, TIC,	
	B.9.4.	B.9.4.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB9.4.1. Comenta gráficas e estatísticas que expliquen o desenvolvemento comercial. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL ▪ CD 	80%	X													CL, EOE, CA, TIC,	
	B.9.5.	B.9.5.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB9.5.1. Analiza e explica as desigualdades do espazo turístico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL ▪ CD 	90%	X													CL, EOE, CA, TIC,	
	B.9.6.	B.9.6.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB9.6.1. Comenta gráficas e estatísticas que expliquen o desenvolvemento turístico español. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL ▪ CD 	90%	X													CL, EOE, CA, TIC,	
	B.9.6.	B.9.6.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB9.6.2. Explica como articulan o territorio outras actividades terciarias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL ▪ CD 	90%	X													CL, EOE, CA, TIC,	
	B.9.6.	B.9.6.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB9.6.3. Analiza e comenta imaxes do espazo destinado a transportes, comercial ou outras actividades do sector servizos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL ▪ CD 	90%	x											x		CL, EOE, CA, TIC,	
	B.9.7.	B.9.7.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB9.7.1. Confecciona esquemas para analizar a influencia do sector servizos na economía e no emprego en España, a partir de imaxes que reflectan o seu impacto nunha paisaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA 	80%								x							CL, EOE, CA, TIC,

				<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CD ▪ CSC 															
12	B.11.1.	B.11.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB11.1.1. Localiza e explica nun mapa a organización territorial española, partindo do concello e da comunidade autónoma. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL ▪ CD 	90%	X												CL, EOE, CA, TIC,	
	B.11.2.	B.11.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB11.2.1. Explica a ordenación territorial española a partir de mapas históricos e actuais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL ▪ CD 	80%	x			x									CL, EOE, CA, TIC,	
	B.11.2.	B.11.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB11.2.2. Caracteriza a ordenación territorial establecida pola Constitución de 1978. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL ▪ CD 	100%	X												CL, EOE, CA, TIC,	
	B.6.10.	B.6.10.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB6.10.1. Presenta e defende información sobre a poboación española salientando os aspectos máis significativos, utilizando gráficos, mapas, pirámides, etc., nunha presentación informática ou en exposicións en directo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL ▪ CD 	90%	x											x	CL, EOE, CA, TIC,	
	B.11.2.	B.11.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB11.2.3. Compara a ordenación territorial actual e a da primeira metade do século XX. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL ▪ CD 	75%												x	CL, EOE, CA, TIC, EMP, EC, PV	
	B.11.2.	B.11.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB11.2.4. Distingue e enumera as comunidades autónomas, as principais cidades en cada unha e os países fronteirizos de España. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL ▪ CD 	100%	X												CL, EOE, CA, TIC,	
	B.11.3.	B.11.3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB11.3.1. Enumera os desequilibrios e os contrastes territoriais existentes na organización territorial española. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL 	75%	X												CL, EOE, CA, TIC,	
	B.11.4.	B.11.4.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB11.4.1. Explica as políticas territoriais que practican as comunidades autónomas en aspectos concretos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL 	75%	X												CL, EOE, CA, TIC,	
	B.11.5.	B.11.5.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB11.5.1. Distingue os símbolos que diferencian as comunidades autónomas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL 	50%													x	CL, EOE, CA, TIC,
13	B.11.5.	B.11.5.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB11.5.2. Explica razoadamente os trazos esenciais das políticas territoriais autonómicas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CCL 	90%	X													CL, EOE, CA, TIC,
	B.12.1.	B.12.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB12.1.1. Localiza nun mapa as grandes áreas xeoeconómicas e sinala aquelas coas que España ten máis relación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL ▪ CD 	80%	X													CL, EOE, CA, TIC,
	B.12.1.	B.12.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB12.1.2. Identifica aspectos salientables de España na situación mundial. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL ▪ CD 	80%	x												x	CL, EOE, CA, TIC,
14	B.12.1.	B.12.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XHB12.1.3. Localiza a situación española entre as grandes áreas xeoeconómicas mundiais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CAA ▪ CCL ▪ CD 	75%	X													CL, EOE, CA, TIC,

B.12.2.	B.12.2.	<ul style="list-style-type: none"> XHB12.2.1. Explica a posición de España na Unión Europea. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL 	90%	X														CL, EOE, CA, TIC,
B.12.3.	B.12.3.	<ul style="list-style-type: none"> XHB12.3.1. Extrae conclusións das medidas que a Unión Europea toma en política rexional e de cohesión territorial que afectan a España. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL 	75%	X														CL, EOE, CA, TIC,
B.12.3.	B.12.3.	<ul style="list-style-type: none"> XHB12.3.2. Comenta novas xornalísticas ou textos que explican a posición de España na Unión Europea. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL CD 	90%	x													x	CL, EOE, CA, TIC,
B.12.4.	B.12.4.	<ul style="list-style-type: none"> XHB12.4.1. Identifica e describe os trazos da globalización con exemplificacións que afecten a España. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL CSC 	100%	X														CL, EOE, CA, TIC,
B.12.5.	B.12.5.	<ul style="list-style-type: none"> XHB12.5.1. Confecciona cadros comparativos da aplicación a casos concretos dos conceptos de mundialización e de diversidade territorial. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL CD 	90%	x													x	CL, EOE, CA, TIC,
B.12.6.	B.12.6.	<ul style="list-style-type: none"> XHB12.6.1. Explica as repercusións da inclusión de España en espazos xeopolíticos e socioeconómicos continentais e mundiais a partir de distintas fontes de información xeográfica. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CCL CD 	90%	X														CL, EOE, CA, TIC,

5.9 INTRODUCCIÓN Á CULTURA VISUAL 1º BAC

1ª AVALIACIÓN.

Tema/UD	Identif. contidos	Identif. Criterios Aval.	Estándares de aprendizaxe e Identificación	Competencias clave	Grao mínimo consec.	Instrumentos							Temas transv. CL, EOE, CA, TIC EMP, EC, PV
						Prob.esc.	Prob.oral	Trab.ind	Trab.grup	Ca d Cla	Rú Bri ca	Obs.	
1	B.1.1.	B.1.1.	ICV B.1.1. Analiza o sentido da definición de Cultura Visual segundo Nikolas Mirkoef.	CCL-CCEC-CAA	70%	x				x		x	CL, EOE, EMP
	B.1.2.	B.1.2.	· ICV B.1.2. Aplica estratexias críticas para o determinar as diferentes realidades visuais no seu entorno máis inmediato.	CCL-CCEC	70%	x				x		x	CL, EOE, CA,
	B.1.3.	B.1.3.	· ICV B.1.3. Coñece e distingue a funcións ou funcións dunha imaxe ou mensaxe visual.	CCL-CSC	70%	x				x		x	EOE
	B.1.4.	B.1.4.	· ICV B.1.4. Identifica os distintos elementos da linguaxe visual. Analiza desde unha perspectiva crítica o uso expresivo dos distintos elementos da linguaxe visual.	CCL-CMCCT	70%							x	EC,
	B.1.5.	B.1.5.	· ICV B.1.5. Coñece os trazos da Sociedade Mediatizada Analiza desde unha perspectiva crítica os estereotipos visuais na cultura visual contemporánea.	CCL-CSC-CAA	70%							x	EC,

2ª AVALIACIÓN

Tema/UD	Identif. contidos	Identif. Criterios Aval.	Estándares de aprendizaxe e Identificación	Competencias clave	Grao mínimo consec.	Instrumentos							Temas transv. CL, EOE., CA, TIC, EMP, EC, PV
						Prob.esc.	Prob.oral	Trab.ind	Trab.grup	Ca d Cla	Rú Bri ca	Obs.	
2	B.2.1.	B.2.1.	ICV B.2.1. Coñece as características da imaxe fotográfica.	· CCEC-CD	70%	x				x			CL, EOE, EMP, EC,
	B.2.2.	B.2.2.	ICV B.2.2. Aplica procedementos básicos de manexo dos sistemas de captación fotográfica.	CCEC-CAA	70%	x						x	CL, EOE, EMP, EC,
	B.2.3.	B.2.3.	ICV B.2.3. Analiza imaxes fotográficas según a súa composición e encuadre. Coñece o significado expresivo e funcional de distintas imaxes fotográficas	· CCEC-CD	70%	x						x	CL, EOE, EMP, EC,
	B.2.4.	B.2.4.	ICV B.2.4. Coñece e reconece distintos estilos, autores e obras da historia da fotografía.	· CCEC-CL	70%	x			x	x		x	CL, EOE, CA, EC, PV
	B.2.5..	B.2.5..	- ICV B.2.5. Aplica diferentes técnicas dixital no tratamento da imaxe fotográfica.	CCEC-CAA-CD-CSI	70%	x				x		x	CL, EOE, EC,

3ª AVALIACIÓN

Tema/UD	Identif. contidos	Identif. Criterios Aval.	Estándares de aprendizaxe e Identificación	Competencias clave	Grao mínimo consec.	Instrumentos							Temas transv. CL, EOE, CA, TIC EMP, EC, PV
						Prob.esc.	Prob.oral	Trab.ind	Trab.grup	Ca d Cla	Rú Bri ca	Obs.	
3	B.3.1.	B.3.1.	· Coñece os trazos distintivos dos diferentes medios visuais non fotográficos.	CCL-CAA-CSC	70%	x							CL, EOE, EMP,
	B.3.2.	B.3.2.	- Identifica e analiza os elementos expresivos e estéticos utilizados nas producións audiovisuais: película cinematográfica, programa de televisión, entre outros. - Elabora unha pequena produción audiovisual propia ou apropiada.	CCEC-CD-CAA-CSI	70%	x				x		x	CL, EOE, EMP, EC, PV
	B.3.3.	B.3.3.	· Identifica e analiza os elementos expresivos e estéticos utilizados na imaxe publicitaria.	CCL-CAA-CSC	70%	x				x			CL, EOE, EMP,
	B.3.4.	B.3.4.	Coñece e usa as potencialidades das ferramentas de presentación dixital dun xeito efectivo. Realiza unha presentación oral sobre unha realidade visual derivada do contexto da internet e das TIC	CCL-CD-CAA-CCEC-CSI	70%	x							CL, EOE., EMP, EC, PV

6. METODOLOXÍA

Aspectos xerais

Posibles aspectos:

1. Os centros docentes elaborarán as súas propostas pedagóxicas para esta etapa desde a consideración da atención á diversidade e do acceso de todo o alumnado á educación común.

Así mesmo, arbitrarán métodos que teñan en conta os diferentes ritmos de aprendizaxe, favorezan a capacidade de aprender por si mesmos e promovan a aprendizaxe en equipo.

De conformidade co establecido no artigo 26.3 da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, a consellería con competencias en materia de educación establecerá as condicións que permitan que, nos primeiros cursos da etapa, o profesorado coa debida cualificación imparta máis dunha materia ao mesmo grupo de alumnos e de alumnas.

2. A metodoloxía didáctica neste etapa será nomeadamente activa e participativa, favorecendo o traballo individual e o cooperativo do alumnado, así como o logro dos obxectivos e das competencias correspondentes.

3. Procurarase o traballo en equipo do profesorado co obxecto de proporcionar un enfoque multidisciplinar do proceso educativo, garantindo a coordinación de todos os membros do equipo docente de cada grupo.

4. No proxecto educativo e nas programacións didácticas fixaranse as estratexias que desenvolverá o profesorado para alcanzar os estándares de aprendizaxe avaliados previstos en cada materia e, de ser o caso, en cada ámbito, así como a adquisición das competencias.

5. A intervención educativa debe ter en conta como principio a diversidade do alumnado, entendendo que deste xeito se garante o desenvolvemento de todos/as os/as alumnos/as e máis unha atención personalizada en función das necesidades de cadaquén. Os mecanismos de reforzo, que se deberán pór en práctica tan pronto como se detecten dificultades de aprendizaxe, poderán ser tanto organizativos como curriculares.

6. Prestarase unha atención especial á adquisición e ao desenvolvemento das competencias, e fomentarse a correcta expresión oral e escrita, e o uso das matemáticas. De acordo co disposto no artigo 24.6 da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, a comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, as tecnoloxías da información e a comunicación, o emprendemento e a educación cívica e constitucional traballarase en todas as materias.

7. Coa finalidade de promover a comprensión de lectura e de uso da información, dedicarse un tempo á lectura na práctica docente de todas as materias.

8. Promoverase a integración e o uso das tecnoloxías da información e da comunicación na aula, como recurso metodolóxico eficaz para desenvolver as tarefas de ensino e aprendizaxe.

9. Para unha adquisición eficaz das competencias e a súa integración efectiva no currículo, deberán deseñarse actividades de aprendizaxe integradas que lle permitan ao alumnado avanzar cara aos resultados de aprendizaxe de máis dunha competencia ao mesmo tempo. Para isto, aproveitaranse as posibilidades que ofrecen as metodoloxías de proxectos, entre outras, así como os recursos e as actividades da biblioteca escolar.

10. Os centros docentes impartirán de xeito integrado o currículo de todas as linguas da súa oferta educativa, co fin de favorecer que todos os coñecementos e as experiencias lingüísticas do alumnado contribúan ao desenvolvemento da súa competencia comunicativa plurilingüe. No proxecto lingüístico do centro concretaranse as medidas tomadas para a implantación do currículo integrado das linguas. Estas medidas incluírán, polo menos, acordos sobre criterios metodolóxicos básicos de actuación en todas as linguas, acordos sobre a terminoloxía que se vaia empregar, e o

tratamento que se lles dará aos contidos, aos criterios de avaliación e aos estándares de aprendizaxe similares en cada materia lingüística, de xeito que se evite a repetición dos aspectos comúns á aprendizaxe de calquera lingua.

De conformidade co establecido no artigo 26.6 da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, estableceranse medidas de flexibilización e alternativas metodolóxicas na ensinanza e avaliación da lingua estranxeira para o alumnado con discapacidade, en especial para aquel que presenta dificultades na súa expresión oral. Estas adaptacións en ningún caso se terán en conta para minorar as cualificacións obtidas.

6.1 Estratexias metodolóxicas

- 1.- Aula virtual do centro (xeacronos).
- 2.- Caderno do alumno/a, axeitadamente presentado con índice, numeración, enunciados dos exercicios...
- 3.- Material escrito complementario: fichas, exercicios, textos, mapas...
- 4.- Elementos TIC como medio de coñecemento e como obxectivo para ser integrado na práctica diaria de ensino aprendizaxe, con especial intensidade nesta materia de 1º de ESO, no que está implantado o proxecto ABALAR.

A este respecto, con independencia dos recursos proporcionados polo proxecto ABALAR, o centro conta con pizarras dixitais e dúas aulas de informática, se ben suxeitas a un grande uso polo que a súa dispoñibilidade para a materia é limitada.

- 5.-Potenciarase a utilización da Biblioteca para favorecer os hábitos de lectura e a busca de información complementaria e ampliación de coñecementos.
- 6.-Memorización comprensiva.
- 7.- Elaboración de sínteses.

Secuenciación habitual de traballo na aula

Posible secuencia:

Motivación:

- Presentación actividade con mapas, gráficos, textos, fotos, etc.

Información do profesor/a:

- Información básica para todo o alumnado
- Información complementaria para reforzo e apoio
- Información complementaria para afondamento e ampliación

Traballo persoal

- Lectura e comprensión de textos
- Análise de documentos, pequenas investigación, etc.
- Resposta a preguntas
- Resolución de problemas
- Comentario de documentos, mapas, imaxes, etc.

Elaboración de mapas, gráficas, sínteses, mapas conceptuais.

Memorización comprensiva

6.2 Outras decisións metodolóxicas

1.- Agrupamentos

A observación dos alumnos condicionará a creación de agrupamentos se son considerados oportunos para a mellora do proceso de ensino de aprendizaxe

2. Tempos

En principio, seguiremos a temporalización estipulada na programación pero modificarase cando o esixa a práctica docente, atendendo ás necesidades e a evolución dos diferentes grupos.

3. Espazos

As aulas poden ter nos primeiros cursos da ESO, rapaces con acis, con problemas de mobilidade, hiperactivos... para eles aínda que estarán no mesmo espazo, teremos uns materiais e actitudes diferentes. A materia de TIC e Arte solen ter un espazo non habitual, e dicir os alumnos desprázanse fora da aula de referencia.

4. Materiais

1.- Aula virtual do centro (xeacronos).

2.- Caderno do alumno/a, axeitadamente presentado con índice, numeración, enunciados dos exercicios...

3.- Material escrito complementario: fichas, exercicios, mapas...

4.- Elementos TIC como medio de coñecemento e como obxectivo para ser integrado na práctica diaria de ensino aprendizaxe, con especial intensidade nesta materia de 1º de ESO, no que está implantado o proxecto ABALAR.

A este respecto, con independencia dos recursos proporcionados polo proxecto ABALAR, o centro conta con pizarras dixitais e dúas aulas de informática, se ben suxeitas a un grande uso polo que a súa dispoñibilidade para a materia é limitada, polo que o uso será para todos os cursos. **Enlaces web**, contidos de reforzo, ampliación, a ferramentas TIC..., .

5.-Potenciarase a utilización da Biblioteca para favorecer os hábitos de lectura e a busca de información complementaria e ampliación de coñecementos.

6.- Libro de texto

7.- Animacións e liñas do tempo para ilustrar visualmente ou facilitar o entendemento de procesos como o desenvolvemento cronolóxico dun xénero literario no seu contexto histórico-cultural.

5. Recursos didácticos

1º de ESO:

Aula virtual do centro (Materiais Edixgal e xeacronos).

2º de ESO:

Materiais Edixgal e Libro de texto (Ed. SM)

3º de ESO:

O libro de texto (editorial ANAYA)

4º ESO:

Libro de texto (Ed. SM)

1º de BAC:

O libro de texto (editorial SM).

2º BAC Historia:

Libro de texto (Ed. Baia)

2º BAC Xeografía:
Libro de texto (Ed. ANAYA)

- 1.- Aula de informática do IES
- 2.- Pizarra dixital
- 3.- Material escrito (como complemento ao que se poda colgar na rede): artigos, textos, gráficos, etc...

7. AVALIACIÓN

A LOMCE sinala que a avaliación dos procesos de aprendizaxe debe ser en todas as materias **continua, formativa e reguladora, en Historia consideramos que a continuidade as veces non é posible pola temática, aínda que si a nota media nas diversas avaliacións terase en conta.** O enfoque competencias integra un coñecemento de base conceptual: conceptos, principios, teorías, datos e feitos(saber); un coñecemento relativo ás destrezas, referidas tanto á acción física como á mental (saber facer) ; e un conxunto de actitudes e valores de gran influencia social e cultural(saber ser). Este enfoque supón que a avaliación final do curso deberá medir o grao de dominio das competencias, o que implica:

- A elección de estratexias e instrumentos para avaliar ao alumnado de acordo coa súa capacidade na **resolución de problemas** que simulen contextos reais, mobilizando os seus coñecementos, destrezas e actitudes.
- A **integración da avaliación de competencias coa avaliación dos contidos**, na medida en que ser competente supón a mobilización de coñecementos e actitudes para dar resposta ás situacións plantexadas .É dicir, dotar de funcionalidade ós aprendizaxes .
- Medidas de atención á diversidade.
- Utilizar os **niveles de desempeño** das competencias a través de **indicadores de logro**, tendo en conta o principio **procedementos e ferramentas de avaliación variados** para facilitar a avaliación do alumnado como parte integral e de mellora do proceso de aprendizaxe.
- Incorporar estratexias que permitan a participación do alumnado na avaliación dos seus logros, como a **autoavaliación** ou a **avaliación entre iguais** .

Os **referentes** para a comprobación do grao de adquisición das competencias e o logro dos obxectivos da etapa nas avaliacións continua e final da materia de Xeografía e Historia serán os **criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe avaliáveis** .

Os **referentes** para a comprobación do grao de adquisición das competencias e o logro dos obxectivos da etapa nas avaliacións e final da materia de Historia,serán os **criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe avaliáveis**.

7.1 Avaliación inicial

7.1.1 Procedementos de avaliación inicial

A avaliación, continua e individualizada, comeza ao inicio do proceso educativo, cara ao final de setembro. Para iso considerase necesaria unha avaliación inicial de cada alumno/a: dos seus coñecementos previos, actitudes e capacidades. Desta maneira, obteremos información sobre a súa situación actual e poderemos adecuar o proceso de ensino-aprendizaxe ás súas posibilidades.Realizarase nos primeiros días de clase e nas presentacións das unidades didácticas.

En 1º da ESO esta avaliación permitirá a confección de Grupos Específicos , de ACIS e Grupos de Reforzo se fose necesario.

En2º, 3º e 4º da ESO esta avaliación permitirá coñecer os coñecementos previos da materia, para poder actuar en consecuencia.

En 1º de Bacharelato HMC esta avaliación permitirá coñecer o grao de coñecemento adquirido no curso anterior, por outra banda neste curso recibimos alumnos doutros centros da comarca e debemos adecuar os coñecementos adquiridos e que sexan do mesmo nivel.

En 2º de BAC avaliación permitirá coñecer os coñecementos previos da materia, para poder actuar en consecuencia.

En 1º de ESO e dado a transcendencias destas probas para a confección de ACIS ou Grupos Específicos. Tras a sesión da Avaliación Inicial, o titor e a Dirección, se procede, serán os encargados de comunicar ás familias os resultados e as pertinentes medidas correctoras no caso de que a avaliación inicial fose negativa.

Nos outros cursos, o profesor informará ao alumno e as familias das deficiencias detectadas no caso de que aparezan e ofrecerá diferentes procedementos para permitir que se emenden esas deficiencias, facilitando as actividades de reforzo pertinentes.

O profesor procurará, a través do diálogo e do coñecemento do alumno, o compromiso do alumno e a súa participación activa no proceso autoavaliador,.

7.1.2 Acreditación de coñecementos previos (2ºBac) [Se procede]

Que procedemento se seguirá? (Marcar cunha cruz)

- a) Matrícula como pendente X
- b) Proba

De optar pola PROBA

- a) Que tipo de proba?
- b) Como se avaliará?

7.2 Procedemento avaliación continua. Criterios de cualificación.

Para ESO

PORCENTAXE	INSTRUMENTO
• 80% da cualificación	<p>Proba escrita sobre contidos e/ou competencias (mínimo unha por avaliación) .</p> <p>Para que unha proba escrita exame faga media co resto das da avaliación debe acadarse unha cualificación mínima de 3 puntos. De non ser o caso, considerase avaliación non superada.</p> <p>A ortografía será tida en conta, tanto no traballo diario como nos exames, podendo supoñer neste último caso ata 1 punto menos na cualificación.</p> <p>Considerarase de especial gravidade o feito de copiar ou realizar calquera trampa nas probas, de tal maneira que o alumno será sancionado cunha falta disciplinaria grave e terá un 0 na proba, debendo recuperala na proba final ordinaria</p>
• 20% da cualificación	<p>Traballo diario con resultados recollidos no caderno do profesor/a relativo a:</p> <p>Exercicios na aula/casa e apuntamentos recollidos no caderno do alumno. A falta de entrega do caderno do alumno nos prazos e condicións previstas para cada avaliación suporá o suspenso da materia aínda que a calificación dos exames permitise aprobala.</p> <p>Probas orais sobre cuestións relativas a contidos/competencias previamente traballados.</p> <p>Traballos individuais ou grupais</p> <p>Asistencia continua e actitude na aula.</p>

Cualificación ordinaria: A nota final será a media das cualificacións obtidas en todas e cada unha das tres avaliacións, sempre e cando teña todas as avaliacións superadas. De non ser o caso, o alumno deberá presentarse á proba final ordinaria.

Para 1º de Bac HMC

PORCENTAXE	INSTRUMENTO
· 80% da cualificación	<p>· Probas escritas con preguntas de teoría, conceptualización e análise de fontes históricas</p> <p>Para que unha proba escrita exame faga media co resto das da avaliación debe acadarse unha cualificación mínima de 3 puntos. De non ser o caso, considerase avaliación non superada.</p> <p>· A ortografía será tida en conta, tanto no traballo diario como nos exames, podendo supoñer neste último caso ata 1 punto menos na cualificación.</p> <p>Considerarase de especial gravidade o feito de copiar ou realizar calquera trampa nas probas, de tal maneira que o alumno será sancionado cunha falta disciplinaria grave e terá un 0 na proba sen poder optar a realizar ningunha recuperación máis que a proba sinalada no para a recuperación de avaliacións parciais na avaliación ordinaria.</p>
· 20% da cualificación	<p>· Observación do traballo diário, con resultados recollidos no caderno do profesor/a:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Exercicios na aula/casa (con especial presenza dos comentarios de texto e composición de texto histórico a partir de diversas fontes e empregando distintos soportes) - Probas orais - Traballos de diversa índole empregando soporte TIC

Cualificación ordinaria: A nota final será a media das cualificacións obtidas en todas e cada unha das tres avaliacións, sempre e cando teña todas as avaliacións superadas. De non ser o caso, o alumno deberá presentarse á proba final ordinaria.

Para 2º de Bac (Todas as materias)

PORCENTAXE	INSTRUMENTO
· 80% da cualificación	<p>· Probas escritas con preguntas de teoría, conceptualización e análise de documentos de diversa índole</p> <p>Para que unha proba escrita exame faga media co resto das da avaliación debe acadarse unha cualificación mínima de 3 puntos. De non ser o caso, considerase avaliación non superada.</p> <p>· A ortografía será tida en conta, tanto no traballo diario como nos exames, podendo supoñer neste último caso ata 1 punto menos na cualificación.</p> <p>Considerarase de especial gravidade o feito de copiar ou realizar calquera trampa nas probas, de tal maneira que o alumno será sancionado cunha falta disciplinaria grave e terá un 0 na proba sen poder optar a realizar ningunha recuperación máis que a proba sinalada no para a recuperación de avaliacións parciais na avaliación ordinaria.</p>

<p>· 20% da cualificación</p>	<p>· Observación do traballo diário, con resultados recollidos no caderno do profesor/a:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Exercicios na aula/casa (con especial presenza dos comentarios de texto e composición de texto histórico a partir de diversas fontes e empregando distintos soportes) - Probas orais - Traballos de diversa índole empregando soporte TIC
<p>Cualificación ordinaria: A nota final será a media das cualificacións obtidas en todas e cada unha das tres avaliacións, sempre e cando teña todas as avaliacións superadas. De non ser o caso, o alumno deberá presentarse á proba final ordinaria.</p>	

Que aspectos se van a valorar dentro da observación do traballo na aula?

Caderno de traballo do alumno e/ou traballos de obrigada realización presentados ó longo do curso.: ata o 10%

En caso de alumnos de 1º, 2º e 3º de ESO que non presenten o caderno en tempo e forma para a revisión do mesmo por parte do profesorado, obterán na avaliación a cualificación de suspenso.

En caso de non presentar un traballo en tempo e forma, a cualificación neste apartado nunca será superior a 0.5 puntos, obtendo 0 puntos se só tiveran que realizar 1 ó longo da avaliación

Cuestións orais referidas a contidos/competencias previamente traballadas na aula: 5%. No caso de non responder 2 ou facelo erróneamente, a cualificación neste apartado será de 0 puntos.

Asistencia, puntualidade e comportamento acorde as Normas de Convivencia do Centro ; 5%. No caso de rexistrarse 1 falta de asistencia inxustificada ou inxustificable; no caso de retrasarse 2 veces, ou de ter unha falta de orde ou outro tipo de amonestación das que constan nas Normas de Convivencia no centro, a cualificación neste apartado será de 0 puntos.

Como se recupera unha proba non superada?

Se a nota da proba non superada é igual ou superior a 3 puntos, farase media co seguinte exame; de ser inferior a 3 puntos, o profesorado, para os casos que estime oportuno e que comunicará aos alumnos/as afectados/as, poderá incluír preguntas de recuperación en futuras probas ou un exame de recuperación.

Como se recupera unha avaliación non superada?

Na proba de avaliación final ordinaria a final de curso.

7.3 Procedemento de avaliación final

Quen debe ir á avaliación final?

Quen tivera como mínimo unha cualificación non superior a 4 nalgunha avaliacións. De xeito excepcional, quedará eximido de presentarse a esta avaliación quen cumpla todos e cada un dos seguintes requisitos:

1. Que teña unha única avaliación suspensa cunha cualificación de 4.
2. Que a suma das notas medias das probas escritas de todas e cada unha das avaliacións sexa igual ou superior a 15 puntos.

3. Que presentase en tempo e forma todos e cada un dos traballos/actividades propostos.
4. Que non recibise nin amonestación verbal, expulsión temporal da aula, falta de orde, parte de expulsión á aula de convivencia, ou apercibimento de conducta incorrecta.
5. Que se observe una traxectoria positiva e interese pola materia.

En que consistirá a proba ?

Proba escrita organizada por bloques independentes de contidos; cada un deles relativo á/ás avaliación/-s pendentes de superar.

Que estándares se van avaliar? Avaliación pendentes, todos, ...

Todos os estándares recollidos no apartado 5, dando maior importancia a aqueles que teñan un grao mínimo de consecución superior ao 50%.

Como se elabora a cualificación final. Ponderación, redondeos, etc?

A cualificación final será o resultado da media de todas e cada unha das avaliacións pendentes de recuperar xunto coas aprobadas, sempre e cando obteña unha cualificación igual ou superior a 4 en todos e cada un dos bloques dos que teña que examinarse. De non ser así, considerase que a materia non está superada, e polo tanto deberá presentarse á proba final extraordinaria.

Para establecer a nota de todas e cada unha das avaliacións afectadas, aplicaranse as baremacións e porcentaxes establecidas no procedemento de avaliación continua.

Poderán optar ó redondeo hacia arriba da nota que cumpla todos e cada un dos seguintes requisitos:

1. Decimais iguais ou superiores a 75
2. Que presentase en tempo e forma todos e cada un dos traballos/actividades propostos.
3. Que non recibise nin amonestación verbal, expulsión temporal da aula, falta de orde, parte de expulsión á aula de convivencia, ou apercibimento de conduta incorrecta.
4. Que se observe una traxectoria positiva e interese pola materia.

Que criterios segue o centro para a promoción?

7.4 Procedemento de avaliación extraordinaria

Que tipo de proba se vai aplicar, número de preguntas, valoración de cada unha delas, etc.

PROCEDEMENTOS	INSTRUMENTOS
Proba escrita	Unha proba escrita sobre os contidos xerais da materia con cuestións referidas aos criterios mínimos esixibles (iguais ou superiores ó 50%) para unha avaliación positiva.

En que consistirá a proba ?

Proba escrita organizada por bloques independentes de contidos; cada un deles relativo ós contidos e competencias traballadas en todas e cada unha das 3 avaliacións ó longo do curso.

Como se cualifica, redondeos, etc?

A cualificación final será o resultado da media de todos e cada un dos 3 bloques sempre e cando obtivera unha cualificación igual ou superior a 4 en todos e cada un deles. De non ser así, considérase que a materia non está superada.

Poderán optar ó redondeo hacia arriba da nota que cumpla todos e cada un dos seguintes requisitos:

1. Decimais iguais ou superiores a 75
2. Que presentase en tempo e forma todos e cada un dos traballos/actividades propostos.
3. Que non recibise nin amonestación verbal, expulsión temporal da aula, falta de orde, parte de expulsión á aula de convivencia, ou apercibimento de conduta incorrecta.
4. Que se observe una traxectoria positiva e interese pola materia.

7.5 Procedemento de recuperación e avaliación de pendentes

Como se fará o seguimento: clases de recuperación, traballos, reunións de seguimento, etc?

Os traballos entregaranse en xaneiro e en maio, coincidindo cos exames fixados polo Centro.

Como se avalía? (Avaliacións parciais, avaliación final, cualificación de traballos realizados, etc.)

a) Das materias pendentes de cursos anteriores

Plan de traballo

O alumnado coa materia pendente de CCSS de ESO recibirá un caderno de traballo coa teoría e exercicios para ir realizando ao longo do curso en función das datas indicadas polo profesorado e/ou pola xefatura do Departamento.

No caso de alumnos de 1º de BAC, realizará unha serie de actividades e fará as probas escritas relacionadas cos traballos feitos.

Procedementos e instrumentos de avaliación

PROCEDEMENTOS	INSTRUMENTOS
Probas escritas (80% da cualificación)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Desenvolvemento dun tema ✓ Resolución de exercicios ✓ Mapas ✓ Resposta a preguntas ou cuestións
Traballos individuais (20% da cualificación)	Caderno de recuperación cos exercicios debidamente feitos e entregado no prazo indicado.
· Para o alumnado que se atope cursando o PMAR empregárase o caderno de recuperación e a a súa evolución no Ambito Sociolingüístico como instrumentos.	

Como se elabora a cualificación final. Ponderación, redondeos, etc?

A media das 2 probas escritas (xaneiro e maio), coas baremacións e porcentaxes xa explicados.

8. OUTRAS AVALIACIÓNS

8.1 Avaliación do proceso de ensino e da práctica docente

1.- Avaliación da proceso de ensino e de práctica docente (Indicadores de logro)	Escala			
	1	2	3	4
Proceso de ensino:				
1.- O nivel de dificultade foi adecuado ás características do alumnado?				
2.- Conseguiuse crear un conflito cognitivo que favoreza a aprendizaxe?				
3.- Conseguiuse motivar para conseguir a súa actividade intelectual e física?				
4.- Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado?				
5.- Contouse co apoio e implicación das familias no traballo do alumnado?				
6.- Mantívose un contacto periódico coa familia por parte do profesorado?				
7.- Tomouse algunha medida curricular para atender al alumnado con NEAE?				
8- Tomouse algunha medida organizativa para atender al alumnado con NEAE?				
9.- Atendeuse adecuadamente á diversidade do alumnado?				
10.- Usáronse distintos instrumentos de avaliación?				
11.- Dáse un peso real á observación do traballo na aula?				
12.- Valorouse adecuadamente o traballo colaborativo do alumnado dentro do grupo?				

Práctica docente:	1	2	3	4
1.- Como norma xeral fanse explicacións xerais para todo o alumnado				
2.- Ofrécese a cada alumno/a as explicacións individualizadas que precisa?				
3.- Elabóranse actividades de distinta dificultade atendendo á diversidade				
4.- Elabóranse probas de avaliación de distinta dificultade para os alumnos con NEAE?				
5.- Utilízanse distintas estratexias metodolóxicas en función dos temas a tratar?				
6.- Intercálase o traballo individual e en equipo?				
5.- Poténcianse estratexias de animación á lectura e de comprensión e expresión oral?				
6.- Incorporáanse ás TIC aos procesos de ensino - aprendizaxe				
7.- Préstase atención aos temas transversais vinculados a cada estándar?				
8.- Ofrécese ao alumnado de forma inmediata os resultados das probas/exames,etc?				
9.- Coméntase co alumnado os fallos máis significativos das probas /exames, etc?				
10.- Dáselle ao alumnado a posibilidade de visualizar e comentar os seus fallos?				
11.- Cal é o grao de implicación nas funcións de titoría e orientación do profesorado?				
12.- Realizáronse as ACS propostas e aprobadas?				
13.- As medidas de apoio, reforzo, etc establécense vinculadas aos estándares				
14.- Avaliase a eficacia dos programas de apoio, reforzo, recuperación, ampliación,.. ?				

8.2 Avaliación da programación didáctica

8.2.1 Mecanismo de revisión

Con que periodicidade se revisará

Anualmente, salvo no caso de que o redactado desta programación puidera dar lugar a problemas ou dúbidas sobre a interpretación do mesmo. En dito suposto, o departamento emitirá un dictamen vinculante no que explicará como debe interpretarse correctamente ese aspecto da programación e fará, se o estima oportuno, as necesarias modificacións na mesma.

Que medidas se adoptarán en caso de desfase?

Reaxuste da temporalización

8.2.2 Mecanismo de avaliación e modificación da programación didáctica

Mecanismo avaliación e modificación de programación didáctica (Indicadores de logro)	Escala			
	1	2	3	4
1.- Deseñáronse unidades didácticas ou temas a partir dos elementos do currículo?				
2.- Secuenciáronse e temporalizáronse as unidades didácticas/temas/proxectos?				
3.- O desenvolvemento da programación respondeu á secunciación e temporalización?				
4.- Engadiuse algún contido non previsto á programación?				
5.- Foi necesario eliminar algún aspecto da programación prevista?				
6.- Secuenciáronse os estándares para cada unha das unidades/temas				
7.- Fixouse un grao mínimo de consecución de cada estándar para superar a materia?				
8.- Asignouse a cada estándar o peso correspondente na cualificación ?				
9.- Vinculouse cada estándar a un/varios instrumentos para a súa avaliación?				
10.- Asociouse con cada estándar os temas transversais a desenvolver?				
11.- Fixouse a estratexia metodolóxica común para todo o departamento?				
12.- Estableceuse a secuencia habitual de traballo na aula?				
13.- Son adecuados os materiais didácticos utilizados?				
14.- O libro de texto é adecuado, atractivo e de fácil manipulación para o alumnado?				
15.- Deseñouse un plan de avaliación inicial fixando as consecuencias da mesma?				
16.- Elaborouse unha proba de avaliación inicial a partir dos estándares?				
17.- Fixouse para o bacharelato un procedementos de acreditación de coñecementos previos?				
18.- Establecéronse pautas xerais para a avaliación continua: probas, exames, etc.				
19.- Establecéronse criterios para a recuperación dun exame e dunha avaliación				
20.- Fixáronse criterios para a avaliación final?				
21.- Establecéronse criterios para a avaliación extraordinaria?				
22.- Establecéronse criterios para o seguimento de materias pendentes?				
23.- Fixáronse criterios para a avaliación desas materias pendentes?				
24.- Elaboráronse os exames tendo en conta o valor de cada estándar?				
25.- Definíronse programas de apoio, recuperación, etc. vinculados aos estándares?				
26.- Leváronse a cabo as medidas específicas de atención ao alumnado con NEE?				
27.- Leváronse a cabo as actividades complementarias e extraescolares previstas?				
28.- Informouse ás familias sobre criterios de avaliación, estándares e instrumentos?				
29.- Informouse ás familias sobre os criterios de promoción? (Artº 21º, 5 do D.86/15)				
30.- Seguiuse e revisouse a programación ao longo do curso				
31.- Contribuíuse desde a materia ao plan de lectura do centro?				
32.- Usáronse as TIC no desenvolvemento da materia?				

Observacións:

9. MEDIDAS DE ATENCIÓN A DIVERSIDADE

9.1 Medidas ordinarias

Organizativas	Curriculares
<p>1. Adequouse a estrutura organizativa do centro e/ou da aula para algún alumno/a ou grupo? Si</p> <p>a) Tempos diferenciado, horarios específicos, etc. Si</p> <p>b) Espazos diferenciados? Si</p> <p>c) Materiais e recursos didácticos diferenciados? Si</p> <p>2. Faise algún desdoblamento de grupos? Si</p> <p>3. Faise algún reforzo educativo e/ou apoio de profesorado na aula? Non</p> <p>4. Faise algún reforzo e/ou apoio fóra da/s aula/as a algún alumno/a? Si</p> <p>5. Faise algún reforzo e/ou apoio fóra da/s aula/as a algún alumno/a? Si</p> <p>6. Que medidas se propoñen para o alumno enviado á aula de convivencia? Envialo con traballo</p>	<p>1. Faise algunha adaptación metodolóxica para algún alumno/grupo como traballo colaborativo en grupos heteroxéneos, titoría entre iguais, aprendizaxe por proxectos, etc.? si</p> <p>2. Adáptanse os tempos e/ou os instrumentos de avaliación para algún alumno/a? Si</p> <p>3. Existe algún programa de reforzo en áreas instrumentais (LC/LG/MT) para alumnado de 1º e 2º da ESO? Si</p> <p>4. Existe algún programa de recuperación de materias non instrumentais (2º ESO)? Non</p> <p>5. Existe algún programa específico para alumnado repetidor da materia? Si</p> <p>6. Aplicase ese programa específico personalizado para repetidores da materia?. Si</p>

9.2 Medidas extraordinarias

Organizativas	Curriculares
<p>1. Canto alumnado recibe apoio por profesorado especialista en PT/AL?</p> <p>Saen 5 fora da aula.</p>	<p>1. Existe algunha Adaptación Curricular na materia? ¿Cantas?</p> <p>Si. 4 en 1º da ESO. 1 En 2º da ESO.1 en 3º da ESO.</p>
<p>2. Existe algún grupo de adquisición das linguas (para alumnado estranxeiro)?</p> <p>nON</p>	<p>2. Foi autorizado para a materia algún agrupamento flexible/específico?</p> <p>Non</p>
<p>3. Existe algún grupo de adaptación da competencia curricular(Al. estranxeiro)?</p> <p>Non</p>	<p>3. Existe algún Programa de Mellora do Aprendizaxe e Rendemento (PMAR)?</p> <p>Si</p>
<p>4. Existe algunha outra medida organizativa: escolarización domiciliaria, escolarización combinada, etc.?</p> <p>Non</p>	<p>4. Flexibilizouse para algún alumno/a o período de escolarización?</p> <p>Non</p>
	<p>5. Describir o protocolo de coordinación co profesorado que comparte co titular da materia, os reforzos, apoios, adaptación, etc. (Coordinación cos PT/AL/Outro profesorado de apoio/profesorado agrupamento/ etc</p> <p>Si</p>

10. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

As actividades complementarias e extraescolares propostas por este departamento foron comunicadas á dirección do centro.

11. DATOS DO DEPARTAMENTO

Prof: Diego Rego Pérez

Curso	Materia	Grupos	Horas
1º ESO	XEOGRAFÍA E HISTORIA	1	3
2º ESO	XEOGRAFÍA E HISTORIA	1	3
3º ESO	XEOGRAFÍA E HISTORIA	2	6
2º BAC	HISTORIA DE ESPAÑA	1	3
2º BAC	XEOGRAFÍA	1	4

Prof: Paula González Pavón

Curso	Materia	Grupos	Horas
1º ESO	XEOGRAFÍA E HISTORIA	2	6
4º ESO	XEOGRAFÍA E HISTORIA	2	6
1º BAC	HISTORIA DO MUNDO CONTEMPORÁNEO	1	4
2º BAC	HISTORIA DE ESPAÑA	1	3

Prof: Xosé Lois Gutiérrez Failde

Curso	Materia	Grupos	Horas
2º ESO	XEOGRAFÍA E HISTORIA	2	6
1º BAC	HISTORIA DO MUNDO CONTEMPORÁNEO	1	4
2º BAC	HISTORIA DA ARTE	1	4
2º BAC	HISTORIA DE ESPAÑA	1	3
1º BAC	INTRODUCCIÓN Á CULTURA VISUAL	1	1

12. RELACIÓN COA RESOLUCIÓN

Resolución do .27/7/2015 (DOG 29)

Elementos	Aspectos	Folla
a	Introdución e contextualización	Folla 3
b	Contribución ás competencias básicas	Folla 5
c	Concreción dos obxectivos para curso	Folla 3
d	Concreción para cada estándar	Folla 5
	1º.- Temporalización	Folla 4
	2º.- Grao mínimo de consecución	Folla 5
	3º.- Procedementos e instrumentos av.	Folla 5
e	Concrecións metodolóxicas	Folla 6
f	Materiais e recursos didácticos	Folla 6
g	Criterios sobre avaliación, cualificación e promoción	Folla 7
h	Indicadores de logro para avaliar o proc. ensino e p.d.	Folla 8
i	Organización actividades , seguimento, recuperación e avaliación de materias pendentes	Folla 7
j	Procedemento acreditación coñecementos previos	Folla 7
k	Avaliación inicial e medidas	Folla 7
l	Medidas de atención á diversidade	Folla 9
m	Concreción de elementos transversais	Folla 5
n	Actividades complementarias e extraescolares	Folla 10
ñ	Revisión, avaliación e modificación da programación	Folla 8